

Arazi Edinimi ve Yeniden Yerleşim Planı

Belge Aşaması: Taslak
Proje Numarası: 59127-001
Ağustos 2026

Türkiye: Afet Sonrası Belediye Hizmetleri İyileştirme ve Dayanıklılık (Sektör) Projesi Besni (Adıyaman) Su Temini ve Kanalizasyon Alt Projeleri

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bünyesindeki İller Bankası Anonim Şirketi (İLBANK) tarafından Asya Kalkınma Bankası (AKB) için hazırlanmıştır.

Bu doküman İngilizce'den çeviridir. İngilizce versiyon ile Türkçe versiyon arasında tutarsızlık olması halinde İngilizce versiyonu geçerlidir.

PARA BİRİMİ DÖNÜŞÜMÜ

(Temmuz 2026 itibarıyla)

Para Birimi	=	Türk Lirası (TL)
1,00 TL	=	0,02123 \$
1,00 \$	=	47,0938 TL

ADB	—	Asya Kalkınma Bankası
AH	—	Etkilenen Hanehalkı
CW	—	İnşaat İşleri
DED	—	Detaylı Mühendislik Tasarımları
DMS	—	Detaylı Ölçüm Araştırması
EA	—	Yürütücü Kuruluş
EM	—	Hak Sahipliği Matrisi
IA	—	Uygulayıcı Kuruluş
IR	—	Gönülsüz Yeniden Yerleşim
GC	—	Şikayet Komitesi
GRM	—	Şikayet Giderme Mekanizması
ILBANK	—	İller Bankası Anonim Şirketi
LAR	—	Arazi Edinimi ve Yeniden Yerleşim
LARF	—	Arazi Edinimi ve Yeniden Yerleşim Çerçevesi
LARP	—	Arazi Edinimi ve Yeniden Yerleşim Planı
PEK	—	Projeden Etkilenen Kişi
PIU	—	Proje Uygulama Birimi
PMU	—	Proje yönetim birimi
PMSC	—	Proje Yönetimi ve Kontrollük Müşaviri
ROW	—	Geçiş Hakkı
SES	—	Sosyo-Ekonomik Çalışma
SKI	—	Su ve Kanalizasyon İdaresi (su ve kanalizasyon şirketi)
SPS	—	Koruma Önlemleri Politikası Beyanı

NOT

Bu raporda, "\$" işareti ABD dolarını ifade eder.

Bu arazi edinimi ve yeniden yerleşim planı, borçlunun bir belgesidir. Burada ifade edilen görüşler, AKB Yönetim Kurulu, Yönetimi veya personelinin görüşlerini yansıtmayabilir ve ön nitelikte olabilir. Lütfen AKB web sitesindeki "kullanım koşulları" bölümüne dikkat ediniz.

Asya Kalkınma Bankası, herhangi bir ülke programı veya stratejisi hazırlarken, herhangi bir projeyi finanse ederken veya bu belgede belirli bir bölgeye veya coğrafi alana atıfta bulunurken, söz konusu bölge veya alanın hukuki veya diğer statüsü hakkında herhangi bir yargıda bulunma niyetinde değildir.

İçindekiler

ANAHTAR TANIMLAR	4
I. YÖNETİCİ ÖZETİ.....	8
II. PROJE TANIMI	25
2.1 Proje Tanımı	25
2.2 Proje Konumu	29
III. YASAL VE POLİTİKA ÇERÇEVESİ	30
3.1 Giriş	30
3.2 Yasal Çerçeve	30
3.3 AKB'nin Gönülsüz Yeniden Yerleşim Politikası	32
IV. LAR ETKİ DEĞERLENDİRMESİ.....	38
V. PROJE ALANININ TEMEL SOSYOEKONOMİK ÖZELLİKLERİ	44
5.1 Giriş	44
VI. LAR AZALTMA ÖNLEMLERİ.....	48
6.1 AKB Tarafından Finanse Edilen Projeler İçin Kabul Edilen LARF İlkeleri ve Hakları	48
6.2 Etki Azaltma Önlemleri için Hak Sahipliği	48
6.3 Değerleme Metodolojisi.....	49
6.4 Proje Hak Sahipliği Matrisi.....	51
6.5 LARP'nin Hazırlanması, Güncellenmesi ve Uygulanması.....	54
VII. HALKLA İSTİŞARE, KATILIM VE BELGELERİN KAMUYA AÇIKLANMASI..	55
7.1 Giriş	56
7.2 Halk Danışma Toplantılarının Amaçları	57
7.3 PEK'larla İstişareler: Yöntem ve Takvim	57
7.4 PEK'ların Soruları ve Yanıtlarının Özeti.....	59
7.5 Proje Bilgilendirme Broşürü.....	60
7.6 Kamuya Açıklama	60
VIII. ŞİKAYET GİDERME MEKANİZMASI (GRM)	60
IX. KURUMSAL DÜZENLEMELER.....	63
9.1 Giriş	63
9.2 Başlıca Proje Kuruluşları	63
X. YENİDEN YERLEŞİM BÜTÇESİ VE LARP UYGULAMA TAKVİMİ	66
XI. İZLEME VE RAPORLAMA	69
11.1 Giriş	69
11.2 İç İzleme	69

PEKPEK

EKLER

<u>Ek 1: 1. Derece Arkeolojik Alanla İlgili Yazışmalar, İzin Talepleri ve Kararlar</u>	<u>61</u>
<u>Ek 2: Besni Belediyesi Web Sitesinde Yayınlanan Halk Danışma Toplantısı Duyuruları</u>	<u>63</u>
<u>Ek 3: Proje Bilgilendirme Broşürü (PIB).....</u>	<u>65</u>
<u>Ek 4: İstişare Toplantı Tutanakları.....</u>	<u>66</u>

TEMEL TANIMLAR

Etkilenen Kişiler (PEK'ler)	(i) arazinin gönülsüz arazi edinimi veya (ii) arazi kullanımına ilişkin gönülsüz kısıtlamalar (örneğin, geçiş hakkı için arazi açma, kamu arazilerinin geri alınması, kullanılamaz hale getirilen araziler, arazi/konum kullanımına getirilen her türlü yasak/kısıtlama, irtifak hakkı ve güvenlik bölgelerinin dayatılması) veya yasal olarak belirlenmiş parklar ve koruma alanlarına erişime getirilen kısıtlamalar. Etkiler geçici ve kalıcı; tam ve kısmi olabilir. PEK, gerçek kişi veya tüzel kişi (örn. ticari işletme, toplumsal tesis, toplumsal kuruluş vb.) olabilir.
Etkilenen Hanehalkı	Aynı çatı altında yaşayan ve tek bir ekonomik birim olarak işleyen (yani, aynı çatı altında yaşamının yanı sıra, yemek/gıda giderlerini paylaşan ve ortak bir bütçeye sahip olan), Projeden olumsuz etkilenen bir hanenin tüm üyeleri. Tek bir çekirdek aileden veya geniş bir aile grubundan oluşabilir (tek ekonomik birim şartının geçerli olması kaydıyla).
Resmi yasal haklara sahip PEK'ler	Etkilenen mülk/varlıklara ilişkin hakları, ülkenin mevzuatına uygun olarak tescil edilmiş/resmileştirilmiş olan PEK'ler.
Yasallaştırılabilir/tanınabilir haklara sahip PEK'ler	Etkilenen mülk/varlıklara ilişkin hakları etki değerlendirmesi sırasında kayıtlı/resmileştirilmemiş olan ancak ülkenin mevzuatına uygun olarak bu hakları kayıt altına almak/resmileştirmek için yasal bir yolu bulunan PEK'ler. Örnekler arasında, arazi edinim sürecinin bir parçası olarak ve bu amaçla tamamlanabilecek eksik arazi ve bina tescilleri ile izinler; zilyetlik hakkı uygulaması sayılabilir. Kayıt masrafı proje maliyetinin bir parçasıdır ve PEK'a aktarılmaz.
İkame maliyeti üzerinden tazminat	Proje nedeniyle meydana gelen varlık kaybını ve/veya varlıklara erişim kaybını (arazi, konut, kişisel ve ticari gelir kaybı, doğal kaynaklara erişim vb.) telafi etmek amacıyla nakit veya ayni olarak sağlanan bir dizi hafifletme tedbiri. Tüm tazminatlar, ikame maliyeti ilkesine dayanır; bu ilke, mevcut piyasa fiyatlarına göre kaybı telafi etmek üzere varlıkların/varlıklara erişimin değerini belirlemeye yönelik bir yöntemdir ve buna idari masraflar, vergiler, tescil ve tapu masrafları gibi işlem maliyetleri de eklenir (aşağıya bakınız).
Son Tarih	Bu tarihten sonra kişilerin tazminat almaya hak kazanamayacağı tarih (örneğin, bu tarihten sonra proje etkilenen alana taşınan hiç kimse artık tazminat ve/veya yardım almaya hak kazanmayacaktır). Son tarih, etki değerlendirmesinin (nüfus sayımı ve DMS) başlangıcında belirlenir. Projenin bağlamına bağlı olarak birden fazla son tarih belirlenebilir. Uygunluk istisnaları, etki değerlendirmesi sırasında yeterince tanımlanmamış varlıkların kullanımı veya Projeden Etkilenen Kişiler (PEK'ler) için geçerli olmayabilir. Bu tür istisnalar, proje tasarımındaki değişiklikler sonucunda ortaya çıkan arazi edinimi ve yeniden yerleşim (LAR) etkilerine de uygulanmayacaktır.
İzinsiz Kullanıcı	Yasal ve yasallaştırılabilir haklarının ötesinde varlık/kaynağın işgalini ve/veya kullanımını sürdüren AP.
Hak sahiplikleri	PEK'lere, kayıplarının türü, kapsamı ve niteliğine bağlı olarak ödenmesi gereken ve sosyal ve ekonomik temellerini yeniden kurmalarına yetecek nitelikteki, nakit veya ayni tazminat, yeniden yerleştirme maliyeti, gelir rehabilitasyon yardımı, transfer yardımı,

	gelir ikamesi/işletme yeniden kurulmasını içeren bir dizi tedbirdir. Tüm haklar, yeniden yerleşim çerçevesi ve yeniden yerleşim planının temel bir aracı olan Hak Sahipliği Matrisi'nde yansıtılır.
Uygunluk	Kesim tarihinden önce Proje alanında ikamet eden ve (i) konut kaybı, (ii) varlık kaybı veya bu varlıklara erişim imkânının kalıcı veya geçici olarak yitirilmesi, ya da (iii) gelir kaynakları veya geçim kaynaklarının kaybına uğrayan her kişi, tazminat ve/veya yardıma hak kazanacaktır.
Etki Değerlendirmesi	Projeyle ilgili olarak etkilenen tüm kişileri ve bu kişilerin maruz kaldığı LAR etkilerini belirleme süreci. LAR etki değerlendirmesi, tüm PEK'lerin sayımını, PEK'lerin hassasiyet durumu ve tüm PEK'ler için etki düzeyleri dahil olmak üzere temel sosyo-ekonomik referans bilgilerinin toplanmasını, son tarihin ilan edilmesini, kayıpların envanterinin derlenmesini ve ayrıntılı ölçüm anketleri yoluyla etkilerin nicelendirilmesini ve buna karşılık gelen ikame maliyetinin belirlenmesini içerir.
İyileştirmeler	Değerleme bağlamında bunlar, ekonomik binalar veya yapılar içeren konut yapıları da dahil olmak üzere (yer altı ve yer üstü) tüm binalar ve yapılar; kamu ve endüstriyel öneme sahip yapılar; tamamlanmamış yapılar; yeni inşa edilmiş, satın alınmış veya tadil edilmiş, kayıtlı olsun ya da olmasın gayrimenkuller; kamu hizmetleri, mühendislik şebekeleri vb. ile arsa parçasının ayrılmaz bir parçası olan diğer iyileştirmelerdir.
Gönülsüz Arazi Edinimi ve Yeniden Yerleşim (LAR) / Gönülsüz Yeniden Yerleşim (IR)	Bir birey, hane halkı, firma veya özel kurumun, kamu kurumları tarafından kamu yararı amacıyla arazisinin/varlıklarının tamamını veya bir kısmını kamu kurumlarına devretmek zorunda kaldığı ve bunun karşılığında aynı ikame veya ikame maliyetine göre tazminat aldığı süreci ifade eder. "Gönülsüz yeniden yerleşim" kapsamındaki etkiler, hem "fiziksel yerinden edilme"yi (arazi veya barınak kaybindan kaynaklanan yer değiştirme) hem de "ekonomik yerinden edilme"yi (gelir kaynaklarının veya geçim kaynaklarının kaybına yol açan varlık kaybı veya varlıklara erişim kaybı) içerir. Yeniden yerleşim, etkilenen bireylerin veya toplulukların yerinden edilmeye yol açan arazi edinimini reddetme hakkına sahip olmadıkları durumlarda (örneğin, kamulaştırma veya kamu yararı gerekçesiyle arazi kullanımına getirilen kısıtlamalar ve alıcının kamulaştırmaya başvurabileceği müzakere yoluyla varılan anlaşmalar) gönülsüz olarak kabul edilir.
Arazi Edinimi ve Yeniden Yerleşim Planı (LARP)	Etkilenen arazi/varlıklar için tazminat ile yeniden yerleşim stratejileri, hedefleri, haklar, eylemler, sorumluluklar, izleme ve değerlendirmeyi belirleyen, bütçesi olan ve zaman sınırlı bir eylem planıdır.
Geçim Kaynakları	Bireylerin, ailelerin ve toplulukların geçimini sağlamak için kullandıkları, istihdamdan elde edilen ücretler; bir işletme yoluyla veya ürün, mal, el sanatları ya da hizmetlerin satışı yoluyla kazanılan nakit gelir; arazi veya binalardan elde edilen kira geliri; hasat veya hayvancılıktan elde edilen gelir, hasat veya hayvancılık üretiminin payı; takas veya mübadele için kullanılan kendi ürettiği mal veya ürünler; kendi tüketimi için kullanılan mal veya ürünler;

	doğal veya ortak kaynaklardan elde edilen, kişisel veya hane halkı kullanımı ya da ticarete yönelik gıda, malzeme, yakıt ve mallar; emekli maaşları ve çeşitli devlet yardımları.
Geçim Kaynaklarının Yeniden Tesisi ve Geçim Kaynaklarını Yeniden Tesis Programı (LRP)	Etkilenen hanehalklarının gelir ve geçim kaynaklarının, proje öncesi veya yerinden edilme öncesi seviyelere gerçek anlamda yeniden kurulmasını ifade eder. Bu, genellikle bir dizi faaliyet ve destek önleminin geliştirilmesi yoluyla, hassas PEK'lerin ihtiyaçlarına özel dikkat gösterilerek ve LAR etkilerine orantılı olarak gerçekleştirilir. Bu tür önlemler, geçici gelir ve geçim desteği ve yardımından istihdam yerleştirme ve iş geliştirme faaliyetlerine kadar uzanabilir.
Yasal Mülkiyet hakkı bulunmayan PEK	İşgal ettikleri araziye ilişkin yasal veya yasallaştırılabilir hakları veya talepleri bulunmayan PEK.
İkame maliyeti	Tam ikame maliyetinin hesaplanması aşağıdaki unsurlara dayalı olacaktır: (i) gerçek piyasa değerinden değerlendirilen varlıklar için adil tazminat; (ii) işlem maliyetleri; (iii) tahakkuk eden faiz; (iv) geçiş ve restorasyon maliyetleri; ve (v) varsa diğer ilgili ödemeler. İşlem maliyetlerine örnek olarak vergiler, devir ücretleri ve tescil masrafları verilebilir; bunların tümü proje tarafından karşılanacaktır. İkame maliyeti ilkesi uygulandığında, binaların, yapıların ve varlıkların amortismanı dikkate alınmaz (veya tazminat tutarına geri yansıtılmaz). Tazminat, arazi ile binalar, yapılar, mahsuller, diğer iyileştirmeler ve edinilecek veya erişimi kısıtlanan varlıklar gibi iyileştirmelerin ikame maliyeti üzerinden hesaplanır.
Geçiş Hakkı (RoW)	Bu, inşa edilecek veya işletilecek proje tesisi için yasal olarak uygulanabilir bir hakkın tesis edildiği projenin kapladığı alanı içerir. Geçiş Hakkı (RoW), altyapı güçlendirmeleri, setler, menfezler, köprüler ve projenin bir parçası olarak tasarlanan diğer unsurlar için gerekli alanları içerebilir. Geçiş Hakkı (RoW), inşaat/işletme faaliyetlerinden doğrudan etkilenen alan olan Etki Koridoru'nu (CoI) aşabilir. Bazı durumlarda, ROW, Col'den daha dar olabilir (örneğin, geçici arazi kullanım kısıtlamasının söz konusu olduğu ancak bu kısıtlamanın projeye arazi kullanım haklarının kalıcı olarak devredilmesini gerektirmeyebileceği durumlar).
Önemli ölçüde etkilenen PEK'ler/AH'ler	Bunlar arasında (i) üretken/gelir getirici varlıklarının %10'unu veya daha fazlasını kaybeden PEK'ler, (ii) fiziksel olarak yerinden edilen PEK'ler ve (iii) ticari/işletme tesislerini kaybeden PEK'ler yer alır. Üretken/gelir getirici varlıklara yapılan atıf önemlidir, zira hesaplama, üretken olmayan/gelir getirici olmayan varlıkları değerlendirmenin dışında tutar. Örneğin, nadasa bırakılmış arazilerde, arazi tazminatı değerlendirilirken kaybın gelirler/geçim kaynakları üzerinde bir etki yaratmadığı gösterilirse (iv) etkinin önem düzeyi hesaplanmaz. Önemli etki, doğası gereği geçici de olabilir. Örneğin, bir işletmenin erişimi bir iş döngüsü içinde yalnızca iki hafta boyunca etkilenirse, ancak bu dönem işletmenin faaliyetlerinin en yoğun olduğu zamana denk gelirse, iki haftalık iş geliri kaybı geçici olsa da,

	sezonun toplam iş gelirin e kıyasla işletme sahibi için önemli bir kayıp teşkil edecektir.
Hassas PEK'ler	Hassas gruplar, etnik köken, yaş, engellilik, ekonomik dezavantaj veya sosyal statü nedeniyle proje etkilerinden diğerlerine göre daha olumsuz etkilenebilecek ve proje faydalarını talep etme veya bunlardan yararlanma yetenekleri sınırlı olabilecek kişileri ifade eder. Temel referans olarak, projeye karşı savunmasızlıklarını belirlemek üzere aşağıdaki grup türleri değerlendirilecektir: yoksulluk sınırının altında yaşayanlar, topraksızlar, etnik azınlıklar, araziye ilişkin yasal/tanınabilir hakları olmayanlar, yaşlılar, kadınların ve çocukların başı olduğu haneler, mülteciler ve ülke içinde yerinden edilmiş kişiler.

I. YÖNETİCİ ÖZETİ

I. Giriş

Bu Arazi Edinimi ve Yeniden Yerleşim Planı (LARP), Afet Sonrası Belediye Hizmetlerinin İyileştirilmesi ve Dayanıklılık Artırma Projesi kapsamında finansmanı önerilen Besni Kanalizasyon ve Yağmur Suyu Şebekesi Yapım İşleri ("Alt Proje") için hazırlanmıştır.

1. Afet Sonrası Belediye Hizmetlerinin İyileştirilmesi ve Dayanıklılık Artırılması Projesi (bundan sonra "proje" veya "genel proje" olarak anılacaktır), AKB tarafından 150 milyon avro tutarında bir sektör kredisi kapsamında finanse edilen bir projedir. Proje, Türkiye Hükümeti'ne, 2023 yılında meydana gelen yıkıcı Hatay ve Kahramanmaraş depremlerinden (depremler) etkilenen ilçelerde veya belediyelerde içme suyu temini, atık su ve drenaj hizmetlerinin yeniden kurulması, iyileştirilmesi ve genişletilmesinde destek sağlamaktadır. Proje, AKB'nin iki temel direğinden biri olan "Dayanıklılık Direği"nin kilit bir yolu olarak, depreme karşı dayanıklı toparlanma ile iklim ve afete dayanıklı altyapıyı desteklemeyi taahhüt eden 2025-2027 Türkiye Ara Dönem Ülke Ortaklık Stratejisi ile uyumludur. Proje, 11 Kasım 2026 tarihinde onaylanmış ve 11 Şubat 2026 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Projenin kapanış tarihi 31 Haziran 2031'dir.
2. Proje, aşağıdaki etkilerle uyumludur: Yerleşim yerlerinin ve toplumun afetlere karşı dayanıklılığının artırılması, çevrenin korunması, şehirlerdeki yaşam kalitesinin iyileştirilmesi ve bölgeler arasındaki kalkınma uçurumlarının azaltılması. Proje, aşağıdaki sonucu sağlayacaktır: Dayanıklı, sürdürülebilir ve kapsayıcı belediye hizmetlerinin güçlendirilmesi. Proje, aşağıdaki iki çıktıyı sağlayacaktır: (i) Çıktı 1: Afetlere ve iklim değişikliğine dayanıklı ve kapsayıcı belediye altyapısının kurulması. Proje, seçilen ilçelerde veya belediyelerde içme suyu dağıtım sistemleri, kanalizasyon ağı ve en az dört atık su arıtma tesisi kuracaktır; ve (ii) Çıktı 2: Sürdürülebilir, afete ve iklime dayanıklı belediye hizmetleri için kurumsal kapasite ve toplum bilinci güçlendirilmiştir. Proje, tasarım ve uygulamanın en güncel ulusal sismik standartlara uygun olmasını sağlayacak ve proje alanındaki belediye altyapısı ile hizmetlerinin kalitesini, sürdürülebilirliğini ve dayanıklılığını artırmak için sağlam malzemeler, verimlilik ve dijital unsurlar kullanacaktır.
3. Besni, Şubat 2023 depremlerinden etkilenen Adıyaman ilindeki ilçelerden biridir ve atık su ile yağmur suyu altyapısı konusunda önemli zorluklarla karşı karşıyadır. Bu bağlamda, alt proje ilk etapta Besni ilçesinde kanalizasyon ve yağmur suyu şebeke sistemlerinin inşasına odaklanacaktır.

II. Alt Proje Tanımı

4. Önerilen alt proje, Adıyaman ilinin Besni ilçesinde uygulanacak ve şu mahalleleri kapsayacaktır: 15 Temmuz Şehitler, Ali Erdemoğlu, Aşağısarhan, Çat, Cirit Meydanı, Dumlupınar, Erdemoğlu, Kaymakam Hasan Tütün, Korupınar, Oyali, Pınarbaşı, Yeni Besni ve Yukarı Sarhan. Bu alanlar, alt projenin etki alanı içindeki başlıca kentsel yerleşim yerlerini temsil etmektedir.
5. Alt proje, 1. Aşama kapsamında kanalizasyon ve yağmur suyu altyapısı yatırımlarından oluşmaktadır.
6. Kanalizasyon şebekesi bileşeni, ilçe merkezi içinde yaklaşık 85 km'lik atık su toplama şebekesinin inşası ve rehabilitasyonunu içermektedir. Sistem, (i) atık su toplama verimliliğini artırmak, (ii) alıcı ortamlara kontrolsüz deşarjı önlemek ve (iii) hidrolik açıdan yetersiz ve eskimiş altyapıyı ikame etmek üzere tasarlanmıştır. Bu bileşen ayrıca, topografik kısıtlamaların bulunduğu bölgelerde atık suların uygun şekilde taşınmasını sağlamak üzere altı (6) adet paket pompa istasyonunun inşasını da içerecektir. Buna ek olarak rögar, parsel bağlantıları ve gerekli geçişler (yol ve dere geçişleri) gibi yardımcı yapılar da inşa edilecektir.

7. Yağmur suyu bileşeni, Besni'nin seçilen öncelikli bölgelerinde yaklaşık 14 km uzunluğunda bir yağmur suyu drenaj şebekesinin inşasını içermektedir. Sistem, yerel sel olaylarını, su birikintilerini ve kentsel altyapı üzerindeki ilgili etkileri azaltmayı amaçlamaktadır. Bileşen, rögar kapakları, yağmur suyu toplama havuzları ve diğer gerekli donanımlar gibi ilgili yapıları da içerecektir.
8. Kanalizasyon ve yağmur suyu şebekeleri büyük ölçüde mevcut yol hakları (ROW) sınırları içinde inşa edilecektir; bu nedenle, doğrusal şebeke bileşenleriyle ilişkili etkilerin sınırlı ve sahaya özgü olması beklenmektedir. Bununla birlikte, Proje ayrıca altı adet pompa istasyonunu da içermektedir. Mevcut tasarıma göre, iki pompa istasyonu (TMPK5 ve TMPK8) özel mülkiyet arazisi üzerinde planlanırken, geri kalan dört pompa istasyonu belediye arazisi üzerinde yer almaktadır ve bu istasyonlar için arazi kamulaştırılmasına gerek duyulmayacağı öngörülmektedir. TMPK5 ve TMPK8 ile ilgili arazi edinim gereklilikleri, şu anda devam eden kadastral araştırmaları, mülkiyet doğrulaması ve etki değerlendirme faaliyetleri aracılığıyla değerlendirilmektedir. Bu faaliyetlerin tamamlanmasının ardından Besni Belediyesi, etkilenen parselleri, mülkiyet durumunu, etkilenen kişileri, uygulanacak arazi edinim yöntemini (kamulaştırma, irtifak hakkı veya geçici arazi kullanım düzenlemeleri dahil) ve geçim kaynakları ile hassas hanehalkları üzerindeki olası etkileri teyit edecektir. Arazi edinim süreci, yürürlükteki ulusal mevzuata, Proje Arazi Edinimi ve Yeniden Yerleşim Çerçevesi'ne (LARF) ve AKB Koruma Politikası Beyanı'nın (SPS) 2009 gerekliliklerine uygun olarak yürütülecektir. LARP, nüfus sayımı, ayrıntılı ölçüm araştırması (DMS), sosyoekonomik araştırma (SES) ve ikame maliyeti değerlendirmesinin sonuçlarına göre güncellenecek ve gerekli tüm tazminat, yardım ve geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik tedbirleri içerecektir. Tazminat ve diğer geçerli haklar, etkilenen kesimlerde inşaat işlerine başlanmadan ve herhangi bir fiziksel veya ekonomik yerinden edilme meydana gelmeden önce tam olarak sağlanacaktır.
9. Şebeke güzergâhlarının entegre yapısı göz önünde bulundurularak ve trafik, bölge sakinleri ve ticari faaliyetlerdeki aksaklıkları en aza indirmek amacıyla, tüm işler tek bir sözleşme paketi kapsamında ihale edilecek ve yürütülecektir. Buna uygun olarak, tüm alt proje bileşenlerini kapsayacak tek bir LARP hazırlanmaktadır.
10. Alt projenin, tasarım incelemesi ve sonlandırılması, ihale süreci, tahmini 24 aylık inşaat süresi ve 12 aylık kusur sorumluluk süresi dahil olmak üzere 2026 ile 2030 yılları arasında hayata geçirilmesi beklenmektedir.

III. Yasal ve Politika Çerçevesi

Projenin yasal ve politika çerçevesi, Arazi Edinimi ve Yeniden Yerleşim (LAR) ile ilgili Türkiye ulusal kanun ve mevzuatına ve AKB'nin SPS2009'una dayanmaktadır. LARF ve LARP, AKB SPS 2009'un gereklilikleri, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilgili kanun ve yönetmelikleri ile diğer ilgili proje taahhütlerine uygun olarak hazırlanmıştır. Ulusal mevzuat ile AKB SPS 2009 gereklilikleri arasında herhangi bir tutarsızlık, boşluk veya farklılık olması durumunda, etkilenen kişileri daha fazla koruyan hükümler öncelikli olacak ve Proje kapsamında uygulanacaktır. Gerekli olduğu durumlarda, tam ikame maliyetine göre tazminat, geçim kaynaklarının yeniden sağlanması, hassas kişilere yardım, anlamlı danışma, şikayetlerin giderilmesi ve fiziksel veya ekonomik yerinden edilme öncesinde

tazminat ve yardım sağlanması dahil olmak üzere, AKB SPS 2009'a tam uyumun sağlanması için ek tedbirler uygulanacaktır.

11. Arazi edinimi ile ilgili başlıca Türk kanun ve yönetmelikleri şunlardır:

- Kamulaştırma Kanunu (2942 sayılı)
- Belediye Kanunu (5393 sayılı Kanun)
- Türkiye Anayasası (İlgili maddeler, örneğin Kamulaştırma MADDE 46- (3 Ekim 2001 tarihinde değiştirilmiştir; 4709 sayılı Kanun)

12. Türkiye'deki yasa ve yönetmeliklerin yanı sıra, Asya Kalkınma Bankası'nın (AKB) Gönülsüz Yeniden yerleşim Politikası kapsamında SPS (2009), AKB tarafından finanse edilen veya yönetilen her kalkınma projesine uygulanır. AKB SPS (2009) ilkeleri, (i) arazinin gönülsüz arazi edinimi veya (ii) arazi kullanımına ya da yasal olarak belirlenmiş park ve koruma alanlarına erişime yönelik gönülsüz kısıtlamalar nedeniyle hem fiziksel yerinden edilme (yer değiştirme, konut arazisinin kaybı veya barınak kaybı) hem de ekonomik yerinden edilme (arazi, varlık, varlıklara erişim, gelir kaynakları veya geçim kaynaklarının kaybı) durumlarında devreye girer.

IV. LAR Etki Değerlendirmesi

13. Mayıs 2025'te ILBANK, AKB ve Besni Belediyesi ile ortaklaşa, önerilen alt proje mahallelerini kapsayan bir dizi saha ziyareti gerçekleştirmiştir. Özel konutlara, hizmetlere ve işyerlerine erişim üzerindeki etkiyi en aza indirmek amacıyla Besni Belediyesi, yüklenicinin her seferinde 6-7 m'lik hendekler kazacağını, boruları döşeyeceğini ve hendekleri kapatacağını, böylece insanların erişiminin her zaman sağlanacağını belirtmiştir. Danışma toplantılarında katılımcıların talebi doğrultusunda, çalışmaların kendi caddelerinde başlamasından en az bir hafta önce bilgilendirileceklerdir.

14. Proje tasarımı tamamlanmış olup, fizibilite çalışmaları, saha ziyaretleri ve saha araştırmaları sırasında ön koruma tedbirleri kapsamında gerekli incelemeler yapılmıştır. 27 Mart 2026 tarihinde Besni Belediyesi ile ortaklaşa yürütülen saha çalışmaları, belirli pompa istasyonlarının inşası için özel arazilerin edinimi ve/veya irtifak hakkı tesis edilmesinin gerekebileceğini ortaya koymuştur. Arazi ihtiyaçlarının kesin kapsamını, etkilenen parselleri, etkilenen kişileri ve bunlarla ilişkili geçim kaynakları üzerindeki etkileri belirlemek amacıyla kadastro doğrulaması, mülkiyet teyidi ve etki değerlendirme faaliyetleri devam etmektedir. Bu değerlendirmelerin sonuçları, güncellenmiş ve uygulamaya hazır LARP'ye dahil edilecektir.

15. Kadastro doğrulaması, mülkiyet teyidi ve potansiyel proje etkilerinin değerlendirilmesi dahil olmak üzere arazi edinimi ile ilgili araştırmalar Besni Belediyesi tarafından başlatılmış olup halen devam etmektedir. Bugüne kadar yapılan ön değerlendirmelere göre, belirli proje bileşenleri için kalıcı arazi edinimi gerekebilirken, uygulanabilir ve uygun olduğu durumlarda irtifak hakkı düzenlemeleri değerlendirilebilir. Arazi edinimi gereksinimlerinin kesin kapsamı ve boyutu, etkilenen parseller, mülkiyet durumu, etkilenen kişiler ve bunlarla ilişkili geçim kaynakları üzerindeki etkiler, devam eden değerlendirmelerin tamamlanmasının ardından teyit edilecektir. LARP, nihai hale getirilmiş arazi edinimi gereksinimlerini, geçerli edinim araçlarını, tazminat ve yardım tedbirlerini ve gerektiğinde geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik hükümleri yansıtabilecek şekilde güncellenecektir. Güncellenmiş LARP, herhangi bir arazi edinimi tedbirinin uygulanmasından ve etkilenen bölümlerdeki inşaat çalışmalarının başlamasından önce nihai hale getirilecek ve kamuoyuna açıklanacaktır.

V. Proje Alanının Temel Sosyoekonomik Özellikleri

16. Besni'nin ekonomisi temel olarak tarım, hayvancılık, küçük ölçekli ticaret ve hizmetlere dayanmaktadır. İlçe özellikle üzüm yetiştiriciliği (Besni üzümleri), fıstık üretimi, buğday, arpa ve diğer tarla bitkileriyle tanınmaktadır. Bağcılık ve ilgili tarımsal faaliyetler kırsal hanehalkları için önemli bir gelir kaynağı oluşturmaktadır. Hayvancılık, özellikle küçük geviş getiren hayvanların yetiştirilmesi kırsal alanlarda yaygınken, ilçe merkezinde ticari faaliyetler ve kamu hizmetleri önemli bir rol oynamaktadır.
17. Tarım ve hayvancılığın yanı sıra, Besni'de tarımsal işleme tesisleri, un değirmenleri, üzüm işleme ve paketlenme faaliyetleri ile küçük imalat işletmelerini içeren, gelişmekte olan küçük ölçekli bir sanayi ve ticaret sektörü bulunmaktadır. İnşaat, perakende ticaret ve hizmet faaliyetleri de yerel ekonomiye katkıda bulunmaktadır. İlçenin tarihi ve kültürel varlıklarıyla bağlantılı bir turizm potansiyeli de bulunmaktadır.
18. Tarım, hayvancılık, küçük ölçekli işletmeler ve hizmet sektörü faaliyetleri, proje alanı içindeki başlıca geçim kaynaklarını oluşturmaktadır ve bu nedenle, olası arazi edinimi ve geçim kaynakları üzerindeki etkilerin ön değerlendirmesi sırasında dikkate alınmıştır.
19. Proje alanı, kültürel ve arkeolojik miras varlıklarını içermektedir. Planlanan Atık Su Arıtma Tesisine (WWTP) giden toplama hattının bir kısmı, belirlenmiş bir arkeolojik alana hizmet veren mevcut erişim yolu koridorunu takip etmektedir. Bu bölümde, mevcut koridorun dışında yeni bir güzergâh önerilmemektedir. Koruma altındaki kültürel miras alanları içinde veya yakınında gerçekleştirilecek her türlü çalışma, yürürlükteki mevzuata, ilgili Koruma Konseyi kararlarına ve yetkili makamların onaylarına uygun olarak yürütülecektir. İlgili yazışmalar ve izinler Ek 1'de sunulmuştur.
20. Seçilen örnek alt projelerin niteliği, kapsamı ve öngörülen sosyal koruma önlemleri üzerindeki etkileri hakkında mevcut bilgilere dayanarak, önerilen proje, AKB SPS'ye göre genel olarak gönülsüz yeniden yerleşim açısından Kategori B'ye, yerli halklar açısından ise Kategori C'ye sınıflandırılmıştır.
21. **VI. LAR Azaltma Önlemleri**
22. Tazminat ve yardım almaya hak kazanma, bir son tarih temelinde belirlenecek ve bu tarih, LARP'nin güncellenmesi sırasında etkilenen kişilere ve topluluklara kamuya açıklanacaktır. Son tarihten önce yapılan nüfus sayımı, ayrıntılı ölçüm araştırması (DMS) ve diğer koruma değerlendirmeleri yoluyla tespit edilen tüm etkilenen kişiler, arazi edinim şekline bakılmaksızın bu LARP'nin hükümlerine uygun olarak tazminat ve/veya yardım almaya hak kazanacaktır. Etki Azaltma Önlemleri, Proje LARF'ı, ilgili ulusal mevzuat ve AKB SPS, 2009 gereklilikleri doğrultusunda uygulanacaktır. Uygunluk kriterleri, tazminat hakları, geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik önlemler ve hassas ve ciddi şekilde etkilenen kişilere yönelik yardımlarla ilgili ayrıntılar, aşağıdaki Hak Sahipliği Matrisi'nde özetlenmiştir. Tazminat ve diğer ilgili haklar, etkilenen bölümlerde inşaat çalışmalarının başlamasından önce ve herhangi bir fiziksel veya ekonomik yerinden edilme durumundan önce sağlanacaktır.
23. Bu matriste açıklanan hak kategorilerinin uygulanabilirliği, etkilenen pompa istasyonu sahaları için kadastro doğrulaması, nüfus sayımı, ayrıntılı ölçüm çalışması (DMS), sosyoekonomik araştırma (SES), değerlendirme ve nihai etki değerlendirmesinin tamamlanmasının ardından teyit edilecektir. Gerekirse, ek etki azaltma önlemleri güncellenmiş ve uygulamaya hazır LARP'ye dahil edilecektir.

Tablo ES 6-1: Proje Hak Sahipliği Matrisi

Kayıp Türü	Uygulama	AH/PEK'lerin Tanımı	Tazminat Hak Sahiplikleri
Arazi			
Tarımsal arazi: kalıcı arazi kaybı, erişim engeli veya hasar.	Etkilerin ciddiyetine bakılmaksızın üretken arazisini kaybeden AP	Kayıtlı Malik/Yasal: Tam kayıtlı/tapulu malik	Mevcut piyasa değeri ve işlem maliyetine dayalı olarak tam ikame maliyetinde nakit tazminat. Kalan arsa tarıma elverişsiz hale gelirse, proje bu arsayı satın alacak ve tam ikame maliyetinde tazminat ödeyecektir. Benzer üretim kapasitesine ve erişilebilirliğe sahip arsalarla arazi karşılığı tazminat da sağlanabilir. Müzakere edilen tüm ödemeler, ikame maliyetinin altında olmayacaktır. Uygulama Kurumları, hasat faaliyetlerinden önce arazinin mülkiyetini devralmaktan kaçınmak için azami çaba gösterecektir.
		Yasal hale getirilebilir malik: (Mülkiyet hakkı resmileştirme süreci devam eden PEK'ler ve kayıtlı olmayan ancak araziye meşru olarak kullanan PEK'ler	Bu PEK'lerin mülkiyet hakları, arazinin tescili üzerine tanınacak ve PEK'lere tam ikame maliyeti üzerinden nakit tazminat ödenecektir. Tescil masrafları proje tarafından karşılanacaktır. Tazminat olarak arazi de verilebilir; bu durumda, benzer üretim kapasitesine ve erişilebilirliğe sahip arsalar sağlanacaktır. Müzakere edilen tüm ödemeler, ikame maliyetinin altında olmayacaktır. Uygulama Kurumları, hasat faaliyetleri tamamlanmadan arazinin el konulmasını önlemek için azami çaba gösterecektir.
		Tarımsal Kiracı	Kira sözleşmesinde aksi belirtilmedikçe, kira süresi içinde kaybedilen mahsullerin gelirinin tam tazminatı sağlanacaktır. Arazi sahibine veya EA/IA'ya mahsul tazminatı ödenmeyecektir. Uygulama kurumu, yerel yönetimle istişare halinde, kiracıya (gerekirse) yeni bir kira/kiracılık sözleşmesi bulması konusunda yardım sağlayacaktır. Uygulama Kurumları (IA'lar), hasat faaliyetlerinden önce arazinin el konulmasını önlemek için azami çaba gösterecektir.
Tarımsal Olmayan Araziler	Ticari/konut amaçlı arazilerini kaybeden AP'ler	Kayıtlı Malik/Yasal: (Arazinin tam tapusuna sahip malik)	Tam ikame maliyeti üzerinden nakit tazminat.
		Yasal hale getirilebilir malik: (Arazi hakkına sahip ancak tam olarak kayıtlı olmayan yasal mal sahipleri)	Bu PEK'lerin mülkiyet hakları, tapu tescili yapıldıktan sonra tanınacak ve PEK'lere tam ikame maliyeti üzerinden nakit tazminat ödenecektir.
		Tapusu olmayan PEK'lar/Gayri resmi arazi kullanıcıları (Kayıtlı olmayan/geçerli belgeleri bulunmayan, araziye kalıcı olarak kullananlar.)	Konut olarak kullanılan tek arazi parselini veya AH için ana gelir kaynağı olan arazi parselini kaybederek fiziksel olarak yerinden edilen tapusuz PEK'lara, bölgeye göre aylık kiranın 3 katına eşit tek seferlik nakit ödenek ödenecektir.

Kayıp Türü	Uygulama	AH/PEK'lerin Tanımı	Tazminat Hak Sahiplikleri
İrtifak hakkı tesis edilmesi nedeniyle arazi kaybı			Kalıcı ve geçici irtifak hakkı değerleri, ilgili belediye/kamu hizmeti kuruluşu tarafından, kanunda belirtilen kriterlere uygun olarak, tesisatın kurulması ve ilgili arazi kullanım kısıtlamaları sonucunda toplam arazi değerinde ve o arazideki varlıklarda meydana gelen azalma dikkate alınarak belirlenir. İrtifak hakkı değerinin belirlenmesinde inşaat süresi boyunca gelecekteki arazi verimliliğinin kaybı dikkate alınır ve bu tutar, arazi sahibine ödenecek irtifak hakkı bedeline dahil edilir.
Arsa Üzerindeki Geçici Etki	Yok	Yok	Arazinin geçici etkileri, etki süresince ve bu süre boyunca arazinin üretim değerine göre tazmin edilecektir. Arazinin önceki durumu, yüklenici tarafından eski haline getirilecektir.
Binalar ve Yapılar			
Konut ve konut dışı yapılar/varlıklar		Yasal mülkiyet/kayıt durumuna bakılmaksızın tüm AH'ler (yasallaştırılabilir ve tapusuz PEK'lar dahil)	Bina/yapı kaybı için, amortisman ve işlem maliyetleri hariç tam ikame maliyetine göre nakit tazminat ödenecektir; yani amortisman ve işlem maliyetleri düşülmeyecektir. PEK, ödenmesi gereken tazminat tutarının bir parçası olmayan, kurtarılabilir malzemeleri elinde tutabilir.
Mera	Topluluk/kamu varlıkları	Topluluk/Hükümet	Uygulama Kurumları, mümkünse ikame otlak/çayırın yerini belirlemek ve/veya geliştirmek için azami çaba gösterecektir. Yerine koyma mümkün değilse, kayıplar ve zararlar, ilgili belediye/kamu hizmeti kuruluşu tarafından sözleşme yapılan, doğrulanan ve finanse edilen İl Tarım ve Ormancılık Müdürlüğü'nden bağımsız bir uzman tarafından değerlendirilecektir.
Topluluk Altyapısı/Ortak Mülkiyet Kaynaklarının Kaybı			
Ortak mülkiyet kaynaklarının kaybı	Topluluk/kamu varlıkları	Topluluk/Hükümet	Arazi ve varlıklar için ikame maliyetine göre tazminat veya etkilenen varlığın kaybının, toplulukla istişare edilerek yeniden inşası ve etki öncesi işlevlerinin geri kazanılması.
Gelir ve Geçim Kaynağı Kaybı ile Geçiş Dönemi Yardımı			
Mahsuller	Etkilenen, ekin yetiştiriciliği için kalıcı olarak kullanılan ayakta duran ekinler veya tarım arazileri.	Yasal statüsüne bakılmaksızın tüm PEK'ler	Beklenen hasatın brüt mahsul değeri ve mahsul için yapılan yatırım tutarı üzerinden piyasa fiyatına göre nakit olarak mahsul tazminatı.
Saman ve Yem	Alternatif otlatma alanlarının bulunmaması nedeniyle saman	Yasal statüsü ne olursa olsun tüm PEK'ler	Geçici etki: Etkinin sürdüğü süre boyunca (kaybedilen hasat sayısı) yerel piyasa fiyatlarına göre yemin nakit değeri Kalıcı etki: 4 yıl boyunca yerel piyasa fiyatlarına göre hesaplanan saman/yem için nakit değer.

Kayıp Türü	Uygulama	AH/PEK'lerin Tanımı	Tazminat Hak Sahiplikleri
	ve yemdeki geçici ve kalıcı kayıplar		
Ağaçlar	Etkilenen ağaçlar	Yasal statüsüne bakılmaksızın tüm PEK'ler (, yasallaştırılabilir ve gayri resmi yerleşimciler dahil)	Ağaçların türü, yaşı ve üretim değeri ile ağaçlar için yapılan yatırım tutarı temel alınarak piyasa fiyatından nakit tazminat ödenir. ('e göre, ağacın beklenen verimi, eşdeğer verimliliğe sahip bir ağacın yetişmesi için gereken yıl sayısı ile çarpılır). Yani, bir elma ağacının her hasatta ortalama 40 kf verim elde etmesi için 3 yıla ihtiyacı varsa, tazminat tutarı 3 yıl x 40 kg x 1 kg elmanın ortalama piyasa değeri artı bir fidanın maliyetini içerecektir. IA'lar ayrıca, mümkün olduğu durumlarda ağaçların PEK tarafından seçilen yere taşınmasına da yardımcı olabilir.
İş/İstihdam	İş/istihdam kaybı	Yasal statüsüne bakılmaksızın tüm PEK'ler (yasallaştırılabilir ve kayıt dışı yerleşimciler dahil)	<u>Mülk sahibi:</u> (i) (kalıcı etki) 1 yıllık net gelir tutarında nakit tazminat veya gelir kanıtı bulunmaması durumunda ya da PEK'ların sabit oran üzerinden vergi ödemiş olmaları halinde, yerel olarak geçerli oranlara göre 12 aylık asgari ücret tutarında tazminat alacaklardır. (ii) (Geçici etki) işin durduğu aylar için net gelir tutarında nakit tazminat. Değerlendirme, vergi beyannamesine dayalı yapılır; vergi beyannamesi bulunmuyorsa, işin durduğu ay sayısı kadar asgari ücret tutarı (yerel olarak geçerli oranlar) esas alınır; <u>Kalıcı işçi/çalışanlar:</u> 3 aylık fiili ücrete eşit kaybedilen ücret tazminatı veya vergi beyannamesi bulunmaması durumunda, 3 aylık asgari ücret ödeneği (yerel olarak geçerli oranlar) nakit olarak ödenecektir. Yukarıdakilerin tümü için, maaş ödeme belgesi, muhasebe/mali rapor, vergi beyannamesi vb. gibi kabul edilebilir bazı resmi belgelerin ibraz edilmesi gerekmektedir.
Ciddi Etkiler Nedeniyle Sağlanan Yardım	Fiziksel yer değiştirme veya üretken, gelir getirici varlıkların %10'undan fazlasının kaybı	Gayri resmi yerleşimciler dahil olmak üzere ciddi şekilde etkilenen tüm hane halkları	Tarımsal gelir: Etkilenen arazinin 1 yıllık verimi için 1 ek mahsul tazminatı veya 1 aylık asgari ücret tutarında (yerel olarak geçerli oranlar) bir ödenek (hangisi daha yüksekse) - veya diğer gelirler için: 1 aylık asgari ücret tutarında (yerel olarak geçerli oranlar) bir ödenek.
Geçici geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik yardım	Tarımsal üretken varlıklarının %10'undan fazlasını kaybeden PEK'ler	Gayri resmi arazi/diğer varlık kullanıcıları da dahil olmak üzere ciddi şekilde etkilenen tüm hane halkları.	Tarımsal geçim kaynaklarının yeniden sağlanması: Arazi kamulaştırmasından etkilenen alandaki tüm mahsul ve ağaç türleri için bir yıllık hasat verimi (doğrulanmış piyasa fiyatları üzerinden). Bu tutar, 1 aylık asgari ücret ödeneğinden (yerel olarak geçerli oranlar) daha az ise, bunun yerine 1 aylık asgari ücret ödenecektir.

Kayıp Türü	Uygulama	AH/PEK'lerin Tanımı	Tazminat Hak Sahiplikleri
	Üretken gelir getirici varlıklarının %10'undan fazlasını kaybeden PEK'ler	Gayri resmi yerleşimciler dahil olmak üzere ciddi şekilde etkilenen tüm hane halkları	Tarımsal olmayan geçim kaynaklarının yeniden sağlanması: 1 aylık asgari ücret tutarında (yerel olarak geçerli oranlara göre) bir geçim kaynağı yeniden sağlama paketi.
Evden/iş yerinden fiziksel taşınma	Ulaşım masrafları	Yerleştirilecek tüm haneler	Ulaşım masraflarını karşılayan yardım (ilçe sınırları içinde). Uygulayıcı Kurumlar, ihtiyaç temelinde hassas hanelere taşınma konusunda ilave lojistik yardım sağlayabilir (bkz. hassas hanelere yardım).
Hassas hane halklarına yardım		Yoksulluk sınırının altındaki haneler, kadınların reisi olduğu haneler, engellilerin reisi olduğu haneler ve mülteci haneleri/ülke içinde yerinden edilmiş kişiler, geçim imkânı olmayan yaşlılar ve proje belediyesi tarafından belirlenen diğer hassas kişiler.	1 aylık tek seferlik asgari ücret tutarında nakit yardım (yerel olarak geçerli oranlar) ve mümkün olduğunda projeyle ilgili işlerde istihdam önceliği. Taşınmayı veya geçişi kolaylaştırmak için ek aynı yardım sağlanacaktır – bu yardımlar arasında (lojistik, taşınma planlaması, uygun olduğu durumlarda yeni konut arama yardımı) yer alabilir. Uygulama Kurumları (IA'lar), henüz kayıtlı olmayan bu tür hanelerin hassas kişiler için sosyal yardım programlarına kaydolmalarına da yardımcı olabilir. Etkilenen bir hane halkının, ciddi etki yardımı, geçim kaynağı yeniden sağlama yardımı ve hassas hane halkı yardımı dahil olmak üzere birden fazla yardım kategorisine hak kazanması durumunda, ilgili haklar, Proje LARF ve Hak Sahipliği Matrisi uyarınca kümülatif olarak sağlanacaktır.
Diğer etkiler:			
İnşaat sırasında ortaya çıkan, geçici etkiler ve başka şekilde değerlendirilmemiş geçim kaynakları üzerindeki etkiler dahil olmak üzere öngörülemeyen etkiler.	İnşaat sırasında etki koridoru (COI) veya geçiş hakkı (RoW) dışındaki mülklere veya varlıklara yönelik etkiler	Tüm PEK'ler	Ödenmesi gereken tazminat, proje tarafından değerlendirilecek ve yukarıdaki hükümler ile SPS 2009 gerekliliklerine dayalı olarak etkiler belirlendiğinde ödenecektir. Etki Değerlendirmesi (IA), öngörülemeyen LAR etkilerini dikkate alacaktır uygulama sırasında ortaya çıkan öngörülemeyen LAR etkilerini dikkate alacak ve LARP/LARF hükümlerine dayalı olarak IA'lar, inşaat çalışmaları sırasında bir Yüklenici (veya alt yüklenici) tarafından meydana getirilen her türlü zararın, LARP/LARF oranlarına uygun olarak Yüklenici tarafından tazmin edilmesini sağlayacaktır. Yürütme Kurumları, inşaat çalışmaları sırasında bir Yüklenici (veya alt yüklenici) tarafından meydana getirilen her türlü zararın,

Kayıp Türü	Uygulama	AH/PEK'lerin Tanımı	Tazminat Hak Sahiplikleri
			LARP/LARF oranlarına uygun olarak Yüklenici tarafından tazmin edilmesini sağlayacaktır.
Hafriyat atık alanları ve şantiyelerle ilgili etkiler.	Geçici etkiler	Proje alanındaki etkilenen arazileri kullanan PEK'ler	İnşaat kampları, hafriyat atık alanları, depolama alanları, erişim yolları veya diğer inşaatla ilgili amaçlar için arazinin geçici olarak işgal edilmesi, YÜ'nün denetimine tabi olmak üzere, Yüklenici ile etkilenen arazi sahipleri veya kullanıcıları arasında yapılacak uygun anlaşmalar yoluyla düzenlenecektir. Bu tür düzenlemeler, geçerli tazminat ve geçim kaynakları restorasyon gereklilikleri de dahil olmak üzere Proje LARF ve AKB SPS (2009) ile uyumlu olacak ve uygulama sırasında YÜ tarafından izlenecektir.
	Kalıcı etkiler		Bu tür geçici etkiler, mera arazilerini kullanan, ekin ekimi yapan vb. kişileri (arazi sahipleri hariç) de etkilerse, otlatma alanlarının kaybı nedeniyle yeterli geçim kaynağı yardımı da değerlendirilecek ve uygulama sırasında sağlanacaktır. Kazı çalışmalarından sonra kalan uygun olmayan malzemelerin veya molozların kalıcı olarak bertaraf edilmesi amacıyla arazinin kullanılması sonucu arazide meydana gelen her türlü kalıcı etki, LARF/LARP'ta belirlenen hükümler uyarınca uygun şekilde tazmin edilecektir.

* Tüm geçerli ücretler, ikame maliyetiyle tutarlı olması amacıyla ödeme anında ayarlanacaktır. Bu ayarlama, asgari ulusal ücret ve enflasyon gibi geçerli referans değerlerdeki resmi ayarlamalara göre yapılabilir.

VII. Halkla İstişare, Katılım ve Belgelerin Kamuya Açıklanması

23. AKB SPS 2009 uyarınca, projeden etkilenen kişilerle (PEK'ler) anlamlı bir şekilde istişare yapılmalı ve arazi edinimi ve yeniden yerleşim (LAR) faaliyetlerinin planlanması ve uygulanmasına katılma fırsatı tanınmalıdır. Ayrıca, PEK'ler proje planlama süreçlerinin sonuçları ile LARP'nin hazırlanması ve uygulanmasına ilişkin takvimler ve prosedürler hakkında uygun ve zamanında bilgilendirilmelidir. Buna, haklar, tazminat ve diğer geçerli ödeneklerin ödeme prosedürü ile varsa yeniden yerleşim hakkındaki bilgiler dahildir. LARP, inceleme ve onay için AKB ' ye sunulacak ve ardından AKB, ILBANK ve Besni Belediyesi ' nin web sitelerinde yayınlanacaktır. Paydaş katılım faaliyetleri ve danışma toplantılarına ilişkin duyurular, Besni Belediyesi tarafından resmi web sitesi, sosyal medya hesapları ve yerel medya kanalları aracılığıyla yayınlanmıştır. Proje alanı içindeki paydaşlara bilgi paylaşımını desteklemek amacıyla bir Proje Bilgi Broşürü (PIB) hazırlanmış ve dağıtılmıştır. İlgili duyurular, yayınlanan bildirimlerin ekran görüntüleri ve destekleyici web bağlantıları Ek 2'de yer alırken, Proje Bilgi Broşürü (PIB) ise Ek 3'te sunulmuştur.

Proje kapsamında paydaş katılım faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda, 5 Mayıs 2026 tarihinde proje alanı içindeki mahalle muhtarları, topluluk üyeleri ve diğer ilgili paydaşların katılımıyla bir paydaş danışma toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıya toplam 26 katılımcı katılmıştır. Ayrıca, 21 Mayıs 2026 tarihinde 21 katılımcının yer aldığı Esnaf ve İşletme Sahipleri için Bilgilendirme Toplantısı düzenlenmiş, aynı tarihte ise 26 kadının katılımıyla Kadınlar ve Hassas Gruplar için Bilgilendirme

Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılar sırasında, Alt Projenin kapsamı, beklenen faydalar ve olası etkiler, arazi edinimi gereklilikleri, uygunluk ve haklar ile Proje Şikayet Giderme Mekanizması (GRM) hakkında bilgi verildi. Katılımcılara görüşlerini, endişelerini ve önerilerini dile getirme fırsatı tanındı; bu görüşler, proje planlamasında, arazi edinimi ve yeniden yerleşim etkilerinin devam eden değerlendirmesinde ve uygun etki azaltma önlemlerinin belirlenmesi ve iyileştirilmesinde dikkate alınarak belgelendirildi. Danışma kayıtları, katılımcı listeleri, sorular ve yanıtlar ile destekleyici fotoğraflar Ek 4'te sunulmuştur.

Danışma ve bilgi paylaşımı faaliyetleri, proje uygulamasının tüm aşamaları boyunca devam edecektir. Kadastro doğrulaması, nüfus sayımı, ayrıntılı ölçüm araştırmaları (DMS) ve sosyoekonomik araştırmaların (SES) tamamlanmasının ardından ve herhangi bir arazi edinimi faaliyetinin uygulanmasından önce ek danışma toplantıları düzenlenecektir. Güncellenmiş ve uygulamaya hazır LARP, AKB SPS (2009) gereklilikleri, Proje LARF'ı ve ilgili ulusal mevzuata uygun olarak, herhangi bir arazi edinimi faaliyetinin uygulanmasından önce etkilenen kişilere ve diğer paydaşlara açıklanacak ve bu kişilerle istişare edilecektir.

24. Danışma ve bilgilendirme süreçleri, proje uygulamasının tüm aşamaları boyunca devam edecektir.

VIII. Şikayet Giderme Mekanizması (GRM)

25. Alt proje, iki aşamalı bir GRM uygulayacaktır. Birinci aşama Besni Belediyesi tarafından, ikinci aşama ise ILBANK tarafından yönetilecektir.
26. Tüm şikayetler bir şikayet kaydı/veritabanına kaydedilecek ve çözüme kavuşturulana kadar takip edilecektir. Bölüm VIII' de ayrıntılı olarak belirtildiği üzere, şikayetler alındıkları tarihten itibaren en geç 2 gün içinde kaydedilecektir. Şikayetin değerlendirilmesi ve çözümü için ek bilgi gerektiği durumlarda, bu süre 5 iş gününe kadar uzatılabilir. Şikayetler 10 iş günü içinde değerlendirilecek ve alınan tarihten itibaren 15 iş günü içinde uygun önlemler alınacaktır. Şikayet sahipleri, şikayetlerinin durumu ve sonucu hakkında zamanında bilgilendirilecektir. Şikayet sahibi belediye düzeyindeki sonuçtan memnun kalmazsa, şikayet ILBANK'a iletilir. Ayrıca, etkilenen kişiler, proje düzeyindeki GRM aracılığıyla sorunları çözmek için iyi niyetli çabalar gösterildikten sonra AKB'nin Hesap Verebilirlik Mekanizmasına şikayette bulunabilirler.
27. Halen Besni Belediyesi, 7/24 hizmet veren bir şikayet hattını devreye almış ve sürdürmektedir. AKB SPS gerekliliklerine uygun olarak, Besni Belediyesi resmi olarak bir alt proje düzeyinde GRM kuracaktır. Alt proje düzeyindeki GRM, inşaat işlerinin başlamasından önce tam olarak faaliyete geçecek ve proje uygulaması süresince etkilenen kişiler ve diğer paydaşlar tarafından ücretsiz olarak erişilebilir durumda kalacaktır. Bu GRM, şikayetleri ele almak ve AKB ile kredi sözleşmesinin imzalanmasının ardından proje hakkında bilgi sağlamakla görevlendirilecektir. GRM'nin ana temsilcileri, PIU tarafından atanan şikayet irtibat noktası (GFP) ile yüklenicilerin Ç-S uzmanları ve görevlendirilmiş PMSC Ç-S uzmanları olacaktır. PMSC ve yükleniciler, saha düzeyindeki şikayetlerin/şikayetlerin alınması, kaydedilmesi ve PIU ile PMU ile koordinasyonunun sağlanmasında yardımcı olmakla yükümlü olacaktır. PMSC'nin desteğiyle PIU, bir şikayet kaydı/veritabanı (tüm şikayet irtibat noktalarının erişimine açık olacak şekilde) geliştirecek ve bunun yönetimini sağlayacaktır. Bir şikayet komitesi (GC), projeye özgü mahallelerin muhtarları, Besni Belediyesi mühendisi, belediye temsilcisi, yüklenici temsilcisi, etkilenen toplulukların/kişilerin temsilcileri ve uygun görülen diğer üyelerden oluşacaktır. Gerektiğinde, Şikayet Komitesi üyelerine şikayet belgeleme gereklilikleri konusunda eğitim verilebilir. Proje düzeyinde Şikayet Komitesi kurulana kadar, Proje

Etkilenen Kişiler (PEK'ler), şikayetlerini iletmek, bilgi toplamak ve önerilerde bulunmak için Besni Belediyesi'nin 0416 318 16 36 numaralı cep telefonunu, Alo 153'ü ve devletin iletişim sistemi olan CIMER'i kullanabilirler. Ayrıca, vatandaşların şikayetlerini iletebilmeleri için ücretsiz bir numara (185) da mevcuttur: . Besni Belediyesi, projenin yürürlüğe girmesiyle birlikte alt proje düzeyindeki Şikayet Yönetimi Mekanizması'nın (GRM) ayrıntılı usul ve iş akışlarını kesinleştirecektir.

28. ILBANK, Eylül 2021'den bu yana resmi bir Şikayet Politikasına (Türkçe ve İngilizce olarak mevcuttur) sahiptir. Bu Şikayet Politikası, ILBANK'ın uluslararası finans kuruluşları (IFI) tarafından finanse edilen tüm projeleri ve alt projeleri için geçerli olan, kamuya açık bir belgedir. ILBANK bu politika aracılığıyla, herhangi bir paydaşın proje faaliyetleriyle ilgili şikayette bulunmasına, endişe veya sorunlarını dile getirmesine ya da uygun geri bildirim, öneri, istek ve taleplerini iletmesine olanak tanıyacak şeffaf ve kapsamlı bir prosedür oluşturmayı amaçlamaktadır. ILBANK'ın özel bir birimi, alınan şikayetleri derhal değerlendirecek ve yanıt verecektir.
29. Şikayetçi, belirlenmiş proje GRM sürecinden geçmeksizin herhangi bir zamanda Yerel Mahkemeye şikayette bulunabilir. Mahkeme işlemleriyle ilgili tüm masraflar, yürürlükteki ulusal mevzuata ve ilgili proje düzenlemelerine uygun olarak karşılanacaktır.

IX. Kurumsal Düzenlemeler

30. LAR'ın işlenmesi ve uygulanmasındaki çeşitli işlevler, farklı devlet kurumları ve kuruluşları tarafından yerine getirilmektedir. Bu projeden sorumlu başlıca kurumlar AKB, ILBANK, Besni Belediyesi, Yerel Mahkeme, İnşaat Müteahhidi, Proje Yönetimi ve Kontrollük Müşaviridir.. Proje Uygulama Kurumu Besni Belediyesi olacak ve ILBANK, proje uygulamasından başlıca sorumlu olan Yürütme Kurumu (EA) olacaktır.
31. Besni Belediyesi, projeyi yakından yönetecek bir PIU kuracaktır. Projenin bu aşamasında, Besni Belediyesi, LAR görevlerini kolaylaştırmak üzere atanmış irtibat kişilerinden oluşan bir grup oluşturmuştur (aşağıdaki Tablo ES 9-1). PIU ayrıca, inşaat sırasında proje koruma önlemlerini denetlemek üzere bir koruma önlemi uzmanı atayacak olan Proje Yönetimi ve Kontrollük Müşavirinden de destek alacaktır. Bu uzman, Yüklenici tarafından istihdam edilecek Sosyal Koruma Önlemleri Uzmanı ile yakın bir şekilde koordinasyon içinde çalışacaktır. PIU, LAR görevleri kapsamında iki sosyal uzman arasında olduğu kadar diğer ilgili kuruluşlar, kurumlar ve devlet yetkilileriyle AKB ve ILBANK arasında da irtibat noktası olarak işlev görecektir.
32. Besni Belediyesi bünyesinde kurulacak PIU'nun irtibat kişileri ve iletişim bilgileri aşağıda sunulmuştur. Bu irtibat kişileri şu anda atanmış olup, proje hazırlık aşamasında değişikliklere tabi olabilir.

Tablo ES 9-1: Besni Belediyesi'ndeki PIU Sorumluları

Adı	Unvan	Telefon	E-posta
Ekrem LENGER	Mühendis (İnşaat Mühendisi)	0 507 152 47 02	ekremlenger@hotmail.com
Onur GÜLTEN	Bayındırlık İşleri Vekil Müdürü Mühendis (İnşaat Mühendisi)	0 543 456 38 27	onur__gulten@hotmail.com

Fevzi YILMAZ	Arazi Edinimi (Harita Mühendisi)	0 506 886 57 56	fevziyilmaz18@gmail.com
Serdar Hüseyin ÖZFIRINCI	Su İşleri Müdür Vekili	0 530 886 72 80	setuma02@gmail.com
Semra SEMİZ	Cinsiyet Eşitliği ve Sosyal Uzmanı	0 542 207 31 88	semrasemiz64@gmail.com
Bayram TEKİNERDOĞAN	Saha Görevlisi	0 507 605 76 16	sttrtt019@gmail.com
Atanacak	Çevre Uzmanı		

X. Yeniden Yerleşim Bütçesi ve LARP Uygulama Takvimi

33. Projenin Ayrıntılı Mühendislik Tasarımı tamamlanmıştır. Arazi mülkiyet durumunun değerlendirilmesi ve Proje bileşenleri için arazi edinim gereklilikleri dahil olmak üzere arazi edinimiyle ilgili çalışmalar şu anda Besni Belediyesi tarafından yürütülmektedir. Bu çalışmaların tamamlanmasının ardından, LARP taslağı buna göre güncellenecektir. Güncellenen değerlendirme, arazi edinim gereksinimlerinin kapsamını teyit edecek ve AKB Koruma Politikası Beyanı' nın (SPS, 2009) tanımları ve gerekliliklerine uygun olarak, kalıcı veya geçici olsun, arazi kullanımına ilişkin etkileri ve kısıtlamaları belirleyecektir.
34. Ayrıca, inşaat sırasında, özellikle şebeke güzergâhlarının yol hakkı (ROW) sınırının farklı taraflarında yer alabileceği ve inşaat faaliyetlerinin caddelerin tamamını tıkayabileceği dar caddelerde etkiler öngörülmektedir. Öngörülen etkiler arasında taşınır ve taşınmaz yapıların kaldırılması, kamu hizmetlerinde kesintiler, işyerleri ve konut binalarına yönelik geçici erişim kısıtlamaları ile iş gelinde kayba yol açabilecek geçici işletme kısıtlamaları yer almaktadır. Sakinlerin mülkleri ve konut ile işyerlerine erişim üzerindeki etkileri en aza indirmek ve inşaat sırasında şikayet riskini azaltmak amacıyla, uygun şantiye yönetimi tedbirleri, proje farkındalık faaliyetleri, hedef odaklı istişareler ve zamanında erişim yönetimi tedbirleri uygulanacaktır. Ayrıca, etkilenen paydaşlar, uygulama dönemi boyunca Proje takvimi, planlanan işlerin kapsamı, inşaat programındaki değişiklikler ve inşaat faaliyetlerinin ilerleyişi hakkında düzenli ve zamanında bilgilendirilecektir.
35. Onaylanmış LARP kapsamında öngörülen tüm tazminat, yardım ve diğer ilgili haklar, Proje LARF ve AKB SPS (2009) uyarınca, arazi edinim faaliyetlerinin uygulanmasından önce, herhangi bir fiziksel veya ekonomik yerinden edilme durumundan önce ve etkilenen bölümlerdeki inşaat işlerinin başlamasından önce sağlanacaktır.
36. İnşaat sırasında tespit edilen geçici ekonomik veya geçim kaynaklarına ilişkin etkiler, Hak Kazanım Matrisi ile Proje LARF ve AKB SPS 2009 hükümlerine uygun olarak tazmin edilecektir.

37. Tahmini LARP uygulama bütçesi, kaybedilen arazi ve diğer varlıklar için ikame maliyetine göre hesaplanan tazminatın yanı sıra, LARP'nin uygulanması sırasında ortaya çıkacak idari masraflar için çeşitli giderleri de içermektedir. Bu giderler tahmin edilecek ve uygulama aşamasına hazır LARP bütçesine tek bir toplu tutar olarak dahil edilecektir.
38. Bu LARP taslağında sunulan bütçe yalnızca gösterge niteliğindedir ve kadastro doğrulaması, DMS, SES, etki değerlendirmesi ve ikame maliyeti değerlemesi tamamlandıktan sonra kesinleşecektir. Uygulamaya hazır LARP, tazminat, geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik yardım, hassas hane halklarına yönelik yardım, idari maliyetler, şikayet yönetimi, izleme faaliyetleri ve acil durum karşılıklarını kapsayan ayrıntılı ve kalemlere ayrılmış bir bütçe sunacaktır.
39. Tahmini LARP uygulama bütçesi, etkilenen arazi ve diğer varlıklar için ikame maliyetine göre hesaplanan tazminat, geçerli ödenekler ve yardımının yanı sıra LARP uygulamasıyla ilgili idari maliyetleri de içermektedir. Ön bütçeleme amacıyla, doğrudan idari maliyetler geçici olarak tazminat ve yardım alt toplamının %5'i olarak tahmin edilmektedir. Bu yüzde, gösterge niteliğinde bir planlama varsayımdır ve gerçek uygulama gerekliliklerine dayalı olarak uygulamaya hazır LARP'ta gerektiğinde gözden geçirilip ayarlanacaktır.
40. Arazi edinimi ve yeniden yerleşimin etkilerine ilişkin değerlendirme çalışmaları devam etmektedir. Etkilerin teyit edilmesi ve nüfus sayımı, DMS, SES ve değerlendirme çalışmalarının tamamlanmasının ardından, LARP bütçesi buna göre güncellenecektir. Uygulamaya hazır LARP'ta sunulan nihai bütçe, nihai etki değerlendirmesi ve değerlendirme süreciyle belirlenen fiili tazminat, yardım, uygulama, izleme, idari maliyet ve acil durum gereksinimlerine dayalı olacaktır.

Tablo E 10-1: Tahmini Bütçe Özeti

Kalem	Maliyet (TRY)	Maliyet (USD)
I. Tazminat Bütçesi, Ödenekler Dahil		
Arazi tazminatı	Belirlenecek	Belirlenecek
Binalar ve yapılar için tazminat	Belirlenecek	Belirlenecek
Ağaçlar için tazminat	Belirlenecek	Belirlenecek
İş kayıpları için tazminat	Belirlenecek	Belirlenecek
İşsizlik kayıpları için tazminat	Belirlenecek	Belirlenecek
Önemli ölçüde etkilenen hanelere ödenecek yardımlar	Belirlenecek	Belirlenecek
Hassas gruplara ödenekler	Belirlenecek	Belirlenecek
Ara Toplam		Belirlenecek
II. İdari Maliyetler		
Doğrudan idari giderler (Tazminat ve Yardım Ara Toplamının %5'i olarak geçici olarak tahmin edilmiştir)		Belirlenecek
Toplam		Belirlenecek
Acil durum payı %10		Belirlenecek
Toplam LAR Bütçesi (TRY*) ve USD		Belirlenecek

TRY* - Döviz kuru, LARP güncellenirken eklenecektir

Tablo E 10-2: LARP Uygulama Takvimi

Sıra	Faaliyet	Sorumluluk	Örnek Zamanlama
1	Kadastro doğrulaması ve mülkiyet teyidi	Besni Belediyesi	Devam ediyor
2	Etkilenen kişi ve hanelerin sayımı ile Ayrıntılı Ölçüm Araştırması (DMS)	Besni Belediyesi / İlgili Uzmanlar	Kadastro doğrulamasının ardından
3	Sosyoekonomik Anket (SES)	Besni Belediyesi / İlgili Uzmanlar	Nüfus sayımı ve DMS ile paralel olarak
4	Etkilenen arazilerin, varlıkların ve diğer ilgili kayıpların ikame maliyeti üzerinden değerlemesi	Besni Belediyesi / Değerleme Uzmanları	DMS ve nihai etki doğrulamasının ardından
5	Uygulamaya hazır LARP'nin güncellenmesi ve sonlandırılması	Besni Belediyesi	Nüfus sayımı, DMS, SES, değerlendirme ve nihai etki değerlendirmesinin tamamlanmasının ardından
6	Güncellenmiş, uygulamaya hazır LARP'nin kamuoyuna duyurulması ve istişare süreci ile AKB'nin incelemesi ve uygundur onayı	Besni Belediyesi / ILBANK / AKB	LARP uygulamasından önce
7	Tazminat ödemesi ve gerekli yardımların sağlanması, geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik tedbirler ve diğer haklar	Besni Belediyesi	Arazi kamulaştırması, fiziksel veya ekonomik yerinden edilme ve etkilenen bölümlerdeki inşaat çalışmalarının başlamasından önce
8	LARP Tamamlama Raporunun hazırlanması ve sunulması ile AKB'nin inceleme ve uygundur onayı (uygulanabilir olduğu durumlarda)	Besni Belediyesi / ILBANK / AKB	Uygulanabilir LARP tedbirlerinin tam olarak uygulanmasının ardından
9	Etkilenen bölümlerde inşaat işlerine başlanması	Besni Belediyesi / Yüklenici	Gerekli LARP önlemlerinin tam olarak uygulanmasının ardından ve gerekli hallerde AKB'nin LARP Tamamlama Raporunu onaylamasının ardından

XI. İzleme ve Raporlama

41. Alt proje önemli LAR etkilerine yol açmazsa, bu LARP iç izlemeye tabi tutulacaktır. AKB SPS 2009'a göre, 200 veya daha fazla kişi evlerinden fiziksel olarak yerinden edilirse veya üretken ya da gelir getirici varlıklarının %10'unu veya daha fazlasını kaybederse, gönülsüz yeniden yerleşim etkileri önemli kabul edilir. Yarı yıllık sosyal koruma izleme raporu, kamuya açıklanmak üzere AKB'ye sunulacaktır. LARP tamamlama raporları, yüklenici tarafından inşaat/kurulum çalışmalarına başlanması için bildirim yayınlanmadan önce uygun zamanda sunulacaktır.

42. İç izleme, PMSC koruma önlemleri uzmanlarının desteğiyle PIU tarafından yürütülecektir. Yüklenici, gerektiğinde uygulama bilgilerini sağlayacak ve izleme faaliyetlerine destek verecektir. ILBANK, onaylanmış LARP ve SPS 2009 gerekliliklerine uyumu denetleyecektir.
43. Proje uygulaması sırasında etkilerin kapsamı değişirse ve önemli ölçüde gönülsüz yeniden yerleşim etkileri tespit edilirse, izleme düzenlemeleri, gerekirse dış izleme kuruluşlarının da dahil edilmesi dahil olmak üzere, Proje LARF ve AKB SPS 2009 gerekliliklerine uygun olarak gözden geçirilecek ve güçlendirilecektir.
44. LARP tamamlama raporunun amacı, tazminat planının mutabık kalınan hükümlere ve AKB SPS 2009 gerekliliklerine uygun olarak uygulanıp uygulanmadığını belirtmektir.
45. Etkilenen bölümlerdeki inşaat işleri için İşe Başlama Bildirimi'nin yayınlanmasından önce, AKB'nin LARP Tamamlama Raporu'nu incelemesi ve onaylaması gerekecektir.
46. LARP tamamlama raporları AKB ve ILBANK ile paylaşılacaktır. AKB' nin LARP Tamamlama Raporunu incelemesi ve onaylaması, PMSC'nin yükleniciye İşe Başlama Bildirimi düzenlemesi için bir ön koşuldur. Rapor, aşağıdaki LARP hükümlerinin değerlendirmesini içerecektir:

- Arazi edinimi ve yeniden yerleşim faaliyetleriyle ilgili takvimler ve hedefler;
- Yeniden yerleşimin, onaylanmış nihai LARP ile uyumlu olup olmadığının doğrulanması;
- Değerleme raporlarında ve PEK anlaşmalarında kullanılan birim tazminat oranları;
- Tüm AH'lere teslim edilen LARP'ta tanımlanan tazminat ve tutarlar;
- Tazminat dağıtım prosedürünün zamanlaması;
- GRM ve şikayet vakalarının değerlendirilmesi;
- Yerel ve merkezi düzeyde GC'nin eğitimi;
- Halkın görüş alınmasına ilişkin değerlendirme;
- Uygun olduğu hallerde, ciddi şekilde etkilenen, hassas ve yeniden yerleştirilen PEK'lara geçiş desteği ve geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik tedbirlerin sunulması;
- LARP'nin tatmin edici bir şekilde uygulandığına dair nihai değerlendirme ve gerekirse gerekli düzeltici önlemlerin ayrıntıları; ve
- Uygun olduğu durumlarda Düzeltici Eylem Planlarının uygulanması.
- Uygun olduğu durumlarda, hassas hane halklarına yardım sağlanması ve geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik önlemlerin uygulanması.

1. GİRİŞ

47. Şubat 2023'teki depremlerin ardından Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Asya Kalkınma Bankası'ndan (AKB) "Afet Sonrası Belediye Hizmetlerinin İyileştirilmesi ve Dayanıklılık Artırılması Projesi" kapsamında, afetlerden etkilenen illerdeki belediye altyapısı ve hizmetlerinin rehabilitasyonu ve iyileştirilmesi için destek talep etmiştir. Besni Kanalizasyon ve Yağmur Suyu Şebekesi Alt Projesi, bu proje kapsamında önerilen yatırımlardan biridir.
48. Adıyaman, önemli sayıda can kaybı, yaralanma, altyapı hasarı ve kritik altyapının tahrip olmasına neden olan depremlerden ciddi şekilde etkilenen şehirlerden biridir. Bu depremler, Adıyaman'ın çeşitli ilçelerindeki su temini ve atık su toplama sistemlerinin etkin işleyişini olumsuz etkilemiştir.
49. Adıyaman ilinin ilçelerinden biri olan Besni, içme suyu temini ve kanalizasyon altyapısı ile ilgili önemli zorluklarla karşı karşıyadır. Mevcut su temini ve atık su toplama sistemleri ekonomik ömürlerinin sonuna gelmiş olup, mevcut ve gelecekteki hizmet taleplerini karşılamak için yetersiz kalmaktadır. Ayrıca, uygun çevre yönetimini sağlamak için yeterli atık su arıtma tesislerine ihtiyaç bulunmaktadır. Depremler, mevcut altyapı sorunlarını daha da şiddetlendirmiş ve Besni İlçesi'ndeki su ve atık su altyapısının iyileştirilmesi de dahil olmak üzere, daha dayanıklı ve sürdürülebilir belediye hizmetlerine olan ihtiyacı ortaya koymuştur.
50. Şu anda Besni ilçesinin su ihtiyacı, Sugözü (Değirmençayı) Deresi, Kuzdağı Kaynakları (Yalangoz ve Balkayası) ve Erkenek kaynakları dahil olmak üzere çeşitli su kaynaklarından karşılanmaktadır. Mevcut su temin sistemi, 1999 ile 2003 yılları arasında inşa edilen iletim hatları ve hizmet rezervuarlarını içermektedir. Ancak mevcut dağıtım ağı ve bazı rezervuarlar hidrolik açıdan yetersizdir ve ekonomik ömürlerinin sonuna gelmiştir.
51. Besni kanalizasyon sistemi eskimiş olup, ilçenin artan hizmet taleplerini yeterince karşılayamamaktadır. Mevcut atık su toplama sisteminin rehabilitasyonu ve genişletilmesi gerekmektedir. Aynı genel yatırım programı kapsamında geliştirilmekte olan bir atık su arıtma tesisi (WWTP), kanalizasyon sistemine bağlı bir tesis olarak hizmet verecek ve toplanan atık suların çevreye duyarlı bir şekilde arıtılmasını ve bertaraf edilmesini sağlayacaktır.
52. Bölgenin gelişmesine paralel olarak, su dağıtım sistemi ve atık su toplama şebekesi, mevcut ve gelecekteki talebi karşılamak üzere rehabilitasyona, yenilenmeye ve gerektiğinde genişletilmeye ihtiyaç duymaktadır.
53. Bu Arazi Edinimi ve Yeniden Yerleşim Planı (LARP), Besni Kanalizasyon ve Yağmur Suyu Şebekesi Alt Projesi için, Proje Arazi Edinimi ve Yeniden Yerleşim Çerçevesi (LARF), yürürlükteki ulusal mevzuat ve Asya Kalkınma Bankası (AKB) Koruma Politikası Beyanı'nın (SPS, 2009) gerekliliklerine uygun olarak hazırlanmıştır. LARP, Alt Proje ile ilişkili olası arazi kamulaştırma ve yeniden yerleşim etkilerinin ön değerlendirilmesini sunmaktadır ve devam eden kadastro doğrulama çalışmaları, etki değerlendirme faaliyetleri ve arazi kamulaştırma gerekliliklerinin nihai olarak teyit edilmesinin ardından, gerektiğinde güncellenecektir.
54. Türkiye'deki AKB tarafından finanse edilen projeler için hazırlanan bu Arazi Edinimi ve Yeniden Yerleşim Planı (LARP), Besni Belediyesi tarafından hazırlanmıştır. Bu bir LARP taslağıdır ve ayrıntılı tasarım tamamlandığında ve proje etkileri netleştğinde güncellenecektir. LARP, AKB ve ILBANK tarafından tam olarak onaylanacak ve kurumların web sitelerinde yayınlanacaktır. Belge, Alt Proje ile ilişkili olası arazi edinimi ve yeniden yerleşim etkilerini belirlemekte ve bu etkileri önlemek,

en aza indirmek ve ele almak için uygulanacak ilkeleri, prosedürleri, kurumsal düzenlemeleri, hak kazanma hükümlerini ve etki azaltma önlemlerini ortaya koymaktadır. LARP, ayrıntılı etki değerlendirmelerinin tamamlanması ve arazi edinimi gerekliliklerinin teyit edilmesinin ardından gerektiğinde güncellenecektir.

55. Bu LARP, ulusal dile çevrilecek ve Besni Belediyesi, ILBANK ve AKB'nin web sitelerinde yayınlanacaktır.

II. PROJE TANIMI

2.1 Proje Tanımı

56. Besni Kanalizasyon ve Yağmur Suyu Projesi, AKB tarafından finanse edilen Afet Sonrası Belediye Hizmetleri İyileştirme ve Dayanıklılık Projesi kapsamında finansman sağlanması önerilen alt projelerden biridir. Önerilen Besni Kanalizasyon ve Yağmur Suyu Projesi, 1. Aşama yatırımları kapsamında yaklaşık 85 km'lik atık su toplama şebekesinin inşası ve rehabilitasyonunu, ilçe merkezi içindeki ilgili altyapı ile birlikte içermektedir.
57. Proje kapsamı ayrıca altı (6) paket pompa istasyonu dahil olmak üzere pompa tesislerini ve rögar kapakları, parsel bağlantıları, izolasyon vanaları ve gerekli geçişler (yol ve dere geçişleri) gibi yardımcı yapıları da içermektedir. Mevcut değerlendirmeye göre, planlanan altı pompa istasyonundan ikisi (TMPK5 ve TMPK8) özel mülkiyet arazisi üzerinde yer almaktadır ve arazi edinimi gerekebilir. Şebeke bileşenleri ve ilgili tesislerle ilişkili olası arazi edinimi veya irtifak hakkı gereklilikleri, kadastro doğrulaması ve nihai etki değerlendirmesi yoluyla teyit edilecektir.
58. Önerilen Besni Yağmur Suyu Şebekesi Projesi — 1. Aşama — aynı hizmet alanı içinde yaklaşık 14 km uzunluğunda bir yağmur suyu drenaj şebekesinin inşasını içermektedir. Şebeke, uygun drenaj boruları, kontrol yapıları ve yağmur suyunun doğru bir şekilde yönetilmesini sağlamak için gerekli olan toplama havuzları ve diğer ilgili bileşenlerden oluşmaktadır.
59. Kanalizasyon ve yağmur suyu şebekesi sisteminin tamamı, 2022 yılında Özge Mühendislik tarafından Besni (Adıyaman) Kanalizasyon ve Yağmur Suyu Şebekesi Nihai Proje Raporu kapsamında tasarlanmıştır. Projenin Detaylı Mühendislik Tasarımı tamamlanmıştır.
60. Sistem tasarımı, 2007–2022 dönemini kapsayan TÜİK nüfus verilerine dayandırılmıştır. Fizibilite çalışmasında, nüfus tahminleri için ortalama katsayılı (çave) İlbank Yöntemi benimsenmiştir. Buna göre, Besni Güney Arıtma Tesisi havzasının nüfusunun 2043 yılına kadar (Aşama I) yaklaşık 74.000 PE'ye, 2058 yılına kadar (Aşama II) ise 111.000 PE'ye ulaşacağı öngörülmektedir.
61. Yatırımlar, gelecekteki genişlemelerle teknik uyumluluk ve uzun vadeli hizmet sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla aşamalar halinde yapılandırılmıştır.
62. Önerilen proje, Adıyaman ilinin Besni ilçesine hizmet verecek olup, merkezi kentsel yerleşim birimini ve aşağıdaki mahalleleri kapsayacaktır:
63. 15 Temmuz Şehitler, Ali Erdemoğlu, Aşağısarhan, Çat, Cirit Meydanı, Dumlupınar, Erdemoğlu, Kaymakam Hasan Tütün, Korupınar, Oyalı, Pınarbaşı, Yeni Besni ve Yukarı Sarhan.
64. TÜİK verilerine göre, Besni Güney Atık Su Arıtma Tesisi havzasının toplam nüfusu 2022 yılında 35.570 kişiye ulaşmıştır. Bu yerleşik nüfus rakamı, kanalizasyon sistemi ve atık su arıtma tesisinin tasarımı için kullanılan nüfus eşdeğeri (PE) değerlerinden farklıdır. İlgili pompa istasyonları ve basınçlı boru hatlarını da içeren önerilen kanalizasyon ağı, hizmet alanından atık suyu toplayarak arıtma amacıyla Besni Güney Atık Su Arıtma Tesisine taşımak üzere tasarlanmıştır. Atık su arıtma tesisi ve ilgili kanalizasyon sistemi, 2058 yılına kadar olan nihai tasarım ufkuna kadar hidrolik

denge, işletme esnekliği ve uzun vadeli hizmet sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla aşamalı geliştirme ilkeleri dikkate alınarak planlanmıştır.

65. Teknik olarak mümkün olduğu durumlarda, yatırım maliyetlerini optimize etmek ve işletme sürekliliğini korumak amacıyla mevcut kanalizasyon şebekesinin bazı bölümleri önerilen sisteme entegre edilmiştir.
66. Genel olarak, Alt Proje, Besni İlçesindeki atık su toplama ve yağmur suyu drenaj hizmetlerinin iyileştirilmesine odaklanacaktır. Alt Proje, iki ana bileşenden oluşmaktadır: (i) Besni Kanalizasyon Şebekesi Projesi ve (ii) Besni Yağmur Suyu Şebekesi Projesi. Aşağıdaki tablo, önerilen Alt Projenin bileşenlerini göstermektedir.

Tablo 2-1: Önerilen Kanalizasyon ve Yağmur Suyu Şebekesi Alt Projeleri

Alt Proje	Proje yönetimi	İl	Kapsam
1 Besni Kanalizasyon Şebekesi Projesi	Besni Belediyesi	Adıyaman	Yaklaşık 85 km uzunluğundaki atık su toplama şebekesi, altı (6) paket pompa istasyonu ve ilgili yapıların inşası ve rehabilitasyonu
2 Besni Yağmur Suyu Şebekesi Projesi	Besni Belediyesi	Adıyaman	Yaklaşık 14 km'lik yağmur suyu drenaj şebekesi ve ilgili yapıların inşası

27 Mart 2026 tarihinde gerçekleştirilen saha ziyareti sırasında, Alt Proje faaliyetlerinin yürütülmesi planlanan mahallelerdeki çalışma güzergâhlarını, mevcut trafik koşullarını ve ticari alanları gösteren fotoğraflar çekilmiş olup, bunlar aşağıda sunulmuştur.

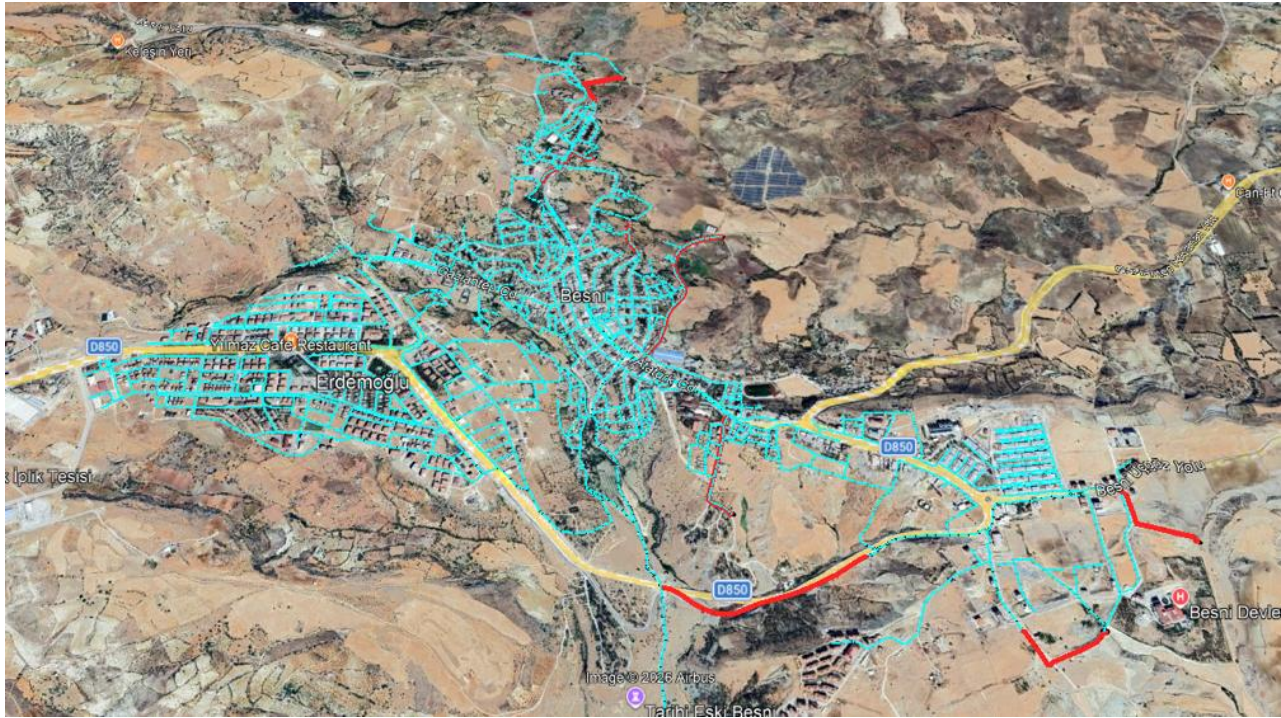
Şekil 2-1: Çalışma Güzergâhlarını, Trafik Koşullarını ve Ticari Alanları Gösteren Saha Fotoğrafları

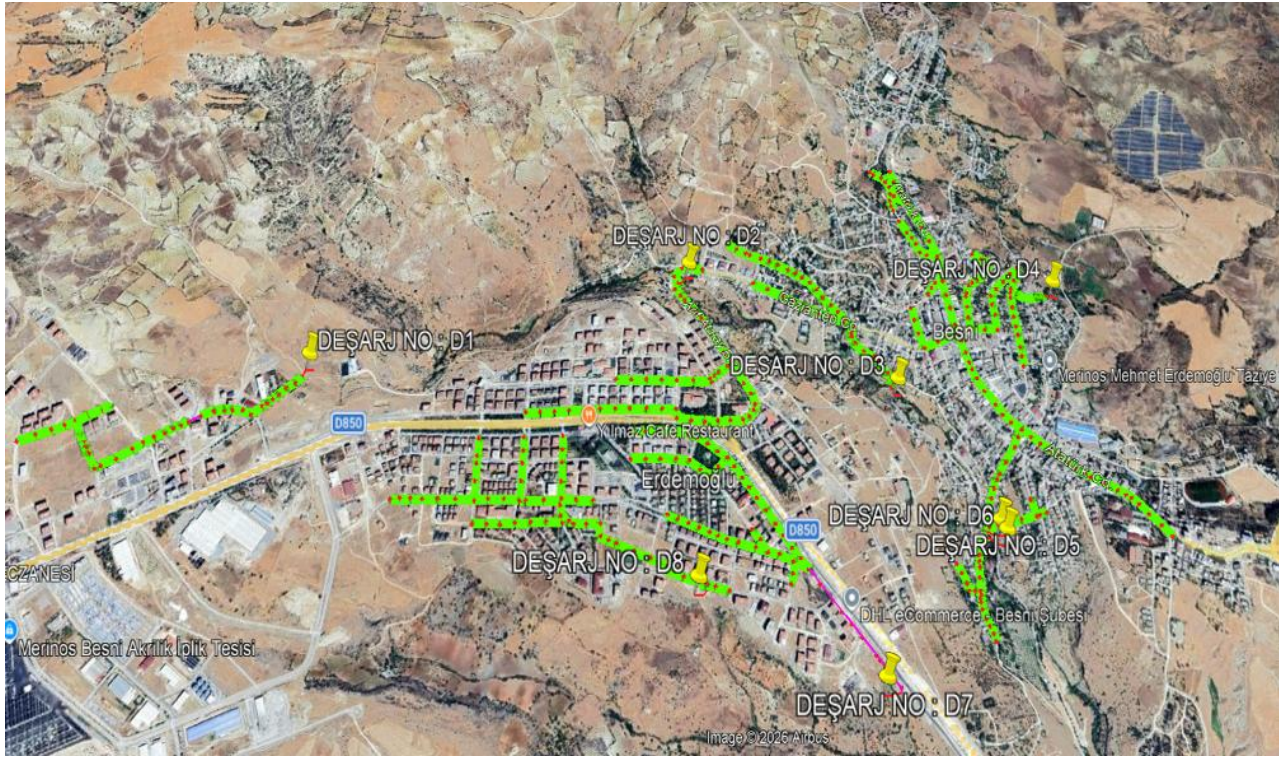

Alt proje alanı içindeki önerilen kanalizasyon şebekesi, yağmur suyu şebekesi ve deşarj noktaları ile pompa istasyonlarının ve yükseltici boru hatlarının konumları sırasıyla Şekil 2, 3 ve 4'te gösterilmiştir.

Şekil 2-2: Besni'nin Önerilen Kanalizasyon Şebekesi Haritası

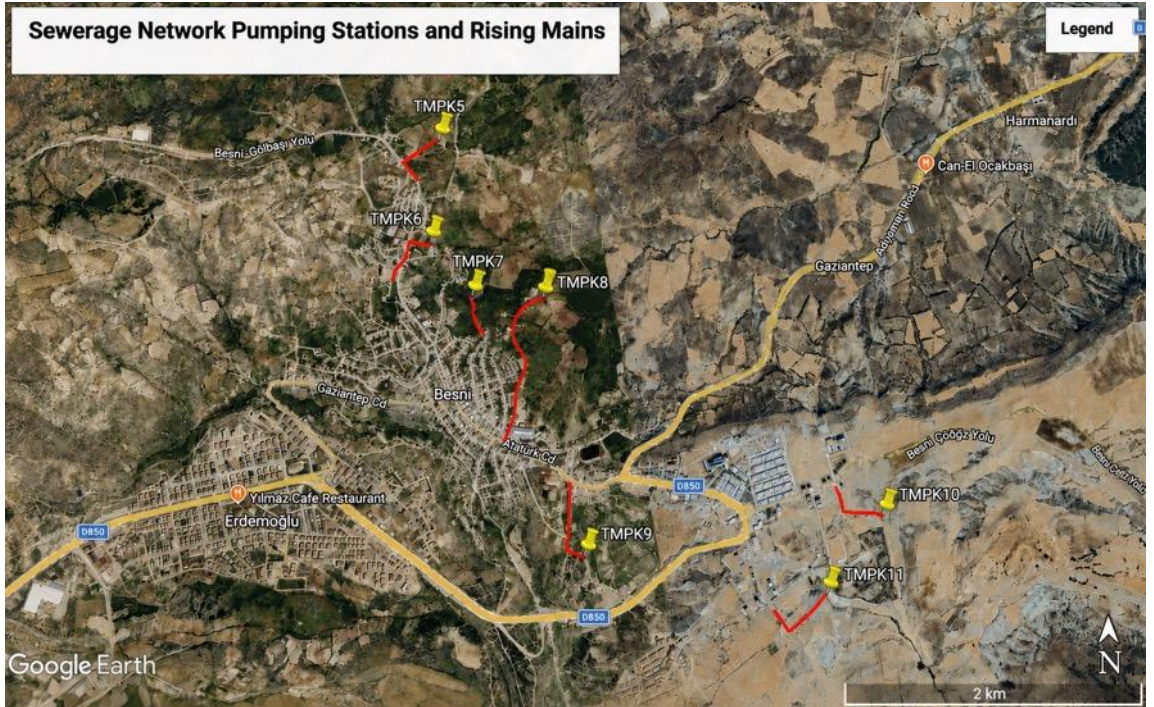

Şekil 2-3: Besni'de Önerilen Yağmur Suyu Şebekesi ve Deşarj Noktaları

- Yağmur Suyu Şebekesi
- Deşarj Noktaları

Şekil 2-4: Besni’de Önerilen Pompa İstasyonları ve Yükseltme Boru Hatları

67. Bu LARP, kanalizasyon şebekesi, yağmur suyu şebekesi, planlanan altı pompa istasyonu ve ilgili altyapı dahil olmak üzere tüm ilgili Alt Proje bileşenlerini kapsamaktadır. Kanalizasyon sistemi tasarımının temelini oluşturan öngörülen nüfus aşağıda sunulmuştur.
68. Bu LARP, bu iki şebekeye odaklanmaktadır. Kanalizasyon sistemi hizmetlerine yönelik ihtiyaç için öngörülen nüfus aşağıda sunulmuştur:

Tablo 2-2. Besni Merkez Kanalizasyon Sistemi Projesi için Tasarım Nüfusu

Yıl	Besni Merkez Nüfusu	Kırsal Nüfus (nokta yükleme olarak bağlanacak)	Toplam Nüfus
2022	35.570	2.681	38.251
2023	36.638	2.761	39.399
2028	42.472	3.201	45.674
2033	49.237	3.711	52.948
2038	57.079	4.302	61.382
2043	66.171	4.987	71.158 (~74.000 PE)*
2048	76.710	5.782	82.492
2053	88.928	6.703	95.631
2058	103.092	7.770	110.862 (~111.000 PE)*

* Suriye nüfusu kalıcı olarak dahil edilmiştir (fizibilite varsayımlarına göre)

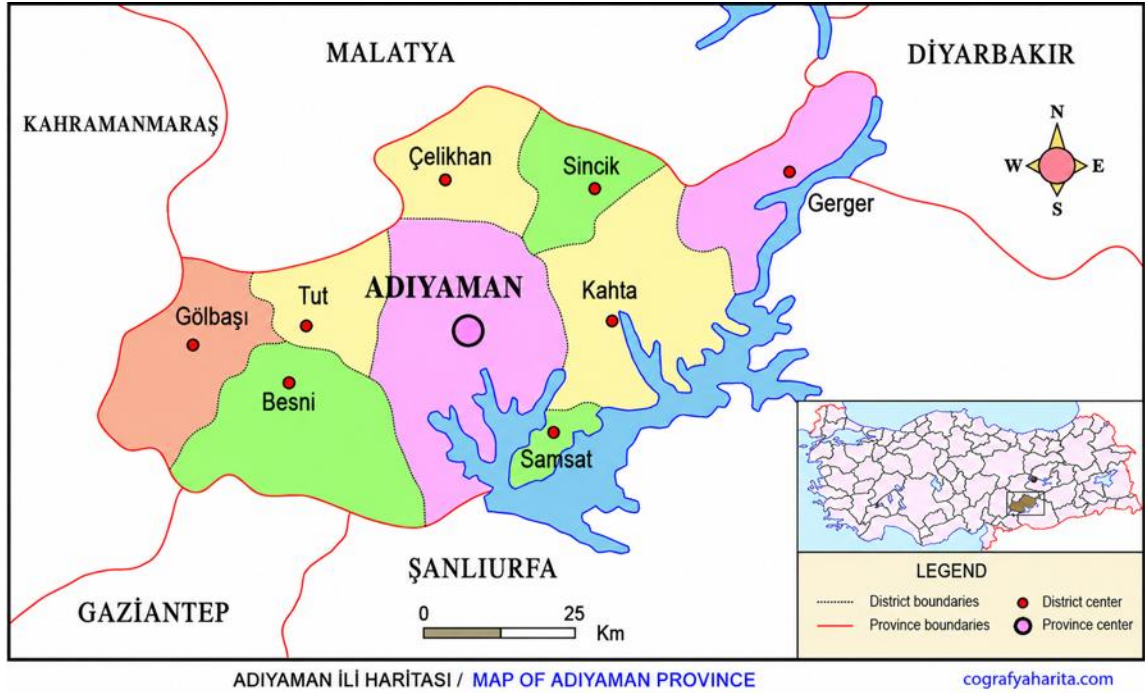
PE: Nüfus Eşdeğeri (tasarım temeli).

2.2 Proje Konumu

69. Proje, Türkiye'nin güneydoğusunda, Adıyaman iline bağlı Besni ilçesinde yer almaktadır. İlçe, yaklaşık 1.094 kilometrekarelik bir alanı kapsamaktadır. Besni, Adıyaman il merkezine yaklaşık 45 kilometre uzaklıkta olup, deniz seviyesinden ortalama 900 metre yükseklikte yer almaktadır.

İlçenin kuzey kısmı çoğunlukla tepelikken, orta ve güney kısımları nispeten düzdür. İlçe, Fırat Havzası içinde yer almakta ve Fırat Nehri'nin kollarının etkisi altındadır. Besni'nin kentsel merkezi, altyapı geliştirme ve yerçekimi temelli kanalizasyon sistemleri için elverişli olan nispeten düz bir alanda bulunmaktadır.

Şekil 2-5: Besni İlçesinin Konumu

III. YASAL VE POLİTİKA ÇERÇEVESİ

3.1 Giriş

70. Projenin yasal ve politika çerçevesi, Arazi Edinimi ve Yeniden Yerleşim (LAR) ile ilgili Türk ulusal kanun ve mevzuatına ve AKB'nin 2009 tarihli Koruma Politikası Beyanı'na (SPS) dayanmaktadır. Projeye ilişkin Arazi Edinimi ve Yeniden Yerleşim Çerçevesi (LARF) ile LARP, SPS 2009 gerekliliklerine ve yürürlükteki ulusal kanun, yönetmelik ve politikalara dayanmaktadır. Türk yerel kanun ve uygulamaları ile AKB SPS politikaları ve uygulamaları arasında farklılıklar olması durumunda, bu projeye ilişkin yeniden yerleşim konuları, AKB SPS politikaları ve uygulamaları lehine çözüme kavuşturulacaktır.

3.2 Yasal Çerçeve

71. Projenin politika çerçevesi, Türkiye Cumhuriyeti Kanunları ve AKB SPS 2009'a dayanmaktadır. Türkiye'de arazi yönetimi ilişkilerini ve taşınmaz mülkiyet haklarını düzenleyen başlıca yasal düzenlemeler şunlardır:

- a. Kamulaştırma Kanunu (2942 sayılı – onay tarihi: 04.11.1983) ve Kamulaştırma Kanunu'nda yapılan değişikliklere ilişkin kanunlar (4650 sayılı Kanun – onay tarihi: 24.04.2001 ve diğer kanunlar dahil)
- b. Belediye Kanunu (5393 sayılı - kabul tarihi: 03.07.2005)
- c. Türkiye Anayasası (İlgili maddeler, örneğin Kamulaştırma MADDE 46 - (3 Ekim 2001 tarihinde değiştirilmiştir; 4709 sayılı Kanun)

72. Türkiye'deki yasal çerçeveye göre, arazi edinimi ve kamulaştırma, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu ile düzenlenmektedir. Ayrıca, Türkiye Anayasası'nın 46. maddesi, devletin ve kamu tüzel kişiliklerinin, kamu yararı için özel mülkiyetteki taşınmaz malları tamamen veya kısmen kamulaştırma hakkına sahip olduğunu belirtmektedir. Bu hak, kamulaştırılan malların gerçek değerinin peşin ve nakit olarak ödenmesi şartına tabidir. Kamulaştırılan arazi ve varlıklar için tazminat, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 8., 10. ve 11. maddelerinde belirtilen usul ve ilkelere göre belirlenir. Ayrıca, Kamulaştırma Kanunu'nda belirlenen usul ve ilkelere uyulması

koşuluyla, kamulaştırılan mülkler üzerinde irtifak hakkı tesis edilmesine izin verilir ().

73. Değerleme kriterleri, Kanunun 11. maddesinde belirtilmiştir. Kamulaştırma Kanunu, kamulaştırılan araziler için tazminatın belirlenmesinin söz konusu araziden elde edilen yıllık ortalama net gelire bağlı olduğunu öngörmektedir. Bu belirleme, ekim rotasyonu sistemi ve yapıların değerlemesi dikkate alınarak yapılır; yapıların değerlemesi, inşaat birim fiyatlarının hesaplanmasını da kapsamaktadır. Konut amaçlı arsaların değerlemesi, emsal değerlendirme yoluyla belirlenir. Değerleme komisyonu, arazi ediniminden sorumlu kuruluş tarafından kurulur ve en az üç üyeden oluşur. Gerekğinde, bu Komisyon, Sanayi ve Ticaret Odası'ndan, emlak acentelerinden ve bu alanlarda uzmanlaşmış diğer bireysel veya kurumsal makamlardan bilgi alma yetkisine sahiptir.
74. Kamulaştırma Kanunu'nun (2942 sayılı) 8. maddesine göre, taşınmaz mal sahiplerinin kimlikleri tespit edildiğinde, ilk tercih müzakere yoluyla arazinin satın alınmasıdır. Müzakere yoluyla anlaşmaya varılamaması durumunda veya adresi tespit edilemeyen sahipler, yerinden uzak sahipler ya da mülkiyet ihtilafı bulunan taşınmazlar söz konusu olduğunda, ilgili ilk derece mahkemesine dava açılır. Mahkemenin görevi, Kamulaştırma Kanunu'nun 10. maddesinde belirtildiği üzere, mülkün değerinin belirlenmesi ve tesciliyle ilgilidir. Tazminat tutarı daha sonra belirlenen bir banka hesabına yatırılır ve mülk sahibine tahsis edilir. Etkilenen gayrimenkulün sahibi tespit edilemezse, tazminat üç aylık vadeye sahip bir vadeli hesaba yatırılır. Kamulaştırma Kanunu'na göre, 10. maddenin uygulanabilmesi için bildirim ve müzakere sürecinin tamamlanması en az iki ay sürer.
75. Türk mevzuatına göre, kullandıkları araziye herhangi bir iyileştirme yapmamış kiracılar, ortakçılar veya gayrimenkullerin izinsiz kullanıcıları için tazminat ödenmesi gerekmez. Ancak, başkalarının arazisine sermaye yatırımı yapmış ve binalar veya diğer yapılar inşa etmiş kişiler, ağaçlar için ikame bedeli ve binalar için malzeme maliyetleri kapsamında tazminat alma hakkına sahiptir.
76. Kamulaştırma Kanunu'nun 14. maddesine göre, varlık sahibi, bildirim tarihinden itibaren 30 gün içinde kamulaştırmanın iptali veya olgusal hataların düzeltilmesi için İdare Mahkemesine başvurma hakkına sahiptir. Varlık sahibi, Kanunun 10. maddesi uyarınca mahkeme tarafından belirlenen kamulaştırma tazminat tutarından memnun değilse, Yargıtay'a temyiz başvurusunda bulunma seçeneğine sahiptir.
77. Hükümet, kamulaştırılacak gayrimenkullerin sahiplerine resmi bir taahhütlü mektup yoluyla bildirimde bulunur. Bu mektupta, hükümetin müzakere yoluyla araziye satın alma ve arazi bedelini veya irtifak hakkını nakit olarak ödeme niyeti belirtilir. Gayrimenkullerle ilgili mülkiyet anlaşmazlığı olması durumunda, ilgili mahkeme kamulaştırma belgelerinin özetini yerel ve ulusal bir gazetede en az bir kez ilan etmekle yükümlüdür.
78. Mülk sahipleriyle müzakere etmek üzere arazi ediniminden sorumlu kurum, kurum içinde en az üç kişiden oluşan bir müzakere komisyonu kurar. Müzakerelere başlamadan önce, kurum mülk sahibini katılım için resmi olarak davet eder. Ancak kurum, değerlendirme komisyonu tarafından önceden belirlenen varlığın tahmini değerini açıklamaz. Müzakere oturumu, Kamulaştırma Kanunu'nun 8. maddesinde belirtildiği üzere, belirlenen tarihte başlamak üzere planlanır.
79. Kamulaştırma bedeli konusunda bir anlaşmaya varılması halinde, ilk adım, anlaşma şartlarının yazılı kaydı olan bir mutabakat metninin imzalanmasıdır. Bu mutabakat metninin imzalanmasının ardından, kamulaştırma tazminatının ödenmesi ve

mülkiyet devri işlemlerinin tamamlanması 45 gün içinde gerçekleştirilmelidir. Müzakerelerin sonuçlanmasının ardından, mülk sahibinin müzakere edilen uzlaşmaya itiraz etme hakkı bulunmamaktadır.

80. Müzakereler sırasında bir anlaşmaya varılamaması durumunda, arazi ediniminden sorumlu kurum tarafından bir anlaşmazlık tutanağı imzalanır ve bu tutanak Asliye Mahkemesine sunulur. Mahkeme, tarafları 30 gün içinde söz konusu arazi veya varlığın değeri konusunda anlaşmaya varmaya davet eder. Anlaşmazlık durumunda mahkeme, bir komisyon tarafından yürütülecek arazi etüdü için bir tarih belirler. Bu komisyon bağımsız uzmanlardan oluşur ve tüm tarafların yanı sıra köy muhtarının da katılımıyla gerçekleştirilir.
81. Uzman komisyonu, raporunu 15 gün içinde mahkemeye sunmakla yükümlüdür. Rapor, mülk için belirlenen değeri açıkça belirtir ve mahkeme bu raporu her iki tarafa da gönderir. İlgili taraflar belirlenen değer konusunda hâlâ bir anlaşmaya varamazlarsa, mahkeme, süreci 15 gün içinde sonuçlandırmak üzere yeni bir uzman komisyonu atama yetkisine sahiptir. Mahkeme, devlet adına nihai kararı vermekle sorumludur. Her iki taraf da Yargıtay'a temyiz başvurusunda bulunma hakkını saklı tutar ve süreç, mahkemenin kararına uygun olarak 15 gün içinde tamamlanır.
82. Kamulaştırma Kanunu'na göre, mahkeme sürecinin masrafları arazi ediniminden sorumlu kurumun yükümlülüğündedir. Ayrıca, bu kurum, vefat etmiş mal sahipleri, yerinden uzak mal sahipleri ve geleneksel haklarını talep eden kişilerle ilgili kamulaştırma davalarına ilişkin mahkeme masraflarından da sorumludur. Bu davalar genellikle işlem için yerel ilk derece asliye mahkemesine sevk edilir.
83. Kamulaştırma Kanunu'nun 27. maddesi, kamulaştırmaya tabi gayrimenkullerin üç durumda hızlandırılmış kamulaştırma yoluyla el konulabileceğini belirtmektedir: (i) Ulusal Savunma Yükümlülükleri Kanunu'nun (Kanun No: 3634) uygulanması kapsamında Cumhurbaşkanı'nın ulusal savunma gerekliliği konusunda karar verdiği durumlarda; (ii) Cumhurbaşkanlığı kararıyla belirlenen olağanüstü durumlarda veya (iii) özel kanunlarda öngörülen olağanüstü durumlarda. Bu tür durumlarda, ilgili idarenin talebi üzerine mahkeme, değerlendirme dışındaki işlemlerin sonradan tamamlanacağı şartıyla, 10. maddede belirtilen ilkelere göre gayrimenkulün el konulmasına karar verebilir. Bu süreçte, ilgili idarenin talebi üzerine, gayrimenkulün tazminat tutarı, Kamulaştırma Kanunu'nun 10. ve 15. maddeleri uyarınca atanan uzmanlar aracılığıyla mahkeme tarafından 7 gün içinde tespit edilir. El koyma işlemi, ancak 10. maddeye uygun olarak yapılacak tebligatın ardından gerçekleştirilir ve tutar, ilanda belirtilen bankaya yatırılır.
84. Kamulaştırma Kanunu, kamulaştırma yapan kurumun öncelikle müzakere yoluyla uzlaşma yöntemini uygulamayı gönülsüz kılar. Bu LARF kapsamında her türlü amaç ve bakımdan, Kamulaştırma Kanunu'ndaki müzakere yoluyla uzlaşma prosedürü, zorla arazi kamulaştırması olarak kabul edilir.

3.3 AKB'nin Gönülsüz Yeniden Yerleşim Politikası

85. AKB SPS (2009) ilkeleri, (i) gönülsüz arazi edinimi veya (ii) arazi kullanımına ya da yasal olarak belirlenmiş park ve koruma alanlarına erişime getirilen gönülsüz kısıtlamalar nedeniyle, hem fiziksel yerinden edilme (yer değiştirme, konut arazisinin kaybı veya barınak kaybı) hem de ekonomik yerinden edilme (arazi, varlık, varlıklara erişim, gelir kaynakları veya geçim kaynaklarının kaybı) durumlarında devreye girer. Gönülsüz kısıtlamaların tam mı yoksa kısmi mi, kalıcı mı yoksa geçici mi olduğuna bakılmaksızın LARP'ler hazırlanmalıdır.

86. AKB'nin gönülsüz yeniden yerleşim politikasının üç önemli unsuru şunlardır (i) kaybedilen varlıkların, geçim kaynaklarının ve gelirin telafisi için tazminat; (ii) uygun tesis ve hizmetlere sahip yeniden yerleşim alanlarının sağlanması da dahil olmak üzere yeniden yerleşim yardımı; ve (iii) proje olmasaydı elde edilecek refah düzeyine en azından ulaşılmasını sağlamak amacıyla rehabilitasyon yardımı. Yeniden yerleşim planlaması, LAR ile ilişkili tüm AKB projeleri için proje tasarımının ayrılmaz bir parçasıdır ve aşağıda özetlendiği üzere AKB SPS (2009) gönülsüz yeniden yerleşim ile ilgili temel politika ilkeleri dikkate alınarak proje döngüsünün erken aşamasında başlatılmalıdır:

- (i) **Projeyi erken aşamada inceleyerek geçmişteki, şimdiki ve gelecekteki gönülsüz yeniden yerleşim etkilerini ve risklerini belirlemek.** Yeniden yerleşim etkileri ve riskleriyle ilgili, cinsiyet analizi de dahil olmak üzere yerinden edilmiş kişilere yönelik bir anket ve/veya nüfus sayımı yoluyla yeniden yerleşim planlamasının kapsamını belirlemek.
- (ii) **Etkilenen kişiler, ev sahibi topluluklar ve ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla anlamlı istişareler yürütün.** Tüm yerinden edilmiş kişileri hakları ve yeniden yerleşim seçenekleri konusunda bilgilendirin. Yeniden yerleşim programlarının planlanması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesine katılımlarını sağlayın. Kırılgan grupların, özellikle yoksulluk sınırının altındaki kişilerin, topraksızların, yaşlıların, kadınların ve çocukların, Yerli Halkların ve arazi üzerinde yasal mülkiyet hakkı olmayanların ihtiyaçlarına özel dikkat gösterin ve istişarelere katılımlarını sağlayın. Etkilenen kişilerin endişelerini dinlemek ve çözmek için bir şikayet mekanizması oluşturun. Yerinden edilmiş kişilerin ve onları barındıran topluluğun sosyal ve kültürel kurumlarını destekleyin. Gönülsüz yeniden yerleşimin etkileri ve riskleri son derece karmaşık ve hassas olduğunda, tazminat ve yeniden yerleşim kararlarından önce bir sosyal hazırlık aşaması gerçekleştirilmelidir.
- (iii) (i) Etkilenen geçim kaynakları mümkün olduğunca toprağa dayalı ise toprağa dayalı yeniden yerleşim stratejileri yoluyla veya toprak kaybının geçim kaynaklarını zedelediği durumlarda toprağın ikame değeri üzerinden nakit tazminat yoluyla, (ii) varlıkların derhal eşit veya daha yüksek değerde varlıklarla değiştirilmesi yoluyla, (iii) geri getirilemeyen varlıklar için tam ikame bedeli üzerinden derhal tazminat ödenmesi ve (iv) mümkün olduğunda fayda paylaşımı programları yoluyla ek gelir ve hizmetler sağlanması.
- (iv) **Fiziksel ve ekonomik olarak yerinden edilmiş kişilere aşağıdakiler dahil olmak üzere gerekli yardımı sağlamak:** (i) yer değiştirme söz konusuysa, yerleştirme arazisinde güvence altına alınmış arazi kullanım hakkı, istihdam ve üretim fırsatlarına benzer erişim imkânına sahip yeniden yerleşim alanlarında daha iyi barınma imkânları, yeniden yerleşen kişilerin ev sahibi topluluklara ekonomik ve sosyal olarak entegrasyonu ve proje faydalarının ev sahibi topluluklara genişletilmesi; (ii) arazi geliştirme, kredi imkânları, eğitim veya istihdam fırsatları gibi geçici destek ve kalkınma yardımı; ve (iii) gerektiğinde sivil altyapı ve toplumsal hizmetler.
- (v) **Yerinden edilmiş yoksulların ve kadınlar dahil diğer hassas grupların yaşam standartlarını** en azından ulusal asgari standartlara **yükseltmek.** Kırsal alanlarda bu kişilere araziye ve kaynaklara yasal ve karşılanabilir bir erişim imkânı sağlamak; kentsel alanlarda ise onlara uygun gelir kaynakları ve yeterli barınmaya yasal ve karşılanabilir bir erişim imkânı sağlamak.
- (vi) **Arazi edinimi müzakere yoluyla yapılan bir anlaşma ile gerçekleşiyorsa,** müzakere yoluyla anlaşmaya varan kişilerin gelir ve geçim durumlarının aynı

kalmasını veya daha iyi hale gelmesini sağlamak için **şeffaf, tutarlı ve adil bir şekilde prosedürler oluşturmak.**

- (vii) **Arazi tapusu** veya arazi üzerinde tanınabilir herhangi bir yasal hakkı **bulunmayan yerinden edilmiş kişilerin**, yeniden yerleşim yardımı ve arazi dışı varlıklarının kaybı için tazminat almaya hak kazanmalarını **sağlamak.**
 - (viii) Yerinden edilmiş kişilerin haklarını, gelir ve geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik stratejiyi, kurumsal düzenlemeleri, izleme ve raporlama çerçevesini, bütçeyi ve zaman sınırlı uygulama takvimini ayrıntılı olarak ele alan **bir yeniden yerleşim planı hazırlayın.**
 - (ix) **Yeniden yerleşim planı taslağını**, danışma sürecine ilişkin belgeler de dahil olmak üzere, proje değerlendirilmesinden önce, erişilebilir bir yerde ve etkilenen kişiler ile diğer paydaşlar tarafından anlaşılabilir bir biçimde ve dilde zamanında kamuoyuna **açıklayın.** Nihai yeniden yerleşim planını ve güncellemelerini etkilenen kişilere ve diğer paydaşlara açıklayın.
 - (x) **Bir kalkınma projesi** veya programının **parçası olarak gönülsüz yeniden yerleşimi tasarlayın ve uygulayın.** Projenin maliyet ve faydalarının sunumuna yeniden yerleşimin tüm maliyetlerini dahil edin. Önemli ölçüde gönülsüz yeniden yerleşim etkileri olan bir proje için, projenin gönülsüz yeniden yerleşim bileşenini bağımsız bir operasyon olarak uygulamayı değerlendirin.
 - (xi) **Fiziksel veya ekonomik yerinden edilme gerçekleşmeden önce tazminat ödemesi yapın ve diğer yeniden yerleşim haklarını sağlayın.** Tazminat ödemeleri tam olarak tamamlanmadan hiçbir inşaat faaliyeti başlatılamaz. Proje uygulaması boyunca yeniden yerleşim planını sıkı denetim altında uygulayın.
 - (xii) **Yeniden yerleşim sonuçlarını, bunların** yerinden edilen kişilerin **yaşam standartları üzerindeki etkilerini** ve yeniden yerleşim planının hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını, başlangıç koşullarını ve yeniden yerleşim izleme sonuçlarını dikkate alarak **izleyin ve değerlendirin.** İzleme raporlarını kamuya açıklayın.
87. Aşağıdaki Tablo 3.3, AKB SPS (2009) ile arazi edinimi ve arazi kullanım kısıtlamasından kaynaklanan fiziksel ve ekonomik yerinden edilmenin azaltılmasına yönelik ulusal gereklilikler arasındaki temel boşlukları ve bu boşlukları gidermeye yönelik tedbirleri özetlemektedir. Hafifletmeyle ilgili tüm bu tedbirler, Hak Sahipliği Matrisi'nde daha ayrıntılı olarak somutlaştırılmıştır.

Tablo 3.1: Boşluk Analizi Özeti

Türkiye mevzuatı	AKB SPS 2009	Eksikliği Gidermeye Yönelik Önlemler
Yapılar için ödenecek tazminat tutarından amortisman kesintisi yapılır. Arazi ve diğer varlıklar için tazminat alma hakkı yalnızca yasal mülk sahiplerine aittir. Türk mevzuatı, kiracılara ve arazi/mülklerin gayri resmi kullanıcılarına tazminat ödenmesini gönülsüz kılmaz. Gelir ve geçim kaynaklarındaki kayıpların (doğal kaynaklara, ortak mülkiyete ve geçim kaynaklarına erişim kaybıyla ilgili olanlar gibi) tazminine veya azaltılmasına ilişkin net hükümler bulunmamaktadır.	Projeden Etkilenen Kişiler (PEK'ler), amortisman kesintisi yapılmaksızın, işlem maliyeti ve diğer ilgili giderler dahil olmak üzere tüm kayıpları için ikame bedeli üzerinden tazmin edilecektir. Yasal statüye sahip PEK'ler ve uzun vadeli kira sözleşmesi sahipleri, arazi tazminatı alma hakkına sahiptir. Tüm PEK'lar, gelir ve geçim kaynaklarının yeniden sağlanması, geçiş ve kalkınma yardımı ile projeye atfedilebilen varlık ve kaynak kayıplarının tazmininden yararlanma hakkına sahiptir.	Yasallaştırma maliyeti proje tarafından karşılanacaktır. Arazi tazminatı hariç olmak üzere, arazi ve varlıklar üzerinde yasal mülkiyet hakkı bulunmayanlar da dahil olmak üzere tüm PEK'ler, arazi dışındaki tüm iyileştirmeler ve varlıklar için ikame bedeli üzerinden tazminat almaya hak kazanacaktır. Yasal statülerine bakılmaksızın tüm PEK'lar, yukarıdaki PP3, PP4 ve PP7'ye göre geçim kaynağı ve gelir kaybının telafisi, geçiş yardımı ve diğer uygun önlemlerden yararlanma hakkına sahip olacaktır. Bu, arsa ve varlıklar üzerinde yasal mülkiyet hakkı olmayanlar da dahil olmak üzere, gayri resmi arazi kullanıcıları, izinsiz yerleşenler, arazi işgalcileri, gayri resmi kiracılar/kiraya verenler vb.
Hedefli yeniden yerleşim giderleri, gelir/geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik tedbirler veya yerinden edilmiş yoksul ve hassas gruplara yönelik ödenekler için herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.	Gelir ve geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik destek gereklidir; bu destek, özellikle ciddi kayıplar yaşayanlara ve yoksul ve hassas gruplara odaklanmalıdır (PP2, PP5 ve PP7).	Yeniden yerleşim masraflarını (örneğin, ulaşım ve geçici ödenekler) ve gelir kaybını karşılamak ve hassas kişilere ve ciddi şekilde etkilenenlere (SPS uyarınca üretken varlıklarının %10'undan fazlasını kaybedenler olarak kabul edilenler) destek sağlamak amacıyla ek yardım sağlanacaktır.
Kısmi kamulaştırma nedeniyle kullanılamaz hale gelen arazilerin kamulaştırılması talebi: Ulusal mevzuata göre, kısmi kamulaştırmaya tabi olan arazi sahipleri, kalan arazinin kamulaştırılmasını talep etme hakkına sahiptir.	SPS, bu tür talepler için bir süre sınırı belirtmemektedir.	Yürütme Makamları, bu tür taleplerin yasal olarak belirlenen 30 günlük süre içinde ele alınmasını sağlayacaktır.
Ülke yasaları, doğrudan etkilenmeyen ancak başka yollarla dolaylı olarak etkilenen kişileri (örneğin, arazi kullanım kısıtlaması, araziden uzaklaştırma, gayri resmi yapıların ve diğer varlıkların kaybı) projeden etkilenen kişiler olarak saymamaktadır.	SPS, geçmişteki, şimdiki ve gelecekteki gönülsüz yeniden yerleşim etkilerini ve risklerini belirlemek için projenin erken aşamalarında bir tarama yapılmasını gerektirir. Etkiler, hem arazi edinimi hem de arazi kullanım kısıtlamasından kaynaklanan fiziksel ve ekonomik yerinden edilmeyi içerir. Arazi kullanım kısıtlamasının birçok şekli vardır. SPS, yeniden yerleşim etkileri ve riskleriyle ilgili olarak (PP1), cinsiyet analizi de dahil olmak üzere yerinden edilmiş kişilere yönelik bir anket ve/veya nüfus sayımı yoluyla yeniden yerleşim planlamasının kapsamının belirlenmesini gerektirir.	Yürütücü Kurumlar, arazi edinimi ve yeniden yerleşim etkilerine ilişkin SPS tanımını benimseyecek ve bu etkilerin kapsamını buna göre değerlendirecektir.

Türkiye mevzuatı	AKB SPS 2009	Eksikliği Gidermeye Yönelik Önlemler
Ülke mevzuatında LARP'nin hazırlanmasına ilişkin özel bir gereklilik bulunmamaktadır.	SPS, sosyal etki değerlendirmesine dayalı ve PEK'lerle yapılan istişareler sonucunda hazırlanan bir LARP'nin hazırlanmasını gerektirir; bu belgede PEK'lerin hakları, gelir ve geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik strateji, kurumsal düzenlemeler, izleme ve raporlama çerçevesi, bütçe ve zaman sınırlı uygulama takvimi ayrıntılı olarak ele alınmalıdır.	Yürütme Kurumları (YK'lar), ön tasarıma dayalı bir LARP taslağını (uygun olduğu ölçüde) ve ayrıntılı mühendislik tasarımına dayalı, uygulamaya hazır bir LARP hazırlayacak ve bunları kamuoyuna açıklayacaktır. Ara kredi sözleşmesi imzalanmadan önce arazi edinimi gerçekleşirse , SPS gerekliliklerini karşılamak için bir düzeltici eylem planına ihtiyaç olup olmadığını incelemek üzere geçmiş LAR etkilerine ilişkin bir denetim yapılacaktır. Uygulama sırasında tasarım değişiklikleri veya ek arazi edinimi gerektiren alt projeler için, AKB'nin onayını almak üzere LARP eki önceden hazırlanacaktır.
Kamulaştırma kanununda, tam ve yeterli tazminat belirlenmeden ve etkilenen kişi teklife itiraz etmeden önce mülkiyetin devralınmasına izin verebilecek hızlandırılmış kamulaştırma hükümleri bulunmaktadır. Etkilenen kişilerle (PEK'ler) önceden herhangi bir istişare yapılmamakta ve etkilenen kişi bu eyleme itiraz etmeden önce arazinin mülkiyeti devralınmaktadır.	PEK'lerle fiziki veya ekonomik yerinden edilme öncesinde tam olarak istişare edilmesi, tazminat ödenmesi ve diğer yeniden yerleşim haklarının sağlanması gönülsüz dur. Mülkün hızlandırılmış şekilde el konulmasına veya arazi/varlığın kullanımına izin verilmez.	2942 sayılı Kanunun 27. Maddesi, proje kapsamında hiçbir koşulda uygulanmayacaktır; buna, arazi kamulaştırmasının proje amacıyla Yetkili Kurum (YA) olmayan Belediyeler tarafından yapıldığı durumlar da dahildir. İnşaat işleri ile arazi ve varlıkların devralınması, ancak LARP uygulandıktan ve varlık kaybı tazminatı ile diğer ödenekler, LARP tamamlanma raporlarında (PP2, PP11 ve PP12) teyit edildiği şekilde tam olarak ödendikten sonra gerçekleştirilebilir.
Kamu Bilgilendirme, Danışma ve Katılım: Kamu bilgilendirme, kamu danışması ve katılımına ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Normal kamulaştırma prosedürleri kapsamında, mülk sahiplerine bir davet mektubu gönderilerek bilgilendirmek ve hak sahibini on beş (15) gün içinde müzakerelere davet etmek amacıyla mülk sahiplerine bir davet mektubu gönderilir. Bu nedenle, hak sahibi arazi kamulaştırmasından haberdar olur ve önerilen tazminat tutarı üzerinde müzakere ve/veya önerilen tazminat tutarına itiraz etme fırsatı bulur. Diğer etkilenen kişi türleri için (örneğin, gayri resmi kullanıcılar, araziye erişimi kısıtlanmış kişiler vb.) herhangi bir bildirimde bulunulması gerekmemektedir.	SPS, etkilenen kişiler, ev sahibi topluluklar ve ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla anlamlı istişareler yapılmasını gerektirir. Etkilenen tüm kişiler, hakları ve yeniden yerleşim seçenekleri konusunda önceden bilgilendirilmelidir. Etkilenen kişiler (PEK'ler), yeniden yerleşim programlarının planlanması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesine katılmalıdır. İstişarelerde ve LAR faaliyetlerinde, hassas grupların, özellikle yoksulluk sınırının altındaki kişilerin, topraksızların, yaşlıların, kadınların ve çocukların, Yerli Halkların ve arazi üzerinde yasal mülkiyet hakkı olmayanların ihtiyaçlarına özel dikkat gösterilmeli ve bu kişilerin istişarelere katılımı sağlanmalıdır.	YA, mümkün olduğunca erken bir aşamada anlamlı istişareler düzenleyecek ve PP2'ye tam olarak uyacaktır. Tüm LARP'ler, istişarelerin özetlerini ve kayıtlarını içerecektir. İstişare süreci, alt proje uygulaması boyunca kesintisiz olarak devam edecek ve izleme raporlarına yansıtılacaktır. LARP'ler yerel düzeyde ve ILBANK'ın web sitesinde kamuoyuna açıklanacaktır. Danışma süreçleri, alt projelerin LAR etkilerine dayalı olarak her türden PEK'yi kapsayacak olup, arazi mülkiyet hakkı bulunmayan ve izin/mülkiyet belgesi olmaksızın arazi/varlık kullanan kişiler de dahil edilecektir.

Türkiye mevzuatı	AKB SPS 2009	Eksikliği Gidermeye Yönelik Önlemler
Resmi idari yargı organlarına veya mahkemelere itiraz yoluna başvurma hariç (2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu, 3071 sayılı Şikayetler Kanunu ve 4982 sayılı Bilgiye Erişim Kanunu uyarınca).	SPS, LAR faaliyetleri ve diğer etkiler, önerilen etki azaltma önlemleri ve bu önlemlerin uygulanmasına ilişkin PEK'ların endişelerini almak ve çözümünü kolaylaştırmak için erişilebilir Şikayet Mekanizmalarının kurulmasını gerektirmektedir.	Proje, alt proje ve ILBANK düzeyinde, tüm etkilenen topluluklar ve PEK'lar tarafından kolayca erişilebilecek ve proje uygulaması boyunca devam edecek iki aşamalı bir Şikayet Mekanizmasına (GRM) sahip olacaktır; GRM, proje alanı içinde ve PEK'lar arasında geniş çapta duyurulacaktır. Bu proje düzeyindeki şikayet mekanizmaları tamamlayıcı niteliktedir ve resmi yasal mekanizmaların yerini almaz; bu mekanizmalar, bunları kullanmayı tercih eden PEK'lar için hâlâ mevcuttur.
LAR uygulamasının izlenmesi ve yeniden yerleşim planları ile izleme raporlarının açıklanması konusunda herhangi bir gereklilik bulunmamaktadır.	LARP'nin uygulanmasının izlenmesi ve LARP ile izleme raporlarının, erişilebilir bir yerde ve PEK'lar ile diğer paydaşlar tarafından anlaşılabilir bir biçimde ve dilde (dillerde) açıklanması gönülsüz dur.	LARP'nin uygulanması, iç ve dış (Kategori A ise) olarak izlenecektir. Tüm taslak ve nihai LARP'ler ile SDDR'ler ve tüm izleme ve LARP tamamlanma raporları, AKB web sitesinde yayınlanacaktır. Belediyeler ve ILBANK, LARP'leri ve SDDR'leri yayınlayacaktır.

88. Bu Alt Projenin uygulanmasında hem ilgili Türk mevzuatı hem de AKB SPS (2009) izlenecektir. Ulusal mevzuat ile AKB SPS (2009) gereklilikleri arasında farklılıklar veya boşluklar olması durumunda, daha yüksek standart ve Proje LARF hükümleri geçerli olacaktır. Bu tür durumlarda, tam ikame maliyetine göre tazminat sağlanması, geçim kaynaklarının yeniden tesis edilmesi, hassas ve ciddi şekilde etkilenen kişilere yardım sağlanması, anlamlı danışma ve bilgilendirme, etkili şikayet çözümleme ve AKB SPS (2009)'un tüm geçerli gerekliliklerine uyumun sağlanması için gerekli olduğu ölçüde ek tedbirler uygulanacaktır.

IV. LAR ETKİ DEĞERLENDİRMESİ

89. Proje hazırlık aşamasında, mevcut fizibilite verileri, ön mühendislik tasarımları, kadastro bilgileri ve Besni Belediyesi temsilcileriyle yapılan istişarelere dayalı olarak, olası arazi edinimi ve geçici etki risklerine ilişkin bir ön değerlendirme yapılmıştır. Su temini ve kanalizasyon şebekesi işlerinin öncelikle mevcut kamuya ait yol koridorları ve geçiş hakkı alanları içerisinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.
90. Dar caddelere ve eski veya yapısal olarak dayanıksız binaların bulunduğu alanlara özel önem verilmiştir. Bu tür yerlerde, yapısal riskleri ve rahatsızlığı en aza indirmek için hendek kazılarının küçük ölçekli makineler kullanılarak veya gerektiğinde manuel yöntemlerle gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Konutlara, hizmetlere ve işyerlerine erişimin kesintisizliğini sağlamak amacıyla, kazı bölümleri bir seferde yaklaşık 6–7 metre ile sınırlandırılacaktır. Erişilebilirliği korumak için borular döşenecek ve hendekler derhal geri doldurulacaktır.
91. Ev sahipleri ve işletme sahipleri, sokaklarında çalışmalar başlamadan önce bilgilendirilecektir.
92. Projenin nihai mühendislik tasarımı tamamlandığından, varsa kalıcı arazi edinimi gereksinimleri henüz kesin olarak belirlenmemiştir. Bugüne kadar yapılan ön değerlendirmeye dayanarak, planlanan pompa istasyonları da dahil olmak üzere belirli proje bileşenleri için potansiyel arazi edinimi gereksinimleri tespit edilmiştir. Ancak, arazi gereksinimlerinin tam kapsamı, etkilenen parseller, mülkiyet durumu ve ilgili etkiler, kadastro doğrulaması ve saha araştırmaları yoluyla teyit edilmeye tabidir.
93. Bu LARP taslağı, etkilenen arazi ve varlıkların ayrıntılı ölçüm araştırması yapıldıktan sonra güncellenecektir. Güncellenen LARP, uygunluk için son tarihi belirleyecek ve gerekirse etki azaltma ve tazminat önlemlerini tanımlayacaktır.
94. Bu aşamada, etkilenen özel arazi parsellerinin sayısı kesin olarak belirlenmemiştir. Kalıcı arazi edinimi gerekli hale gelirse, süreç ulusal mevzuata ve AKB Koruma Politikası Beyanı (2009) gerekliliklerine uygun olarak yürütülecektir.
95. İnşaat sırasında ortaya çıkabilecek geçici etkiler arasında konutlara ve işyerlerine kısa süreli erişim kısıtlamaları yer alabilir. Bu tür etkileri hafifletmek amacıyla yüklenici, bir kamu bilgilendirme stratejisi uygulayacak ve etkilenen topluluklara zamanında önceden bildirimde bulunacaktır.
96. Güncellenen LARP, kalıcı ve geçici arazi edinimi, arazi kullanım kısıtlamaları, yapılar, mahsuller, ağaçlar, işletmeler, geçim kaynakları ve hassas kişiler üzerindeki etkiler ile inşaat faaliyetleriyle ilişkili her türlü etki dahil olmak üzere, tüm potansiyel arazi edinimi ve yeniden yerleşim etkilerini AKB SPS (2009) uyarınca değerlendirecektir.
97. Bu LARP taslağı, kadastro doğrulama ve etki değerlendirme faaliyetlerinin tamamlanmasının ardından güncellenecek ve uygulamaya hazır bir LARP olarak nihai hale getirilecek; etkilenen kesimlerde herhangi bir arazi edinimi faaliyeti veya inşaat işine başlanmadan önce, incelenmesi ve onaylanması için İller Bankası ve AKB'ye sunulacaktır.
98. Güncellenmiş LARP'nin nihai hale getirilmesinden önce herhangi bir arazi edinimi faaliyeti gerçekleştirilirse, bir durum tespiti incelemesi yapılacak ve AKB SPS gerekliliklerine uyumu sağlamak için gerekli düzeltici önlemler alınacaktır.
99. Potansiyel etkilerin ön tanımlanması, mevcut kadastro kayıtlarına, ön teknik değerlendirmelere ve fizibilite düzeyindeki bilgilere dayanmaktadır. Uygulama

öncesinde, sahaya özgü etkileri doğrulamak amacıyla ayrıntılı bir saha ölçüm çalışması yapılacaktır. Uygulanabilirse tazminat hesaplamaları, sahadaki fiili duruma dayalı olacaktır. Güncellenmiş LARP, ayrıntılı mühendislik tasarımı, kadastro doğrulaması, nüfus sayımı, ayrıntılı ölçüm araştırmaları (DMS), sosyoekonomik araştırmalar (SES), etkilenen varlıkların değerlendirilmesi ve etkilenen kişilerle diğer paydaşlarla yapılan anlamlı istişareler temelinde hazırlanacaktır.

100. Proje hazırlık aşamasında yapılan ön değerlendirmeye göre, su temini ve kanalizasyon şebekesi çalışmalarının büyük bir kısmının mevcut kamu yol hakları sınırları içinde gerçekleştirilmesi beklenmektedir. Ancak, planlanan pompa istasyonları ve diğer yardımcı tesisler dahil olmak üzere bazı proje bileşenleri için arazi edinimi ve/veya irtifak hakkı tesis edilmesi gerekebilir. Ön değerlendirmeler, bazı pompa istasyonu konumları için potansiyel arazi edinimi gereksinimlerine işaret etmektedir; ancak kesin arazi gereksinimleri, mülkiyet durumu, etkilenen parseller ve ilgili etkiler, kadastro doğrulaması ve saha araştırmaları yoluyla teyit edilmeye tabidir.
101. Bu LARP taslağı, kadastro doğrulaması, nüfus sayımı, ayrıntılı ölçüm araştırmaları (DMS), sosyoekonomik araştırmalar (SES), değerlendirme çalışmaları ve paydaş istişarelerinin tamamlanmasının ardından güncellenecektir.
102. Her türlü arazi edinim faaliyeti, yürürlükteki ulusal mevzuata, Proje LARF'ına ve AKB SPS (2009) kılavuzuna uygun olarak yürütülecektir. Uygulamaya hazır hale getirilen LARP, etkilenen kesimlerde herhangi bir arazi edinim faaliyeti veya inşaat işine başlanmadan önce, incelenmesi ve onaylanması amacıyla İller Bankası ve AKB'ye sunulacaktır.
103. Rezervuarlar, pompa istasyonları veya diğer yardımcı yapılar gibi ek tesisler için araziye ihtiyaç duyulabilir. Kesin arazi ihtiyaçları, mülkiyet durumu ve olası etkiler, kadastro doğrulaması ve etki değerlendirmesinin ardından belirlenecektir.
104. Ön değerlendirmeler, planlanan pompa istasyonlarıyla ilişkili potansiyel arazi edinim ihtiyaçlarını ortaya koymuştur. Ancak, özel araziler, gayri resmi kullanıcılar, tarımsal faaliyetler veya gelir getirici varlıklar üzerindeki kesin etkiler, güncellenmiş LARP'ın hazırlanması sırasında yapılacak ayrıntılı saha temelli arazi ve varlık araştırmasıyla teyit edilecektir.
105. Olası Arazi Edinim İhtiyaçları: Kesin arazi ihtiyaçları, parsel bilgileri, mülkiyet durumu ve olası etkilerle ilgili çalışmalar şu anda Besni Belediyesi tarafından yürütülmektedir. Bu hususlar, kadastro doğrulama ve etki değerlendirme faaliyetleri yoluyla daha ayrıntılı bir şekilde değerlendirilip teyit edilecek ve gerekli tüm etki azaltma ve tazminat önlemleri de dahil olmak üzere güncellenmiş LARP'ye dahil edilecektir.

Planlanan pompa istasyonları için arazi mülkiyeti ve arazi ihtiyaçlarının özeti aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 4-1: Planlanan Pompa İstasyonları için Sahip Olunan ve İhtiyaç Duyulan Araziler

Pompa İstasyonu Adı	Kapasite	Rakım	Durum	Toplam ihtiyaç duyulan alan m²	Satın alınacak alan m²	Toplam parsel sayısı	Satın alınacak toplam parsel sayısı	Tüm mülkiyet veya kullanım türlerini açıklayın (özel mülkiyet veya uzun vadeli kira, kamu arazisi, belediye arazisi ve her tür için kaç parsel olduğu)	Arazide tarımsal amaçlarla, gelir elde etmek amacıyla veya ticari faaliyetler için gayri resmi kullanım var mı? Araziyi gayri resmi olarak kullanan kişi/aile/işletme sayısını belirtin. Bazılarının gayri resmi olup olmadığını not edin	Mülkiyet ve kullanıma göre (gayri resmi kullanım dahil) etkilenen hane sayısı (AH) veya etkilenen kuruluş sayısı	Mülkiyet ve kullanıma göre (gayri resmi kullanım dahil) Projeden Etkilenen Kişi (PEK) sayısı	Şu an itibarıyla arazi edinim sürecinin durum kaydedilen ilerlemeyi açıkla (örn. Besni Belediyesi'ne y. devir (müzaker, tazminat, devir
TMPK5	10 lt/sn	+ 916,6 m	Planlanan	34	Belirlenecek	Belirlenecek	Belirlenecek – Devam eden kadaströ doğrulaması ve nihai etki değerlendirmesine tabidir.	Özel mülkiyet öncelikle teyit edilmiştir. Parsel düzeyindeki kadaströ bilgileri, Besni Belediyesi tarafından devam eden doğrulama sürecine tabidir.	Saha ziyareti sırasında (20-21.05.2026) gayri resmi tarımsal kullanım, gelir getirici faaliyetler veya ticari faaliyetler tespit edilmemiştir.	Belirlenecek – kadaströ doğrulaması, nüfus sayımı ve DMS aracılığıyla teyit edilecektir.	Belirlenecek – kadaströ doğrulaması, nüfus sayımı ve DMS aracılığıyla teyit edilecektir.	Arazi edinim gereklilikleri Be Belediyesi tarafından değerlendirilmektedir. Özel mülkiyet öncelikle teyit edilmiştir; ancak parsel düzeyinde kadaströ bilgileri etkilenen mülki detayları, AH'le PEK'lar halen devam eden doğrulama sürecine tabidir. güncellenmiş LARP'ye dahil edilecektir.
TMPK6	15 lt/sn	+ 922,9 m	Planlanan	36	Yok	1	0	Belediyeye ait arazi.	Saha ziyareti sırasında (20-21.05.2026) gayri resmi tarımsal kullanım, gelir getirici faaliyetler veya ticari faaliyetler tespit edilmemiştir.	0	0	Arazi edinim gerekmemektedir.
TMPK7	5 lt/sn	+ 862 m	Planlanan	37	Yok	1	0	Belediyeye ait arazi.	Saha ziyareti sırasında (20-21.05.2026) gayri resmi tarımsal kullanım, gelir getirici faaliyetler veya ticari faaliyetler tespit edilmemiştir.	0	0	Arazi edinim gerekmemektedir.
TMPK8	15 lt/sn	+ 816,65 m	Planlanan	38	Belirlenecek	Belirlenecek	Belirlenecek – Devam eden kadaströ doğrulaması ve nihai etki değerlendirmesine tabidir.	Özel mülkiyet öncelikle teyit edilmiştir. Parsel düzeyindeki kadaströ bilgileri, Besni Belediyesi tarafından devam eden doğrulama sürecine tabidir.	Saha ziyareti sırasında (20-21.05.2026) gayri resmi tarımsal kullanım, gelir getirici faaliyetler veya ticari faaliyetler tespit edilmemiştir.	Belirlenecek – kadaströ doğrulaması, nüfus sayımı ve DMS aracılığıyla teyit edilecektir.	Belirlenecek – kadaströ doğrulaması, nüfus sayımı ve DMS aracılığıyla teyit edilecektir.	Arazi edinim gereklilikleri Be Belediyesi tarafından değerlendirilmektedir. Özel mülkiyet öncelikle teyit edilmiştir; ancak parsel düzeyinde kadaströ bilgileri etkilenen mülki detayları, AH'le PEK'lar halen devam eden doğrulama sürecine tabidir. güncellenmiş LARP'ye dahil edilecektir.
TMPK9	5 lt/sn	+ 868 m	Planlanan	33	Yok	1	0	Belediyeye ait arazi.	Saha ziyareti sırasında (20-21.05.2026) gayri resmi tarımsal kullanım, gelir getirici faaliyetler veya ticari faaliyetler tespit edilmemiştir.	0	0	Arazi edinim gerekmemektedir.
TMPK11	15 lt/sn	+ 854 m	Planlanan	33	Yok	1	0	Belediyeye ait arazi.	Saha ziyareti sırasında (20-21.05.2026) gayri resmi tarımsal kullanım, gelir getirici faaliyetler veya ticari faaliyetler tespit edilmemiştir.	0	0	Arazi edinim gerekmemektedir.

106. Pompa İstasyonlarının İnşası: Proje kapsamında, birinci aşama tasarımının bir parçası olarak TMPK5, TMPK6, TMPK7, TMPK8, TMPK9 ve TMPK11 olarak adlandırılan altı pompa istasyonu inşa edilecektir. Tablo 4-2'de gösterildiği üzere, bu pompa istasyonlarının kapasiteleri 5 L/s ile 15 L/s arasında değişmektedir. kurulu

pompa güçleri sırasıyla **11 kW, 11 kW, 4 kW, 30 kW, 11 kW ve 15 kW** olarak tasarlanmıştır.

Ön değerlendirmelere göre, TMPK5 ve TMPK8 için gerekli araziler özel mülkiyete aittir ve arazi kamulaştırması gerekebilir; buna karşılık TMPK6, TMPK7, TMPK9 ve TMPK11 belediyeye ait araziler üzerinde yer almaktadır ve arazi kamulaştırması gerektirmemektedir. TMPK5 ve TMPK8 için kesin parsel bilgileri, mülkiyet detayları, etkilenen haneler, etkilenen kişiler ve ilgili etkiler, kadastro doğrulaması, nüfus sayımı ve DMS faaliyetleri yoluyla teyit edilmeye devam edecektir.

107. Şebeke Hatları: Önerilen kanalizasyon şebekesi, konut ve ticari mülkler içinde yer alan denetim odaları (parsel rögarları), bina bağlantı boruları, kanalizasyon şebekesi ve Tablo 4-2’de listelenen pompa istasyonlarının basınçlı boru hatlarından oluşmaktadır. Yağmur suyu drenaj sistemi, toplama havuzları (oluklar), yağmur suyu şebekesi boru hatları ve deşarj yapılarından oluşmaktadır. Bu aşama, **85.297 metre kanalizasyon şebekesi ve 14.031 metre yağmur suyu drenaj şebekesinin** inşasını kapsamaktadır.

Kanalizasyon ve yağmur suyu şebekesi hatlarının özeti aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 4-2: Kanalizasyon ve Yağmur Suyu Şebekesi Hatları

İletim / Dağıtım Hatları	Boru Özellikleri	Uzunluk (m)
Mevcut Kanalizasyon Şebekesi	Beton borular (Ø200–Ø400)	24176
Planlanan Atık Su Şebekesi	Beton borular (Ø200–Ø600), Oluklu boru (Ø200–Ø400)	85297
Mevcut Yağmur Suyu Şebekesi	Beton borular (Ø200–Ø600)	2843
Planlanan Yağmur Suyu Şebekesi	Beton borular (Ø300–Ø500), Betonarme borular (Ø600–Ø800)	14031

108. Besni Kanalizasyon ve Yağmur Suyu Projesi’nin¹Aşaması’ halihazırda yerleşim alanlarının bulunduğu mevcut yolları kapsayacak şekilde planlanmıştır. Bununla birlikte, bazı boru hattı güzergâhları şu anda özel mülkiyet altında bulunan alanların içinden veya bu alanların bitişiğinden geçebilir. Ayrıntılı mühendislik tasarımı, mevcut kamu geçiş hakları sınırları dışında arazi edinimi, irtifak hakkı veya arazi kullanım düzenlemelerinin gerekli olduğunu teyit ettiği durumlarda, ilgili belediye yetkilileri ulusal mevzuata, Proje LARF’ına ve AKB SPS (2009) kurallarına uygun olarak gerekli işlemleri yürütecektir. Bu tür durumların tespit edilmesi halinde, sorumlu yetkililer gerekli arazi edinimi veya imar düzenlemelerinin sıralaması konusunda açıklama yapacaktır.

Güzergâh kesitleri, yürürlükteki ulusal mevzuat kapsamında imar planlarında veya arazi kullanım düzenlemelerinde değişiklikler gerektiriyorsa, bu süreçler ilgili belediye makamı tarafından koordine edilecektir.

Mevcut kamu geçiş hakları sınırları dışında yer alan belirli şebeke bileşenleri, basınçlı boru hatları, pompa istasyonları veya ilgili tesisler için geçici veya kalıcı irtifak hakları gerekebilir. Kesin irtifak gereklilikleri ve ilgili etkiler, kadastro doğrulama ve etki değerlendirme faaliyetleri yoluyla teyit edilecek ve geçerli tazminat ve etki

azaltma önlemleri de dahil olmak üzere, Proje LARF ve Hak Kazanım Matrisi uyarınca güncellenen LARP'ta ele alınacaktır.

LARP güncellemesi için yürütülen LAR durum tespiti sürecinde herhangi bir çözülmemiş arazi edinimi sorunu tespit edilirse, arazi ediniminin etkilerini en aza indirmek amacıyla, mümkün olduğu durumlarda alternatif teknik güzergâhlar değerlendirilebilir.

109. Daha önce belirtildiği gibi, LAR etki verileri, kadastro doğrulama ve etki değerlendirme faaliyetlerinin tamamlanmasının ardından güncellenecek ve bu da bu LARP'ın güncellenmesine yol açacaktır. Besni Belediyesi, varsa halihazırda kamulaştırılmış araziler ile projeye ilişkin yeni rezervuarlar, pompalar ve diğer yapılar/tesisler için kamulaştırılacak araziler hakkında ayrıntılı bilgi sağlayacaktır. Alt Proje ile ilişkili önceki, devam eden veya tamamlanmış tüm arazi edinim faaliyetleri, durum tespiti incelemesine tabi tutulacaktır. Arazi ediniminin AKB finansmanından önce veya uygulamaya hazır LARP'ın hazırlanmasından önce gerçekleşmiş olması durumunda, güncellenmiş LARP, durum tespiti bulgularını belgeleyecek ve Proje LARF'ı ile AKB SPS (2009) ile uyumluluğu sağlamak için gerekli tüm düzeltici önlemleri içerecektir. Aşağıdaki ayrıntılar, uygulamaya hazır LARP'ye güncellenecek ve/veya dahil edilecektir:

- SPS uygulama kapsamına göre LAR etkilerinden etkilenen tüm kişiler ve hanelerin (PEK'ler/AH'ler) sayımı
- Kayıplara ilişkin ayrıntılı ölçüm araştırması ve envanter
- Değerleme sonuçları ve LAR bütçesi
- Etkilerin önemini, kırılganlığı ve temel geçim kaynakları profillerini belirlemek amacıyla tüm PEK'lerin sosyo-ekonomik profilleri
- Proje LARF ve AKB SPS (2009) uyarınca etkilenen kişiler ve diğer ilgili paydaşlarla anlamlı istişareler
- İnşaat ve tesisat işlerinin tedarik ve uygulama takvimini dikkate alan LARP uygulama takvimi (inşaat/montaj faaliyetlerinden önce LARP tamamlanma raporlarının sıralanması)

110. Yüklenici, erişim kısıtlamaları, geçici arazi kullanımı, özel mülkiyete verilen zararlar ve geçim kaynaklarını, işletmeleri, konutları, tarımsal faaliyetleri veya toplum hizmetlerini etkileyen diğer etkiler dahil olmak üzere, inşaat sırasında ortaya çıkan geçici etkileri önlemek, en aza indirmek ve hafifletmekten sorumlu olacaktır. Bu tür etkiler arasında, bunlarla sınırlı olmamak üzere, erişim kısıtlamalarından kaynaklanan geçici ticari gelir kayıpları, geçim kaynaklarına yönelik faaliyetlerin geçici olarak kesintiye uğraması ve inşaat faaliyetleri, titreşim, gürültü, toz veya projeye ilgili diğer etkilerin neden olduğu varlıklara verilen zararlar yer alabilir.

111. İnşaat kampları, depolama alanları, erişim yolları, hafriyat atık sahaları veya diğer proje tesisleri için arazinin geçici olarak işgal edilmesi gerektiğinde, Yüklenici arazi sahipleri veya kullanıcılarıyla uygun anlaşmalar yaparak erişimi güvence altına alacak ve Proje LARF ile AKB SPS (2009) gerekliliklerine uyacaktır. Gayri resmi kullanıcılar da dahil olmak üzere etkilenen tüm kişiler tespit edilecek ve Hak Kazanım Matrisi'nin ilgili hükümlerine uygun olarak tazmin edilecek veya desteklenecektir. İşlerin tamamlanmasının ardından, geçici olarak işgal edilen araziler proje öncesi durumuna veya etkilenen arazi sahibi ya da kullanıcısıyla mutabık kalınan bir duruma geri getirilecektir.

112. Geçici etkilere uygulanacak tüm etki azaltma önlemleri, tazminat hükümleri ve geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik önlemler, bu LARP ve Proje LARF'a uygun olarak uygulanacaktır. ILBANK ve Besni Belediyesi , bu gerekliliklerin inşaat işleri sözleşmelerine dahil edilmesini ve inşaatla ilgili sosyal etkilerin izlenmesinin PMSC denetim hizmetlerinin kapsamına alınmasını sağlayacaktır.
113. Besni Belediyesi, proje uygulaması sırasında hem öngörülen hem de öngörülemeyen arazi edinimi ve yeniden yerleşim etkilerini aktif olarak izleyecektir. İnşaat sırasında tespit edilen öngörülemeyen etkiler, Proje LARF'ı, onaylanmış LARP ve AKB SPS (2009) hükümlerine uygun olarak ek etki azaltma, tazminat ve geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik tedbirler yoluyla değerlendirilecek ve ele alınacaktır. Yüklenici veya alt yüklenicileri tarafından arazilere, varlıklara, yapılara, geçim kaynaklarına veya hizmetlere erişime verilen her türlü zarar, Hak Kazanım Matrisi ve geçerli koruma önlemleri gerekliliklerine uygun olarak derhal giderilecek ve tazmin edilecektir.
114. Besni Belediyesi, proje uygulaması sırasında ortaya çıkan tüm öngörülemeyen LAR etkilerini aktif olarak izleyecek ve değerlendirecek; LARP/LARF hükümlerine dayalı olarak tazminat ödeyecek ve rehabilitasyon tedbirleri sağlayacaktır. İnşaat çalışmaları sırasında Yüklenici (veya alt yüklenici) tarafından neden olunan her türlü hasar, LARP/LARF uyarınca tazmin edilecektir.
115. Kamu hizmetlerinin yer değiştirmesi: Tüm kamu hizmetleri, alt projenin uygulanmasından önceki çalışma koşulları ve işleyişi sağlanacak şekilde yer değiştirecek veya eski haline getirilecektir. Güncellenen LARP'ta Besni Belediyesi, kamu hizmetlerinin yer değiştirmesi için yapılan düzenlemelerin yanı sıra, geçerli tazminat ve etki azaltma önlemleri, ilgili detaylı tasarımlar, yer değiştirme ve ilgili yeniden kurulum işleri ile ilgili sorumluluklar ve buna karşılık gelen bütçe hakkında ayrıntılı bilgi verecektir.
116. Aşağıdaki temel arazi edinimi ve yeniden yerleşim (LAR) etki detayları, konum, altyapı bileşeni, etki türü ve etkilenen kişiler (PEK'ler) kategorisine göre ayrıştırılarak değerlendirilecek ve uygulamaya hazır LARP'ye dahil edilecektir: Arazi edinimi ve yeniden yerleşim etkilerinin özeti;
- a. Kalıcı ve geçici arazi edinimi, arazi kullanım kısıtlamaları ve irtifak hakkı gereklilikleri dahil olmak üzere arazi üzerindeki etkiler (arazi türüne, PEK kategorisine ve proje bileşenine göre);
 - b. Binalar, yapılar ve arazideki diğer iyileştirmeler üzerindeki etkiler;
 - c. Mahsuller, yem ve tarımsal üretim üzerindeki etkiler;
 - d. Ağaçlar üzerindeki etkiler (üretim, kereste, süs ve diğer kategoriler);
 - e. İnşaat faaliyetlerinden kaynaklanan geçici ekonomik yerinden edilme dahil olmak üzere işletmeler, istihdam, gelir kaynakları ve geçim kaynakları üzerindeki etkiler;
 - f. İnşaat sırasında konutlara, işletmelere, tarım arazilerine veya toplumsal tesislere erişim kısıtlamalarıyla ilişkili etkiler;
 - g. Ortak mülkiyet kaynakları, kamu altyapısı ve kamu hizmetlerine yönelik etkiler;
 - h. Taşınabilir varlıklar üzerindeki etkiler (ör. büfeler, tanklar, konteynerler, tabelalar, reklam yapıları ve benzeri varlıklar);

- i. Üretim veya gelir getirici varlıklarının %10'unu veya daha fazlasını kaybedenler de dahil olmak üzere, önemli ölçüde etkilenen hane halkları/kişiler üzerindeki etkiler;
- j. Hassas kişiler ve hane halkları üzerindeki etkiler;
- k. Arazinin geçici olarak işgal edilmesi, müteahhit tesisleri, hafriyat atık alanları ve uygun olduğu durumlarda erişim kısıtlamaları dahil olmak üzere inşaatla ilgili etkiler;
- l. Ayrıntılı mühendislik tasarımı, kadastro doğrulaması, nüfus sayımı, DMS, SES ve değerlendirme faaliyetleri sırasında tespit edilen diğer tüm kalıcı veya geçici etkiler.

117. AKB SPS (2009) ve Proje LARF'a uygun olarak, hassas ve dezavantajlı grupların ihtiyaçlarının belirlenmesi, değerlendirilmesi ve karşılanmasına özel önem verilecektir. Etkilenen kişilerin, özellikle de hassas ve ciddi şekilde etkilenen hane halklarının geçim kaynaklarını ve yaşam standartlarını geri kazanmalarına ve mümkün olduğunda iyileştirmelerine yardımcı olmak amacıyla, uygun hafifletme, yardım ve geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik tedbirler, uygulamaya hazır LARP'ye dahil edilecektir.

V. PROJE ALANININ TEMEL SOSYOEKONOMİK ÖZELLİKLERİ

5.1 Giriş

Bu bölümde sunulan sosyoekonomik özellikler, proje alanına ilişkin genel bir bakış sunmaktadır. Uygulamaya hazır LARP, nüfus sayımı, DMS ve SES faaliyetlerine dayalı olarak, etkilenen tüm kişi ve hanelerin ayrıntılı bir sosyoekonomik durum değerlendirmesini içerecektir.

- 118. Besni, Türkiye'nin güneydoğusundaki Adıyaman ilinin önemli ilçelerinden biridir. İlçe, idari olarak ilçe merkezi ile çok sayıda kentsel ve kırsal mahalleden oluşmaktadır. Besni, kuzeyde Gölbaşı ilçesi, doğuda Tut ilçesi, güneydoğuda Adıyaman merkez ilçesi ve batı ile güneybatıda Gaziantep ilinin Araban ilçesi ile sınır komşusudur.
- 119. İlçe merkezi, Adıyaman şehir merkezine yaklaşık 45 km uzaklıktadır. Besni, dağlık ve plato tipi arazi arasındaki bir geçiş bölgesinde yer almaktadır. İlçenin genel topografyası, merkezi yerleşim bölgesinde hafif eğimli ve nispeten düz alanlardan oluşurken, çevresindeki kırsal alanlar tepelik ve engebeli arazilerden oluşmaktadır.
- 120. Besni ilçe merkezinin rakımı deniz seviyesinden yaklaşık 900–950 metre yüksekliktedir. Yerleşim düzeni genel olarak nispeten istikrarlı yayla alanlarında yoğunlaşırken, bazı çevresel bölgelerde orta derecede eğimli ve engebeli zemin koşulları görülmektedir. Tarım arazileri ağırlıklı olarak kentsel merkezi çevreleyen daha alçak rakımlı ve daha düz alanlarda yer almaktadır.
- 121. Karışık topografyası ve dağınık yerleşim yapısı da dahil olmak üzere ilçenin fiziksel özellikleri, özellikle boru hattı güzergâhı, kazı yöntemleri ve olası arazi edinimi hususları açısından altyapı planlaması için önemlidir.
- 122. Besni, Adıyaman ilinde bulunan bir ilçe ve belediyedir. İlçe, yaklaşık 1.330 km²'lik bir alanı kaplamaktadır ve 2025 yılında hem kentsel hem de kırsal mahallelerde yaşayan yaklaşık 75.000 kişilik bir nüfusa sahiptir (demografik ayrıntılar için lütfen

aşağıdaki tabloya bakınız). İdari olarak Besni, Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yer almaktadır.

123. Besni, uzun bir tarihsel geçmişe sahiptir ve çevresindeki bölgedeki antik yerleşim kalıntıları ve tarihi yapılar da dahil olmak üzere kültürel mirası ve arkeolojik varlıklarıyla tanınmaktadır. İlçe, yayla ve ova alanları arasındaki stratejik konumu nedeniyle tarihsel olarak bir tarım ve ticaret merkezi işlevi görmüştür.
124. Besni'nin sosyo-ekonomik yapısı büyük ölçüde tarım, küçük ölçekli ticaret ve kamu hizmetlerine dayanmaktadır. Bu özellikler, proje kapsamında olası arazi edinimi ve geçici inşaat faaliyetlerinin etkilerinin değerlendirilmesi açısından önemlidir.
125. İlçenin başlıca su kaynakları arasında Fırat Nehri havzası ve kolları yer almaktadır. Fırat Nehri, Besni ilçesinin batısı ve güneybatısından akmakta olup bölgedeki en önemli yüzey su kaynaklarından birini oluşturmaktadır. Ayrıca, ilçe sınırları içinde, özellikle kırsal ve tarımsal alanlarda mevsimsel akarsular ve küçük kollar bulunmaktadır.
126. Besni ilçesi, Türkiye'nin en büyük barajlarından biri olan ve Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) kapsamında bölgesel su yönetiminin önemli bir bileşeni olan Atatürk Barajı rezervuar alanına da nispeten yakındır. Bu hidrolojik özellikler, ilçedeki tarımsal faaliyetler ve su temini planlamasında önemli bir rol oynamaktadır.
127. Nehir havzaları ve kollarının varlığı, özellikle iletim hattı geçişleri, erozyon kontrolü ve inşaat faaliyetleri sırasında su kaynaklarının korunması açısından altyapı planlaması için önemlidir.

5.2. Ekonomi ve Besni'nin Nüfusu

128. 2043 ile 2058 tasarım ufukları arasında, kanalizasyon sistemi hizmet alanının öngörülen tasarım nüfusu, 2043' teki 71.158 kişiden (yaklaşık 74.000 PE) 2058' de 110.862 kişiye (yaklaşık 111.000 PE) çıkmaktadır. Bu rakamlar, kanalizasyon sistemi hizmet alanı için uzun vadeli planlama ve tasarım tahminlerini temsil etmekte olup, Besni İlçesi' nin tamamında gözlemlenen nüfus eğilimini yansıtmamaktadır. Altyapı planlama sürecinde, varsayılan uzun vadeli nüfus artışına ek olarak, deprem sonrası nüfus hareketleriyle ilişkili olanlar da dahil olmak üzere, yerleşim düzenleri ve hizmet talebindeki olası değişiklikler dikkate alınmıştır. Mevcut kanalizasyon ve yağmur suyu drenaj altyapısı, kapasite ve işletme sınırlamalarına sahiptir ve uzun vadede sürdürülebilir ve güvenilir hizmet sunumunu sağlamak için iyileştirme ve genişletme çalışmalarına ihtiyaç duymaktadır.
129. Alt proje, hem kanalizasyon hem de yağmur suyu altyapısı bileşenlerini içermektedir. Tablo 5-1, özellikle kanalizasyon sistemi hizmet alanının tasarımı için kullanılan mevcut ve öngörülen nüfusu göstermektedir; bu alan, Besni Merkez'i ve Besni Güney Atık Su Arıtma Tesisi hizmet alanı içinde nokta yükler olarak kanalizasyon sistemine bağlanması planlanan seçilmiş kırsal yerleşim yerlerini kapsamaktadır. Bu tablo, Besni İlçesi'nin tüm idari nüfusunu temsil etmemektedir. Tablo 5-2, ilçe merkezi, belde belediyeleri ve köyler dahil olmak üzere tüm Besni İlçesinin 2025 yılına ait idari ve demografik profilini göstermektedir. Dolayısıyla, bu iki tablo farklı coğrafi ve metodolojik kapsamlara sahiptir ve doğrudan karşılaştırılamaz. Tablo 5-1'in altındaki notta daha ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, hizmet alanı içinde ikamet eden geçici koruma altındaki Suriyeliler, kapasite planlaması varsayımı olarak öngörülen hizmet nüfusuna dahil edilmiştir.

Tablo 5-1: Kanalizasyon Sistemi Hizmet Alanının Mevcut ve Tahmin Edilen Nüfusu

Yıl	Besni Merkez Nüfusu	Kırsal Nüfus (nokta yükler olarak kanalizasyon sistemine bağlanacak)	Toplam Nüfus
2022	35.570	2.681	38.251
2023	36.638	2.761	39.399
2028	42.472	3.201	45.674
2033	49.237	3.711	52.948
2038	57.079	4.302	61.382
2043	66.171	4.987	71.158 (~74.000 PE)*
2048	76.710	5.782	82.492
2053	88.928	6.703	95.631
2058	103.092	7.770	110.862 (~111.000 PE)*

* Fizibilite çalışmasında benimsenen varsayımlara uygun olarak, referans yılda hizmet alanında ikamet eden geçici koruma altındaki Suriyeliler, temel hizmet nüfusuna dahil edilmiş ve yalnızca altyapı kapasite planlaması amacıyla kalıcı hizmet nüfusunun bir parçası olarak değerlendirilmiştir. Genel hizmet nüfusuna uygulanan aynı büyüme varsayımları kullanılmıştır ve aynı bir hareketlilik veya geri dönüş senaryosu uygulanmamıştır. Bu planlama varsayımı, yasal statü veya ikamet statüsüne atıfta bulunmamaktadır.

PE: Nüfus Eşdeğeri. PE, eşdeğer nüfus olarak ifade edilen tasarım yükünü temsil eder ve öngörülen yerleşik nüfusa ek olarak, evsel olmayan ve kurumsal atık su yüklerini de içerebilir.

Not: Temel nüfus tahminlerinin yuvarlanması nedeniyle toplam rakamlarda küçük farklılıklar olabilir.

Kaynak: TürkiStat 2022 Adres Temelli Nüfus Kayıt Sistemi (ABPRS) verileri ve yukarıda açıklanan hizmet alanı planlama varsayımlarına dayanan Fizibilite Çalışması nüfus tahminleri.

130. Besni'nin genel ekonomisi esas olarak tarım, hayvancılık ve küçük ölçekli ticarete dayanmaktadır. İlçe, bağcılık, özellikle üzüm üretimi ile zeytin yetiştiriciliği ve diğer tarla bitkileriyle tanınmaktadır. Hayvancılık da kırsal alanlarda önemli bir gelir kaynağı oluşturmaktadır.
131. Tarımın yanı sıra, yerel ekonomi gıda işleme, un üretimi, küçük ölçekli imalat ve inşaatla ilgili faaliyetler gibi küçük ölçekli sanayi ve ticari faaliyetleri de içermektedir. İlçe, yerel turizm potansiyeline katkıda bulunan, yakınındaki Eski Besni (Old Besni) antik yerleşim yeri de dahil olmak üzere kültürel ve tarihi mirasından da faydalanmaktadır.
132. Genel olarak, Besni'nin ekonomik yapısı tarıma dayalı geçim kaynakları, aile işletmeleri ve kamu sektörü istihdamı ile karakterize edilmektedir; bunlar, proje kapsamında olası arazi edinimi ve geçici inşaat faaliyetlerinin etkilerinin değerlendirilmesinde dikkate alınması gereken hususlardır.
133. Besni İlçesinin başlıca tarım ürünleri arasında buğday, arpa, mercimek, nohut ve tütün bulunmaktadır. Ayrıca, fıstık ve bağcılık yaygın olarak yapılmaktadır ve ilçede üretilen üzümler hem taze tüketim hem de pekmez ve kuru üzüm gibi geleneksel ürünlerin yapımında kullanılmaktadır. Meyve ve sebze üretimi daha küçük ölçekte gerçekleştirilmekte olup, esas olarak yerel pazarlara yöneliktir. Kırsal alanlarda küçükbaş hayvan yetiştiriciliği (koyun ve keçi) yaygındır; sığır yetiştiriciliği de mevcuttur ancak ölçeği sınırlıdır.

Tablo 5-2: Besni İlçesinin 2025 Yılı Demografik ve İdari Profili

Bilgi/Gösterge	Birim	İlçe Merkezi	Kasaba Belediyeleri ve Köyler	Besni İlçesi Toplamı
Alan	km ²	71,31	1.258,68	1.330
Nüfus	kişi	38.956	36.442	75.398
İlçe nüfusu içindeki payı ²	%	51,7	48,3	100,0
Tahmini hane sayısı ¹	hane	10.851	10.151	21.002
Yerine kullanılan ortalama hane halkı büyüklüğü ¹	kişi/hane	3,59	3,59	3,59
,37Mahalleler	sayısı	13	24	37
İlçe belediyeleri	sayısı	—	5	5
Köyler	sayısı	—	67	67
Nüfus yoğunluğu ²	kişi/km ²	546,29	28,95	56,69

¹ İlçelere özgü ortalama hane halkı büyüklüğü verisi bulunmadığından, TürkiStat tarafından Adıyaman ili için bildirilen 2025 yılı ortalama hane halkı büyüklüğü olan 3,59 kişi, bir gösterge olarak kullanılmıştır. Tahmini hane halkı sayıları, ilgili nüfus rakamlarının 3,59'a bölünmesi ve sonuçların en yakın tam hane sayısına yuvarlanmasıyla hesaplanmıştır. Bu rakamlar gösterge niteliğinde tahminlerdir ve resmi idari hane kayıtlarını temsil etmemektedir.

² Nüfus payları ve nüfus yoğunlukları, resmi 2025 nüfus rakamları ve ilgili alan verileri kullanılarak hesaplanmıştır.

Kapsam açıklaması: Tablo 5-1, proje hizmet alanına ilişkin nüfus projeksiyonlarını sunarken, bu tablo ise ilçe merkezi, kasaba belediyeleri ve köylerden oluşan Besni İlçesinin tamamının 2025 yılına ait idari ve demografik profilini sunmaktadır. Dolayısıyla, iki tabloda sunulan nüfus rakamlarının coğrafi kapsamı farklıdır.

Not: TürkiStat'ın ADNKS metodolojisine uygun olarak, Besni İlçesi'ne ilişkin 2025 nüfus rakamları, geçici koruma altındaki Suriyelileri içermemektedir.

Not: Beş kasaba belediyesi şunlardır: Çakırhüyük, Kesmetepe, Köseceli, Şambayat ve Suvarlı.

Kaynaklar: TürkiStat (Adres Bazlı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2025; Aile İstatistikleri, 2025), Besni İlçe Valiliği, Besni Belediyesi ve Türkiye Sivil İdare Birimleri Envanteri. Tabloda sunulan tahminler ve hesaplamalar bu veri kaynaklarına dayanılarak hazırlanmıştır.

134. Güncellenen LARP'ye (yerleşim birimine göre gerekli dağılım, etkilenen PEK türleri vb. dahil) aşağıdaki faaliyetler ve temel sosyo-ekonomik profil verileri dahil edilecektir:

- Tüm değerlendirmelerin zaman çizelgeleri ve kapsamı ile değerlendirme metodolojisi
- Yer ve erişilebilirlik bazında toplam PEK/hane sayısı. LARP, evde bulunmayan haneler/ulaşılamayan PEK'lar ve bu tür PEK'lara ulaşmak için alınan önlemler hakkında ayrıntılı bilgi sağlayacaktır
- Hane halkı yapısı (büyüklük, cinsiyet, yaş dağılımı, eğitim)

- d. İstihdam ve geçim kaynakları profilleri (kendi tüketim ve kendi üretim faaliyetleri dahil olmak üzere temel geçim kaynakları)
- e. Kırılganlık ve yoksulluk
- f. Temel hizmetlere erişim
- g. Varlıkların mülkiyet durumu ve projeden etkilenen arazilerin kullanım şekli (tarım amaçlı ve tarım dışı kullanım)
- h. PEK'lerin proje faydaları ve risklerine ilişkin algıları

Uygulamaya hazır LARP, nüfus sayımı ve sosyoekonomik anketlere dayalı olarak, hane halkı yapısı, gelir kaynakları, istihdam, kırılganlık durumu, arazi mülkiyet düzenlemeleri, hizmetlere erişim ve tarım veya ticari faaliyetlere bağımlılık dahil olmak üzere, tespit edilen tüm PEK'lerin sosyoekonomik temel durumunu içerecektir.

VI. LAR AZALTMA ÖNLEMLERİ

6.1 AKB Tarafından Finanse Edilen Projeler İçin Kabul Edilen LARF İlkeleri ve Hakları

- Türkiye Cumhuriyeti'nin ilgili mevzuatı, Proje LARF'ı ve AKB SPS (2009) temelinde, Alt Projeye aşağıdaki temel gönülsüz yeniden yerleşim ilkeleri uygulanacaktır:
- Arazi edinimi ve diğer gönülsüz yeniden yerleşim etkileri, uygulanabilir tasarım alternatiflerinin değerlendirilmesi yoluyla önlenecek veya en aza indirilecektir;
- Etkilerin kaçınılmaz olduğu durumlarda, etkilenen kişilere geçim kaynaklarını ve yaşam standartlarını yeniden kazanmaları ve mümkün olduğunda iyileştirmeleri için yardım sağlanacaktır;
- Proje hazırlık ve uygulama aşamaları boyunca anlamlı danışma, katılım ve bilgilerin zamanında açıklanması sağlanacaktır;
- Hassas ve önemli ölçüde etkilenen kişilere ek yardım ve destek tedbirleri sağlanacaktır;
- Arazi üzerinde yasal mülkiyet hakkı bulunmayan etkilenen kişiler, Proje LARF ve AKB SPS (2009) uyarınca arazi dışı varlıklar için tazminat, geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik yardım ve diğer geçerli haklardan yararlanabilecektir;
- Gelir ve geçim kaynakları kayıplarını gidermek amacıyla, uygun olduğu durumlarda geçim kaynaklarının yeniden sağlanması ve rehabilitasyon tedbirleri alınacaktır;
- LARP ve sonraki tüm güncellemeler, etkilenen kişilere ve diğer paydaşlara, onlar için anlaşılır bir biçimde ve dilde açıklanacaktır;
- Tazminat, yardım, geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik tedbirler ve diğer ilgili haklar, fiziksel veya ekonomik yerinden edilme gerçekleşmeden ve etkilenen bölümlerdeki inşaat çalışmalarına başlanmadan önce tam olarak sağlanacaktır; ve
- Proje uygulaması süresince, erişilebilir ve projeye özgü bir şikayet mekanizması kurulacak ve sürdürülecektir.

6.2 Etki Azaltma Önlemleri için Hak Sahipliği

135. Tazminat ve yardım hak sahipliği, arazi edinimi ve yeniden yerleşim etki değerlendirme süreci sırasında belirlenecek, kamuya açıklanacak ve duyurulacak bir

son tarihe göre belirlenecektir. Son tarihten sonra proje alanını işgal eden kişiler tazminat veya yardım almaya hak kazanmayacaktır. Ancak, bu kişilere etkilenen alanları boşaltmaları için yeterli süre önceden bildirilecek ve para cezası, yaptırım veya zorla tahliye maruz kalmayacaklardır.

136. Tazminat, yardım ve geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik tedbirlere hak kazanma durumu, Hak Sahipliği Matrisi uyarınca belirlenecek ve yasal mülkiyet hakkı, yasallaştırılabilir hakları olan etkilenen kişiler ile, uygun olduğu durumlarda, Proje LARF ve AKB SPS (2009) ile uyumlu olarak, arazi üzerinde yasal mülkiyet hakkı olmayan etkilenen kişilere uygulanacaktır.

137. Arazi edinimi ve yeniden yerleşimin etkilerinin değerlendirilmesi ve azaltılması, her türlü arazi edinimi, arazi devri, kamu arazisi tahsisi, müzakere yoluyla varılan anlaşmalar, irtifak hakkı tesis edilmesi, arazi kullanım kısıtlamaları, arazi temizleme faaliyetleri ve Proje için araziye kullanıma hazır hale getirmek amacıyla gerçekleştirilen diğer tüm eylemler için geçerli olacaktır. Güncellenen LARF, bu tür tüm faaliyetleri değerlendirecek ve Proje LARF ve AKB SPS (2009) ile uyumlu olarak gerekli tazminat, yardım, geçim kaynaklarının yeniden sağlanması ve düzeltici önlemleri tanımlayacaktır.

6.3. Değerleme Metodolojisi

138. Değerleme metodolojisi, birim oranların ve Projeden Etkilenen Kişilere (PEK'ler) ödenecek tazminat tutarının belirlenmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Bu metodoloji, projenin yol açtığı yeniden yerleşim etkilerini ele almak için kullanılır. Farklı kategorilerdeki PEK'lerin tazminat hakları, yürürlükteki Türk yasaları ve AKB SPS 2009'a uygun olarak belirlenir.

139. Türk yasalarına göre, ilgili proje belediyesi tarafından bir Değerleme Komitesi kurulur. Komitenin rolü, etkilenen arazilerin ve diğer varlıkların kamulaştırma değerini belirlemektir. Bu amaçla Komite, ilgili uzmanlardan, kurumlardan ve kuruluşlardan raporlar alır. Komite ayrıca Sanayi ve Ticaret Odalarından gelen bilgileri de kullanabilir.

140. Değerleme Komitesi, proje alanındaki gayrimenkullerin tahmini azami değerini belirler. Kamulaştırma Kanunu'nun 11. maddesine göre, gayrimenkulün değeri, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından kabul edilen değerlendirme standartlarına uygun olarak hazırlanmış, gerekçeli bir değerlendirme raporuna dayanılarak belirlenir. Rapor, kanunla öngörülen unsurlara ilişkin cevapları ayrı ayrı belirtmelidir. İlgili tarafların beyanları, her bir ölçümün etkileri ve fiyatı etkileyecek diğer objektif ölçümler dikkate alınmalıdır.

141. Gayrimenkul veya kaynakların değerlemesi yapılırken, Değerleme Komisyonu Kamulaştırma Kanunu'nun 11. maddesinde belirtilen değerlendirme kriterlerini dikkate alır:

142. Gayrimenkulün veya kaynağın niteliği,
- Gayrimenkulün veya kaynağın büyüklüğü,
 - Her bir unsurun bireysel değeri de dahil olmak üzere, gayrimenkul veya kaynağın değerini etkileyebilecek tüm özellikler ve unsurlar,
 - Varsa vergi beyannamesi,
 - Kamulaştırma tarihinde resmi kurumlar tarafından belirlenen mülkün önceki değerleri
 - Arsa: kamulaştırma tarihi itibarıyla aynı koşullarda gayrimenkul veya kaynaktan elde edilebilecek net gelir,

- Konut arsaları: kamulaştırma tarihinden önce eşit (benzer) konut arsalarının satıldığı tutar,
 - Binalar ve yapılar: kamulaştırma tarihindeki resmi birim fiyatlar (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yıllık olarak yayınlanan), bina/yapı maliyet hesaplamaları ve aşınma ve eskimeye ilişkin amortisman, ve
 - Mülkün veya kaynağın değerini etkileyebilecek diğer objektif kriterler.
143. Uygulama sırasında (herhangi bir olumsuz etki meydana gelirse), Besni Belediyesi, projenin kabul edilen Hak Sahipliği Matrisi (EM) uyarınca tazminat tutarını belirleyecektir. LAR etkileriyle ilgili Türk yasaları ile AKB politikaları arasında herhangi bir uyumsuzluk olması durumunda, ikame maliyetine göre tazminat ve tüm geçim kaynakları üzerindeki etkilerin azaltılmasına ilişkin SPS 2009 gerekliliklerini karşılamak için önlemler alınacaktır. Etkilenen arazi ve fiziki varlıkların değerlemesine ek olarak, uygulamaya hazır LARP, Hak Kazanım Matrisi ve AKB SPS (2009) uyarınca geçici ve kalıcı geçim kaynakları üzerindeki etkileri, ticari kayıpları, gelir kayıplarını, istihdam üzerindeki etkileri ve diğer ekonomik yerinden edilme etkilerini değerlendirecektir.
144. Gerektiğinde, aşağıdaki Hak Sahipliği Matrisi uyarınca, Projeden Etkilenen Kişilere (PEK'ler) geçim kaynaklarının yeniden tesisi için ek destek sağlanacaktır.
145. Bu LARP, AKB SPS (2009') a göre aşağıdaki PEK kategorilerine uygulanacaktır:
- (i) **Varlıklar üzerinde yasal haklara sahip PEK'ler:** Arazi sahipleri, kiracılar dahil mülkiyet haklarına sahip PEK'ler, arazisi/varlıkları etkilenen tüm PEK'ler
 - (ii) **Varlıklar üzerinde yasallaştırılabilir haklara sahip PEK'lar:** Bir varlığı sahiplenme/kullanma konusunda yasal haklara sahip olmayan, ancak ülkenin yasaları kapsamında tanınan veya tanınabilir nitelikteki arazi veya varlıklar üzerinde hak iddiası bulunan PEK'lar. Bu tür tüm yasallaştırma maliyetleri proje tarafından karşılanacaktır.
 - (iii) **Yasallaştırılabilir haklara sahip olmayan PEK'lar:** Kullandıkları veya işgal ettikleri araziye ilişkin ne resmi yasal haklara ne de tanınan/tanınabilir hak talebine sahip olan PEK'lar.
146. Yukarıdaki (i) ve (ii) kategorileri için, arazi kaybı nedeniyle tazminat ödenecek ve yapılar, arazi iyileştirmeleri ve diğer etki azaltma önlemleri için Hak Sahipliği Matrisi (EM) uyarınca tam ikame maliyeti üzerinden tazminat ödenecektir. (iii) kategorisindeki PEK'lar için Besni Belediyesi, arazi dışındaki tüm varlık ve geçim kaynağı kayıplarını (yani binalar, ağaçlar, mahsuller, işletmeler) tam ikame maliyeti üzerinden tazmin edecek ve EM uyarınca diğer ilgili etki azaltma önlemlerini sağlayacaktır. Tazminat ve yardımlara ilişkin hak sahipliği, Hak Sahipliği Matrisi uyarınca belirlenecek ve uygun olduğu ölçüde, yasal mülkiyet hakkına sahip olan, hakları yasal olarak tanınabilir olan ve arazi üzerinde yasal mülkiyet hakkı bulunmayan etkilenen kişilere uygulanacaktır.
147. Proje kapsamında kamulaştırılmak üzere belirlenmiş arazilere izinsiz işgal riski, bir son tarih belirlenmesi yoluyla yönetilecektir. Ayrıca, Besni Belediyesi, LARP uygulamasının tamamlandığı arazilerin mülkiyetini zamanında güvence altına almak için her türlü çabayı gösterecektir.
148. Uygulama sırasında tazminat ve yardımlar, Proje Hak Sahipliği Matrisi, onaylanmış LARP, geçerli Türk mevzuatı ve AKB SPS (2009) uyarınca belirlenecektir. Ulusal mevzuat ile AKB SPS gereklilikleri arasında farklılıklar olması durumunda, amortisman, vergiler, işlem ücretleri, tescil ücretleri veya etkilenen kişilerin maruz kaldığı diğer maliyetler için herhangi bir kesinti yapılmaksızın tam ikame maliyetine göre tazminat sağlanması amacıyla ek önlemler uygulanacaktır.

Güncellenen LARP, arazi ve fiziki varlıkların yanı sıra, uygun olduğu hallerde geçici ve kalıcı geçim kaynakları üzerindeki etkileri, iş ve istihdam kayıplarını, erişim kısıtlamalarını ve diğer ekonomik yerinden edilme biçimlerini de değerlendirecek ve tazmin edecektir. Ulusal mevzuat kapsamında belirlenen tazminat ile ikame maliyeti gereklilikleri arasında tespit edilen her türlü fark, Proje LARF'a uygun olarak eş finansman fonları aracılığıyla karşılanacaktır.

6.4. Proje Hak Sahipliği Matrisi

Aşağıdaki Tablo 6.1, Alt Projeye uygulanabilecek hakların bir özetini sunmaktadır.

Tablo 6.1: Proje Hak Sahipliği Matrisi

Kayıp Türü	Uygulama	AH/PEK'lerin Tanımı	Tazminat Hakları
Arazi Tarımsal arazi: kalıcı arazi kaybı, erişim engeli veya hasar.	Etkilerin ciddiyetine bakılmaksızın üretken arazisini kaybeden AP	Tescilli Malik/Yasal: Tam tescil/mülkiyet hakkına sahip malik	Mevcut piyasa değeri ve işlem maliyetine dayalı olarak tam ikame maliyetinde nakit tazminat. Kalan arsa tarıma elverişsiz hale gelirse, proje bu arsayı satın alacak ve tam ikame maliyetinde tazminat ödeyecektir. Benzer üretim kapasitesine ve erişilebilirliğe sahip arsalarla arazi karşılığı tazminat da sağlanabilir. Müzakere edilen tüm ödemeler, ikame maliyetinin altında olmayacaktır. Hasat faaliyetleri başlamadan önce arazinin mülkiyetinin devralınmaması için azami çaba gösterilecektir.
		Yasal olarak tanınan malik: (Mülkiyet hakkı resmileştirme süreci devam eden PEK'ler ve kayıtlı olmayan ancak araziye meşru olarak kullanan PEK'ler)	Bu PEK'lerin mülkiyet hakları, arazinin tescilli üzerine tanınacak ve PEK'lere tam ikame maliyeti üzerinden nakit tazminat ödenecektir. Tescil masrafları proje tarafından karşılanacaktır. Tazminat olarak, benzer üretim kapasitesine ve erişilebilirliğe sahip arsalar da sağlanabilir. Müzakere edilen tüm ödemeler, ikame maliyetinin altında olmayacaktır. Uygulama Kurumları, hasat faaliyetleri tamamlanmadan arazinin el konulmasını önlemek için azami çaba gösterecektir.
		Tarımsal Kiracı	Kira sözleşmesinde aksi belirtilmedikçe, kira süresi içinde kaybedilen mahsullerin gelirine ilişkin tam tazminat ödeneyecektir. Arazi sahibine veya EA/IA'ya mahsul tazminatı ödenmeyecektir. Uygulama kurumu, yerel yönetimle istişare halinde, kiracıya (gerekirse) yeni bir kira/kiracılık sözleşmesi bulması konusunda yardım sağlayacaktır. Uygulama Kurumları (IA'lar), hasat faaliyetlerinden önce arazinin el konulmasını önlemek için azami çaba gösterecektir.
Tarımsal Olmayan Araziler	Ticari/konut amaçlı arazilerini kaybeden AP'ler	Kayıtlı Malik/Yasal: (Arazinin tam tapusuna sahip malik)	Tam ikame maliyetine göre nakit tazminat.
		Yasal hale getirilebilir malik: (Arazi hakkına sahip ancak tam olarak tapuya kayıtlı olmayan yasal mal sahipleri)	Bu PEK'lerin mülkiyet hakları, tapu kaydı yapıldıktan sonra tanınacak ve PEK'lere tam ikame maliyeti üzerinden nakit tazminat ödenecektir.
		Tapusu olmayan PEK'lar/Gayri resmi arazi kullanıcıları (Kayıtlı olmayan/geçerli belgeleri bulunmayan, araziye kalıcı olarak kullananlar.)	Konut olarak kullanılan tek arsa olan veya hane halkının ana gelir kaynağı olan arsasını kaybeden ve fiziksel olarak yerinden edilen tapusuz PEK'lara, bölgeye göre aylık kiranın 3 katı tutarında tek seferlik nakit ödenek ödeneyecektir.
İrtifak hakkı tesis edilmesi nedeniyle arazi kaybı			Kalıcı ve geçici irtifak hakkı değerleri, ilgili belediye/kamu hizmeti kuruluşu tarafından, kanunda belirtilen kriterlere uygun olarak, tesisatın kurulması ve ilgili arazi kullanım kısıtlamaları sonucunda toplam arazi değerinde ve o

Kayıp Türü	Uygulama	AH/PEK'lerin Tanımı	Tazminat Hakları
			arazideki varlıklarda meydana gelen azalma dikkate alınarak belirlenir. İrtifak hakkı değerinin belirlenmesinde inşaat süresi boyunca gelecekteki arazi verimliliğinin kaybı dikkate alınır ve bu tutar, arazi sahibine ödenecek irtifak hakkı bedeline dahil edilir. Uygulanabilir olduğu durumlarda, ulusal mevzuat uyarınca belirlenen tazminat ile tam ikame maliyeti arasındaki fark, Proje LARF ve AKB SPS (2009) gerekliliklerine uygun olarak ele alınacaktır. Kalıcı veya geçici irtifak hakları, ilgili arazi kullanım kısıtlamaları veya geçici erişim kısıtlamalarından kaynaklanan geçim kaynağı veya gelir kayıpları, Proje Hak Sahipliği Matrisi ve AKB SPS (2009) () uyarınca değerlendirilecek ve tazmin edilecek veya başka şekillerde hafifletilecektir; bu değerlendirme, uygun olduğu durumlarda, tapusuz ve gayri resmi kullanıcılar üzerindeki etkileri de içerecektir.
Arazi parseli üzerindeki geçici etki	Yok	Yok	Arazinin geçici etkileri, etki süresince ve bu süre boyunca arazinin üretim değerine göre tazmin edilecektir. Arazinin önceki durumu yüklenici tarafından yeniden sağlanacaktır.
Binalar ve Yapılar			
Konut ve konut dışı yapılar/varlıklar		Yasal mülkiyet/kayıt durumuna bakılmaksızın tüm AH'ler (yasallaştırılabilir ve tapusuz PEK'lar dahil)	Bina/yapı kaybı için, amortisman ve işlem maliyetleri hariç tam ikame maliyetine göre nakit tazminat ödenecektir; yani amortisman ve işlem maliyetleri düşülmeyecektir. PEK, ödenmesi gereken tazminat tutarının bir parçası olmayan, kurtarılabilir malzemeleri elinde tutabilir.
Mera	Topluluk/Kamu varlıkları	Topluluk/Hükümet	Uygulama Kurumları, mümkünse ikame otlak/çayır/yerini belirlemek ve/veya geliştirmek için azami çaba gösterecektir. Yerine koyma mümkün değilse, kayıplar ve zararlar, ilgili belediye/kamu hizmeti kuruluşu tarafından sözleşme yapılan, doğrulan ve finanse edilen İl Tarım ve Ormanlık Müdürlüğü'nden bağımsız bir uzman tarafından değerlendirilecektir.
Topluluk Altyapısı/Ortak Mülkiyet Kaynaklarının Kaybı			
Ortak mülkiyet kaynaklarının kaybı	Topluluk/Kamu varlıkları	Topluluk/Hükümet	Arazi ve varlıklar için ikame maliyetine göre tazminat veya etkilenen varlığın kaybının, toplulukla işiyle edilecek yeniden inşası ve etki öncesi işlevlerinin geri kazanılması.
Gelir ve Geçim Kaynağı Kaybı ile Geçiş Dönemi Yardımı			
Mahsuller	Etkilenen, ekin yetiştiriciliği için kalıcı olarak kullanılan ayakta duran ekinler veya tarım arazileri.	Yasal statüsüne bakılmaksızın tüm PEK'ler	Beklenen hasatın brüt mahsul değeri ve mahsul için yapılan yatırım tutarı üzerinden piyasa fiyatına göre nakit olarak mahsul tazminatı.
Saman ve Yem	Alternatif otlatma alanlarının bulunmaması nedeniyle saman ve yemdeki geçici ve kalıcı kayıplar	Yasal statüsü ne olursa olsun tüm PEK'ler	Geçici etki: Etkinin sürdüğü süre boyunca (kaybedilen hasat sayısı) yerel piyasa fiyatlarına göre yemin nakit değeri Kalıcı etki: 4 yıl boyunca yerel piyasa fiyatlarına göre hesaplanan saman/yem için nakit değer.
Ağaçlar	Etkilenen ağaçlar	Yasal statüsüne bakılmaksızın tüm PEK'lar (yasallaştırılabilir ve gayri resmi yerleşimciler dahil)	Ağaçların türü, yaşı ve üretim değeri ile ağaçlar için yapılan yatırım tutarı temel alınarak piyasa fiyatından nakit tazminat ödenir. (ağacın beklenen verimi, eşdeğer verimliliğe sahip bir ağacın yetişmesi için gereken yıl sayısı ile çarpılarak hesaplanır). Yani, bir elma ağacının her hasatta ortalama 40 kg verim elde etmesi için 3 yıla ihtiyacı varsa, tazminat tutarı 3 yıl çarpı 40 kg çarpı 1 kg elmanın ortalama piyasa değeri artı bir fidanın maliyetini içerecektir. Uygulama Danışmanları (IA'lar), mümkün olduğu durumlarda ağaçların PEK tarafından seçilen yere taşınmasına da yardımcı olabilir.

Kayıp Türü	Uygulama	AH/PEK'lerin Tanımı	Tazminat Hakları
İş/İstihdam	İş/istihdam kaybı	Yasal statüsüne bakılmaksızın tüm PEK'ler (yasallaştırılabilir ve kayıt dışı yerleşimciler dahil)	Mülk sahibi: (i) (kalıcı etki) 1 yıllık net gelir tutarında nakit tazminat veya gelir kanıtı bulunmaması durumunda ya da PEK'ların sabit oran üzerinden vergi ödemiş olmaları halinde, yerel olarak geçerli oranlara göre 12 aylık asgari ücret tutarında tazminat alacaklardır. (ii) (Geçici etki) inşaatla ilgili erişim kısıtlamaları veya projeyle ilgili diğer etkilerden kaynaklanan tam veya kısmi iş kesintisi dahil olmak üzere, geçici iş kesintisi süresince doğrulanmış net gelir kayıpları için nakit tazminat. Değerlendirme, vergi beyannameleri veya diğer doğrulanabilir gelir kayıtlarına dayalı olacaktır; bu tür kayıtların bulunmaması durumunda, tazminat, etki süresi boyunca Proje Hak Sahipliği Matrisi ve yerel olarak belirlenen geçerli asgari ücret oranlarına göre belirlenecektir. Kalıcı işçi/çalışanlar: 3 aylık fiili ücrete eşit kaybedilen ücret tazminatı veya vergi beyannamesinin bulunmaması durumunda 3 aylık asgari ücret ödeneği (yerel olarak geçerli oranlar) nakit olarak ödenecektir. Yukarıdakilerin tümü için, maaş ödeme belgesi, muhasebe/mali rapor, vergi beyannamesi vb. gibi kabul edilebilir bazı resmi belgelerin ibraz edilmesi gerekmektedir.
Ciddi Etkiler Nedeniyle Sağlanan Yardım	Fiziksel yer değiştirme veya üretken, gelir getirici varlıkların %10'undan fazlasının kaybı	Gayri resmi yerleşimciler dahil olmak üzere, ciddi şekilde etkilenen tüm hane halkları	Tarımsal gelir: Etkilenen arazinin 1 yıllık verimi için 1 ek mahsul tazminatı veya 1 aylık asgari ücret tutarında (yerel olarak geçerli oranlar) bir ödenek (hangisi daha yüksekse) - veya diğer gelirler için: 1 aylık asgari ücret tutarında (yerel olarak geçerli oranlar) bir ödenek.
Geçici geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik yardım	Tarımsal üretken varlıklarının %10'undan fazlasını kaybeden PEK'ler	Gayri resmi arazi/diğer varlık kullanıcıları da dahil olmak üzere ciddi şekilde etkilenen tüm haneler.	Tarımsal geçim kaynaklarının yeniden sağlanması: Arazi kamulaştırmasından etkilenen alandaki tüm mahsul ve ağaç türleri için bir yıllık hasat verimi (doğrulanmış piyasa fiyatları üzerinden). Bu tutar, 1 aylık asgari ücret ödeneğinden (yerel olarak geçerli oranlar) daha az ise, bunun yerine 1 aylık asgari ücret ödenecektir.
	Üretken gelir getirici varlıklarının %10'undan fazlasını kaybeden PEK'ler	Gayri resmi yerleşimciler dahil olmak üzere ciddi şekilde etkilenen tüm hane halkları	Tarımsal olmayan geçim kaynaklarının yeniden sağlanması: 1 aylık asgari ücret tutarında (yerel olarak geçerli oranlara göre) bir geçim kaynağı yeniden sağlama paketi.
Evden/iş yerinden fiziksel taşınma	Ulaşım masrafları	Yer değiştirmesi gereken tüm haneler	Ulaşım masraflarını karşılayan yardım (ilçe sınırları içinde). Uygulayıcı Kurumlar, ihtiyaç temelinde hassas hanelere taşınma konusunda ilave lojistik yardım sağlayabilir (bkz. hassas hanelere yardım).
Hassas hane halklarına yardım		Yoksulluk sınırının altındaki haneler, kadınların reisi olduğu haneler, engellilerin reisi olduğu haneler ve mülteci haneleri/ülke içinde yerinden edilmiş kişiler, geçim imkânı olmayan yaşlılar ve proje belediyesi tarafından belirlenen diğer hassas kişiler.	1 aylık tek seferlik asgari ücret tutarında (yerel olarak geçerli oranlara göre) nakit ödenek ve mümkün olduğunda projeyle ilgili işlerde istihdam önceliği. Taşınmayı veya geçiş sürecini kolaylaştırmak için sağlanacak ek aynı yardım – bu, (uygun olduğu hallerde lojistik, taşınma planlaması, yeni konut arama yardımı) gibi unsurları içerebilir. Uygulama Kurumları (IA'lar), henüz kayıtlı değillerse, bu tür hanelerin hassas kişiler için sosyal yardım programlarına kaydolmalarına da yardımcı olabilir. Etkilenen bir hane, ciddi etki yardımı, geçim kaynağı yeniden sağlama yardımı ve hassas hane yardımı dahil olmak üzere birden fazla yardım kategorisine hak kazanıyorsa, geçerli haklar, Proje LARF ve Hak Sahipliği Matrisi uyarınca kümülatif olarak sağlanacaktır.
Diğer etkiler:			
İnşaat sırasında ortaya çıkan öngörülemeyen etkiler; bunlar arasında	İnşaat sırasında etki koridoru (COI) veya geçiş hakkı (RoW)	Tüm PEK'ler	Ödenmesi gereken tazminat, proje tarafından değerlendirilecek ve yukarıdaki hükümler ile SPS 2009

Kayıp Türü	Uygulama	AH/PEK'lerin Tanımı	Tazminat Hakları
geçici etkiler ve başka şekilde değerlendirilmemiş geçim kaynakları üzerindeki etkiler yer alır.	dışındaki mülklere veya varlıklara yönelik etkiler		gerekliliklerine dayalı olarak etkiler belirlendiğinde ödenecektir. Etki Değerlendirmesi (IA), proje uygulaması sırasında ortaya çıkabilecek öngörülemez LAR etkilerini dikkate alacak ve LARP/LARF Yürütme Makamları, inşaat çalışmaları sırasında bir Yüklenici (veya alt yüklenici) tarafından neden olunan her türlü zararın, LARP/LARF oranlarına uygun olarak Yüklenici tarafından tazmin edilmesini sağlayacaktır.
Atık bertaraf alanları ve inşaat kamplarıyla ilgili etkiler.	Geçici etkiler	Proje alanındaki etkilenen arazileri kullanan PEK'ler	İnşaat kampları, hafriyat atık alanları, depolama alanları, erişim yolları veya diğer inşaatla ilgili amaçlar için arazinin geçici olarak işgal edilmesi, Yürütücü Kurumun denetimine tabi olmak üzere, Yüklenici ile etkilenen arazi sahipleri veya kullanıcıları arasında yapılacak uygun anlaşmalar yoluyla düzenlenecektir. Bu tür düzenlemeler, geçerli tazminat ve geçim kaynaklarının yeniden tesisine ilişkin gereklilikler de dahil olmak üzere, Proje LARF ve AKB SPS (2009) ile uyumlu olacak ve uygulama sırasında Yürütücü Kurum tarafından izlenecektir. Bu tür geçici etkiler, mera arazilerini kullanan, ekin ekimi yapan vb. kişileri (arazi sahipleri hariç) de etkilerse, otlama alanlarının kaybı nedeniyle yeterli geçim kaynağı yardımı da değerlendirilecek ve uygulama sırasında sağlanacaktır.
	Kalıcı etkiler		Kazı sonrası kalan uygun olmayan malzeme veya molozların kalıcı olarak bertaraf edilmesi amacıyla arazinin kullanılması nedeniyle araziye verilen herhangi bir kalıcı etki, LARF/LARP'de belirlenen hükümlere göre uygun şekilde tazmin edilecektir.

Not: Uygulamaya hazır LARP, kadastro doğrulaması, nüfus sayımı, DMS, SES, değerlendirme ve nihai etki değerlendirme faaliyetlerinin tamamlanmasının ardından, doğrulanmış proje etkilerine dayalı olarak bireysel hak kategorilerinin uygulanabilirliğini belirleyecek ve teyit edecektir.

* Uygulanabilir tüm oranlar, ikame maliyetiyle tutarlı olması için ödeme sırasında ayarlanacaktır. Bu tür ayarlamalar, asgari ulusal ücret ve enflasyon gibi geçerli referans değerlerin resmi olarak ayarlanmasının ardından yapılabilir.

6.5 LARP'nin Hazırlanması, Güncellenmesi ve Uygulanması

149. Bu LARP taslağı, Projenin LARF'ına uygun olarak ve tamamlanmış Ayrıntılı Mühendislik Tasarımı (DED) temel alınarak hazırlanmıştır. Ancak, nüfus sayımı, Ayrıntılı Ölçüm Etüdü (DMS), sosyo-ekonomik araştırmalar (SES) ve varlık değerlemesi dahil olmak üzere arazi edinimi ve yeniden yerleşim ile ilgili ayrıntılı saha çalışmaları halen devam etmektedir. Yukarıdaki IV ve V. Bölümlerde belirtildiği üzere, bu çalışmalar Besni Belediyesi' nin sorumluluğu altında tamamlanacak ve bulgular güncellenen LARP' ye dahil edilecektir. Tüm arazi edinimi ve yeniden yerleşim etkileri, gerekli tüm etki azaltma ve tazminat önlemleriyle birlikte, güncellenen LARP' de değerlendirilecek ve ele alınacaktır.

150. Besni Belediyesi, LARP güncellemesi sırasında Projeden Etkilenen Kişilerin (PEK'ler), proje etkileri, tazminat oranları, haklar ve LARP uygulama takvimi dahil olmak üzere LARP'ta belirtilen hükümler hakkında tam olarak bilgilendirilmesini sağlayacaktır. Proje Yönetimi ve Kontrollük Müşaviri (PMSC), LARP güncelleme ve uygulama süreci boyunca Besni Belediyesi'ne destek verecek ve sahanın veya herhangi bir bileşenin Mütteahhide devredilmesinden önce tüm LARP hükümlerinin uygun şekilde uygulanmasını ve tam olarak yerine getirilmesini sağlayacaktır. İlgili tüm tazminat, yardım, geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik tedbirler ve diğer

LARP hükümleri tam olarak uygulanıp doğrulanana kadar sahanın hiçbir bölümü Müteahhide devredilmeyecektir.

151. Besni Belediyesi, uygulamaya hazır nihai LARP'yi incelenmek üzere ILBANK'a sunacak ve AKB'ye iletilmesini sağlayacak; LARP'nin uygulanmasına ise ancak AKB'nin onayı alındıktan sonra başlayacaktır. Proje LARF'ı ve geçerli koruma önlemleri gereklilikleri uyarınca AKB tarafından özel olarak kabul edilen durumlar haricinde, AKB'nin uygulamaya hazır LARP'ye onay vermesinden önce hiçbir arazi edinimi, arazi devri, irtifak hakkı teslisi, arazi temizliği veya fiziksel yerinden edilme faaliyeti başlatılmayacaktır.
152. Alt Proje için araziye kullanıma hazır hale getirmek amacıyla daha önce gerçekleştirilmiş, devam eden veya tamamlanmış arazi edinimi, arazi devri, irtifak hakkı teslisi, arazi temizliği veya diğer faaliyetler, durum tespiti incelemesine tabi tutulacaktır. Proje LARF'ı veya AKB SPS (2009) ile uyumsuzluklar tespit edildiği takdirde, düzeltici önlemler uygulamaya hazır LARP'ye dahil edilecektir.
153. İhale belgeleri ve sözleşmelerin verilmesi. Besni Belediyesi, tüm LAR ile ilgili faaliyetler için zaman sınırlı bir program hazırlayacak ve bu programı proje tasarımı, satın alma ve inşaat işleri sözleşme yönetimi faaliyetleriyle tam olarak entegre edecektir. Program, satın alma yöntemine bağlı olarak inşaat işleri sözleşmesinin imzalanmasıyla ilgili bir LARP/SDDR'nin hazırlanmasını ve tamamlanmasını ve inşaat işlerinin başlamasından önce bir LARP'nin uygulanmasını öngörecektir. LAR risklerinin ve etkilerinin yanı sıra ekonomik ve/veya fiziksel yerinden edilmeye yol açabilecek diğer etkilerin değerlendirilmesi, azaltılması ve raporlanmasıyla ilgili tüm hükümler, ihale belgelerine ve yüklenici sözleşmelerine dahil edilmelidir.
154. İnşaat işleri sözleşmelerinin verilmesi, işveren tasarım sözleşmeleri için güncellenmiş LARP/SDDR'ye ilişkin AKB'nin önceden onayına bağlıdır. İlgili sosyal etki azaltma hükümlerinin ve inşaat/montaj işlerinin başlamasına ilişkin hükümlerin ihale taslak belgelerine dahil edilmesini sağlamak amacıyla, tüm ihale taslak belgeleri ILBANK ve Besni Belediyesi'nin sosyal koruma uzmanları tarafından incelenecektir. İhale taslak belgelerine, ilgili LARP/SDDR veya bu belgelerin bir özeti eklenmelidir.
155. Yüklenici tasarımı içeren alt projeler ve alt proje bileşenleri için, borçlu/işveren, LAR risk ve etki azaltma önlemleri alınmadan önce ekonomik ve fiziksel yerinden edilmeyi önlemek amacıyla LARP'ye ve ihale belgelerine ek önlemler dahil edecektir.
156. LARP'nin uygulanması ve inşaat işlerinin başlaması. Bu aşama, nihai LARP'nin AKB tarafından onaylanmasının ardından başlayacak ve tüm etkilenen hane halklarına (AH) hak ettikleri tazminatın ödenmesi ve LARP tamamlanma raporunun hazırlanmasıyla sona erecektir. Tüm LARP tamamlanma raporları AKB tarafından incelenip onaylanacaktır. İnşaat işlerinin ve diğer ön kuruluşların başlatılması, yüklenicinin onaylanmış LARP tamamlama raporuna dayalı olarak söz konusu bölüm veya iş kısmını başlatmasına ilişkin yazılı bildirim almasına bağlı olacaktır. Uygulama Kurumları (IA'lar), IR etkisi olmayan iş bölümleri veya kısımlarının başlatılmasına ilişkin bildirim öncelikli olarak sunabilir. Çevre Değerlendirme Kurumu/Uygulama Kurumu (EA/IA), sosyal koruma önlemlerinin izlenmesi kapsamında, projenin ihale sonuçlandırma ve inşaat işlerinin başlatılması koşullarına uygunluğuna ilişkin olarak AKB'ye düzenli olarak rapor verecektir.

VII. HALKLA İSTİŞARE, KATILIM VE BELGELERİN KAMUYA AÇIKLANMASI

7.1 Giriş

157. AKB SPS (2009) uyarınca, PEK'lara anlamlı bir şekilde danışılmalı ve LAR faaliyetlerinin planlanması ve uygulanmasına katılma fırsatı tanınmalıdır. Aynı ilkelere dayanarak, PEK'lar proje planlama süreçlerinin sonuçları ile LARP'ın hazırlanması ve uygulanmasına ilişkin takvim ve prosedürler hakkında uygun ve zamanında bilgilendirilmelidir. Bu, haklar, tazminat ve diğer geçerli ödeneklerin ödeme prosedürü ile varsa yer değiştirme hakkında bilgileri içerir. Proje hazırlık aşamasında, 5 Mayıs 2026 ve 21 Mayıs 2026 tarihlerinde mahalle muhtarları, topluluk üyeleri, esnaf, kadınlar, hassas gruplar ve diğer ilgili paydaşlarla üç adet kamu istişare toplantısı düzenlenmiştir. Bu toplantılarda Proje tanıtılmış, arazi edinim süreci ve Proje Şikayet Giderme Mekanizması (GRM) sunulmuş ve katılımcıların görüş ve önerileri alınmıştır. LARP, AKB, ILBANK ve Besni Belediyesi'nin web sitelerinde incelenip onaylanacak ve yayınlanacaktır.

Tablo 7-1. Proje Hazırlık Aşamasında Gerçekleştirilen Halk Danışma Toplantılarının Özeti

Tarih	Saat	Yer	Hedef Grup	İletişim / Danışma Yöntemi	Erkek sayısı	Kadın sayısı	Toplam katılımcı sayısı
ÇAR 5 Mayıs 2026	10:30– 12:00	Recep Tayyip Erdoğan Kongre ve Kültür Merkezi, Besni Belediyesi	Mahalle muhtarları, bölge sakinleri ve diğer ilgili paydaşlar	Genel paydaş danışma toplantısı	25	1	26
PERŞ 21 Mayıs 2026	10:30– 12:00	Şire Pazarı, Besni	Esnaf ve işletme sahipleri	Genel paydaş danışma toplantısı	21	-	21
PERŞ 21 Mayıs 2026	13:00– 14:00	Besni, Pınarbaşı Mahallesi Taziye Evi	Kadınlar, hassas gruplar, Yeni Besni Mahallesi Kadın Muhtarı ve sivil toplum kuruluşları (STK) temsilcileri	Hedef kitleye yönelik istişare toplantısı	-	26	26
TOPLAM					46	27	73

158.

Proje hazırlık aşamasında, bu LARP taslağı ihale sürecini desteklemek amacıyla hazırlanmıştır. Ancak, arazi edinimi ve yeniden yerleşim ile ilgili nüfus sayımı, Ayrıntılı Ölçüm Etüdü (DMS), sosyo-ekonomik araştırmalar (SES) ve varlık değerlemesi gibi ayrıntılı saha çalışmaları, tamamlanan Ayrıntılı Mühendislik Tasarımı (DED) temel alınarak LARP güncelleme aşamasında yürütülecektir.

159. LARP'ın güncellenmesi ve uygulama süreci boyunca, Projeden Etkilenen Kişiler (PEK'ler) ile anlamlı istişareler yürütülecektir. PEK'ler, projenin etkileri, hakları, tazminat oranları, ödeme prosedürleri, uygulama takvimleri ve uygun olduğu durumlarda yeniden yerleşim düzenlemeleri hakkında yeterli ve zamanında bilgilendirilecektir. Danışma faaliyetleri arasında bireysel görüşmeler, grup danışmaları ve ilgili bilgilendirme materyallerinin paylaşılması yer alacaktır. Paydaş

katılımı faaliyetleri proje hazırlık aşamasında başlatılmış olup, LARP güncelleme ve uygulama süreci boyunca devam edecektir.

7.2 Halk Danışma Toplantılarının Amaçları

160. PEK'ler ve diğer paydaşlarla bilgi paylaşımı, LARP'ın hazırlanması ve uygulanmasının önemli bir parçasıdır. PEK'lerle istişarelerde bulunmak ve onların aktif katılımını sağlamak, olası çatışmaları azaltacak ve proje gecikmeleri riskini en aza indirecektir. Yerel yetkilileri ve PEK temsilcilerini planlama ve karar alma süreçlerine dahil etmek amacıyla, YÜ, proje hazırlık ve uygulama süreçlerinin tamamı boyunca PEK'ler ve diğer paydaşlarla istişarelere devam edecektir. İstişarelerin amacı şunlardır:

- (i) AP'yi planlanan proje hakkında bilgilendirmek;
- (ii) PEK'leri inşaat işlerinin kapsamı ve inşaat sırasında öngörülen etkiler hakkında bilgilendirmek ve aksaklıkları en aza indirmek için inşaat işlerine ilişkin genel yaklaşımları onlara aktarmak.
- (iii) PEK'leri projeye ilgili mevcut ve planlanan şikayet kanalları hakkında bilgilendirmek;
- (iv) Danışma toplantıları ayrıca, proje hakkında PEK'ların görüşlerini, endişelerini, fikirlerini ve önerilerini anlamayı, proje inşaat çalışmaları sırasında bakım erişimini ve proje bilgilerinin paylaşılması ihtiyacını ve projeye ilgili diğer konuları ele almayı amaçlamaktadır.
- (v) Proje için kilit paydaş gruplarını belirlemek
- (vi) Potansiyel olarak hassas durumdaki PEK'leri ve bu hassas PEK'ler üzerindeki etkileri hafifletmenin yollarını belirlemek.
- (vii) Yeniden yerleşim planlaması ve uygulaması için gerekli faaliyetlerde PEK'ların işbirliğini ve katılımını sağlamak.
- (viii) Tüm arazi edinimi ve yeniden yerleşim faaliyetlerinde şeffaflığı sağlamak.

7.3 PEK'lerle İstişareler: Yöntem ve Takvim

161. AKB'nin 2009 tarihli Koruma Politikası Beyanı'na (SPS) göre, halkla, özellikle de projeden etkilenen kişilerle istişareler yapılması gönülsüz dur. Bu istişareler anlamlı olmalı ve proje hazırlık aşamasının erken dönemlerinde başlamalı, uygulama aşaması boyunca devam etmelidir. Kadınlar ve belirlenen hassas gruplar bu istişarelere dahil edilmelidir. Bu aşamada, ayrıntılı arazi edinimi çalışmaları ve etki değerlendirmeleri halen devam etmekte olduğundan, arazi ediniminden doğrudan etkilenecek Proje Etkilenen Kişiler (PEK'ler) henüz tam olarak belirlenmemiştir. Bununla birlikte, proje alanı içindeki mahallelerin sakinleri, yerel işletmeler, kadınlar, hassas gruplar, sivil toplum kuruluşları ve diğer ilgili paydaşlar kilit paydaşlar olarak belirlenmiş ve proje hazırlık sürecine dahil edilmiştir.

162. AKB SPS (2009) ve ilgili ulusal mevzuata uygun olarak, LARP'ın güncellenmesi ve uygulama süreci boyunca anlamlı ve kapsayıcı istişareler devam edecektir. Kadastro doğrulaması, nüfus sayımı, DMS, SES ve değerlendirme faaliyetlerinin tamamlanmasının ardından, Besni Belediyesi, ILBANK'ın koordinasyonu altında, tespit edilen tüm etkilenen kişiler ve hanelerle doğrudan istişareler yürütecektir. Bu istişareler, doğrulanmış proje etkileri, uygunluk ve haklar, tazminat oranları ve değerlendirme sonuçları, geçim kaynaklarının yeniden sağlanması ve diğer yardım tedbirleri, uygulama takvimleri ve Şikayet Giderme Mekanizması hakkında bilgi sağlayacak ve etkilenen kişilere endişelerini dile getirmek, geri bildirimde bulunmak ve LARP güncelleme sürecine katılmak için anlamlı fırsatlar sunacaktır.

163. Paydaş Danışma Toplantıları: Proje hazırlık aşamasında, proje alanı içindeki mahalle muhtarları, yerel sakinler, esnaf ve işletme sahipleri, kadınlar, hassas

gruplar ve sivil toplum kuruluşları (STK) temsilcileri dahil olmak üzere, belirlenen hedef paydaş gruplarıyla danışma ve bilgi paylaşımı faaliyetleri yürütülmüştür. Bu bağlamda, 5 Mayıs 2026 tarihinde, 15 Temmuz Şehitler, Ali Erdemoğlu, Aşağısarhan, Çat, Cirit Meydanı, Dumlupınar, Erdemoğlu, Kaymakam Hasan Tütün, Korupınar, Oyalı, Pınarbaşı, Yeni Besni ve Yukarı Sarhan mahallelerinin sakinleri ile istişare toplantıları düzenlendi. Ayrıca, 21 Mayıs 2026 tarihinde esnaf ve işletme sahipleri ile kadınlar, hassas gruplar ve sivil toplum kuruluşları (STK) temsilcileriyle ayrı istişare toplantıları gerçekleştirildi. Proje kapsamı, öngörülen etkiler, arazi edinim süreci, paydaş katılım mekanizmaları ve Proje Şikayet Giderme Mekanizması (GRM) ile ilgili bilgiler paylaşıldı; katılımcıların görüşleri, endişeleri ve önerileri kaydedildi ve bu LARP taslağının hazırlanması sırasında dikkate alındı.

- (i) **İşletmeler (resmi ve gayri resmi).** 21 Mayıs 2026 tarihinde proje alanı içinde bulunan işletmelerle istişare faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. İstişareler, yerel işletmelerin niteliğini anlamayı, inşaat sırasında erişim kısıtlamalarıyla ilgili olası endişeleri belirlemeyi ve potansiyel iş kesintilerini ve gelir kayıplarını en aza indirecek önlemler hakkında geri bildirim toplamayı amaçlamıştır.
- (ii) **Yerel sakinler.** 5 Mayıs 2026 ve 21 Mayıs 2026 tarihlerinde düzenlenen paydaş toplantıları sırasında yerel sakinlerle istişare faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Amaç, Proje hakkında bilgi vermek, inşaatla ilgili olası etkiler hakkında geri bildirim almak ve proje uygulamasıyla ilgili endişeleri ve önerileri belirlemektir. Danışma toplantıları ayrıca, proje alanı içindeki potansiyel olarak hassas grupların belirlenmesine destek oldu ve mahalle muhtarları ile yerel topluluklara, proje uygulaması sırasında bu gruplar üzerindeki olası etkileri en aza indirmek için gerekli olabilecek önlemler hakkında bilgi verme fırsatı sağladı.

164. Belirlenen paydaş gruplarına ulaşmak amacıyla farklı yerlerde danışma toplantıları düzenlendi. Besni Belediyesi, toplantıların düzenlenmesine destek verdi ve paydaşların danışma sürecine katılabilmeleri için uygun mekanlar sağladı.

165. Proje hazırlık aşamasında, kadınlar, hassas gruplar ve diğer paydaş gruplarıyla hedef odaklı danışma toplantıları gerçekleştirilmiştir. Bu danışma toplantıları, Proje, beklenen faydaları ve olası etkileri hakkında bilgi paylaşımının yanı sıra, projeye ilgili etkileri en aza indirmek için alınacak önlemler konusunda katılımcıların görüş ve önerilerinin alınmasını da içermektedir. Kadınların ve hassas grupların görüşlerini, endişelerini ve beklentilerini açık ve kapsayıcı bir ortamda ifade edebilmelerine özel önem verilmiştir.

166. **Danışma Toplantı Mekanları**

Danışma toplantıları, katılımı ve erişilebilirliği kolaylaştırmak amacıyla hedef paydaş gruplarının özelliklerine göre seçilen yerlerde düzenlendi. Mahalle muhtarlarıyla yapılan toplantılar Besni Belediyesi binasında gerçekleştirildi; yerel işletmelerle yapılan istişareler, hem işletmelerin hem de yerel sakinlerin yoğun olarak bulunduğu Besni'nin başlıca ticari ve sosyal merkezlerinden biri olan Şire Pazarı'nda yürütüldü; kadınlar ve hassas grupların temsilcileriyle yapılan toplantılar ise proje alanı içinde yer alan ve katılımcılar için kolay erişilebilir olduğu düşünülen bir taziye evinde gerçekleştirildi.

153. **Danışma Toplantı Tutanaklarının İçeriği**

Danışma toplantılarının tutanakları hazırlanmış ve aşağıdaki bilgileri içermektedir:

167. **Proje Bilgileri**

ILBANK ve Besni Belediyesi tarafından Proje ile ilgili sağlanan bilgiler.

168. **Sorular, Yorumlar ve Yanıtlar**

Katılımcılar tarafından dile getirilen sorular, yorumlar ve endişeler ile ILBANK ve Besni Belediyesi tarafından verilen yanıtlar.

169. **Ek Geri Bildirimler**

Katılımcılardan alınan ek geri bildirimler, öneriler ve talepler.

170. Katılımcıların onayıyla, LARP/SDDR amaçları doğrultusunda fotoğraflar ve imzalar toplanmıştır. Danışma toplantıları Türkçe olarak gerçekleştirilmiş ve katılımcı kayıtları tutulmuştur.
171. Danışma toplantıları sırasında katılımcıların soru, yorum ve önerilerini dile getirmeleri için yeterli süre ayrılmıştır. Proje hakkında temel bilgileri ve Besni Belediyesi'nin iletişim bilgilerini içeren bir proje bilgilendirme broşürü hazırlanmış ve katılımcılara dağıtılmıştır. Broşür, Ek 3'te yer almaktadır. Tarih, saat, yer, hedef kitle bilgileri, katılımcı sayısı ve danışma yöntemleri kaydedilmiştir.

7.4 PEK'ların Soruları ve Yanıtlarının Özeti

172. Besni Kanalizasyon ve Yağmur Suyu Projesi kapsamında, mahalle muhtarları, yerel sakinler, işletmeler, kadınlar ve hassas gruplar dahil olmak üzere proje alanı içindeki kilit paydaş gruplarıyla paydaş danışma ve bilgi paylaşımı faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Bu danışma toplantılarının özeti, Bölüm 7: Halk Danışmaları, Katılım ve Belgelerin Açıklanması altındaki Tablo 7.1'de sunulmuştur. Katılımcılar tarafından bu toplantılar sırasında dile getirilen görüşler, sorular, endişeler, öneriler ve diğer konular belgelenmiş olup aşağıdaki bölümlerde özetlenmiştir.
173. 5 Mayıs 2026 tarihinde, Besni Belediyesi Recep Tayyip Erdoğan Kongre ve Kültür Merkezi'nde, proje alanından mahalle muhtarları, işletmeler, toplum üyeleri ve diğer ilgili paydaşların katılımıyla bir paydaş danışma toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıya 1 kadın ve 25 erkek olmak üzere toplam 26 katılımcı katılmıştır. Toplantı sırasında Proje kapsamı, planlanan faaliyetler, uygulama süreci, olası etkiler ve şikayet giderme mekanizması hakkında bilgi verilmiştir. Katılımcılar tarafından dile getirilen görüşler, sorular, endişeler, öneriler ve diğer konular kayıt altına alınmıştır.
174. 21 Mayıs 2026 tarihinde, Proje alanı içindeki merkezi konumlardan biri olarak kabul edilen ve yerel sakinlerin ticari faaliyetleri ile günlük alışverişleri için bir odak noktası görevi gören Şire Pazarı bölgesindeki işletme ve ticari kuruluş sahipleriyle bir bilgilendirme toplantısı düzenlendi. Toplantıya Besni Belediye Başkanı, Bayındırlık Müdürü, İLBANK Gaziantep Bölge Müdürlüğü'nden denetim mühendisi, ilgili teknik ekipler, işletme sahipleri ve Proje alanından topluluk üyeleri katıldı. Toplantıya toplam 21 katılımcı katıldı. Toplantı sırasında Proje kapsamı, uygulama takvimi, öngörülen etkiler, etki azaltma önlemleri ve Proje Şikayet Giderme Mekanizması (GRM) hakkında bilgi verildi. Katılımcılar tarafından dile getirilen görüşler, endişeler, sorular ve öneriler kaydedildi.
175. 21 Mayıs 2026 tarihinde, proje alanında ikamet eden kadınlar için ulaşım kolaylığı ve merkezi konumu nedeniyle seçilen Yeni Besni Mahallesi'ndeki bir taziye evinde, kadınlar ve hassas gruplarla bir danışma toplantısı düzenlendi. Toplantıya Yeni Besni Mahallesi'nin Kadın Mahalle Başkanı, Besni Sevgi Ağacı Dayanışma ve Yardım Derneği Başkanı, Besni Belediye Başkanı ve proje ekibinin temsilcileri katıldı. Toplantıya toplam 26 kadın katıldı. Toplantı boyunca katılım aktif ve ilgi yüksek seviyedeydi. Katılım kayıtları tutulurken, bazı katılımcılar katılım listelerini imzalamamayı tercih etti. Toplantı sırasında, Proje kapsamı, uygulama takvimi, olası çevresel ve sosyal etkiler, etki azaltma önlemleri ve Proje Şikayet Giderme Mekanizması (GRM) hakkında bilgi verildi.
176. Danışma sonuçları, olası sosyal etkiler ve arazi edinimi etkilerinin değerlendirilmesinde ve bu LARP taslağının hazırlanmasında temel oluşturdu. Özellikle, geçici erişim kısıtlamaları, işyerleri ve konutlara yönelik aksaklıklar, trafik ve inşaatla ilgili etkiler konusunda dile getirilen endişeler, mülklere ve işyerlerine güvenli erişimin sağlanması ve inşaat sırasında aksaklıkların en aza indirilmesi dahil olmak üzere, etki azaltma ve erişim yönetimi önlemlerinin belirlenmesinde dikkate alındı. Paydaşların geri bildirimleri ayrıca, hassas grupların belirlenmesi, potansiyel geçim kaynakları ve gelir üzerindeki etkilerin değerlendirilmesi ile paydaş katılımı ve şikayet çözüm düzenlemelerinin geliştirilmesinde de dikkate alınmıştır. Teknik olarak mümkün olduğu durumlarda, arazi edinimi ve diğer sosyal etkileri önlemek veya en

aza indirmek amacıyla, ilgili paydaşların endişeleri ve önerileri proje tasarımı ve inşaat planlamasının son halinin belirlenmesinde de dikkate alınacaktır.

Katılımcı listeleri, toplantı fotoğrafları ve danışma toplantılarının ayrıntılı tutanakları — katılımcılar tarafından gündeme getirilen temel konular ve verilen yanıtlar da dahil olmak üzere — Ek 4’te sunulmuştur.

7.5 Proje Bilgilendirme Broşürü

177. Proje alanındaki paydaşların önerilen Proje ve arazi edinimi ile yeniden yerleşim (LAR) süreci hakkında bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla, Besni Belediyesi tarafından bir Proje Bilgilendirme Broşürü (PIB) hazırlanmış ve 5 Mayıs 2026 ile 21 Mayıs 2026 tarihlerinde düzenlenen danışma toplantıları sırasında dağıtılmıştır. PIB, Proje ve mevcut Şikayet Giderme Mekanizması hakkında temel bilgileri içermektedir. PIB, Ek 3’ te yer almaktadır.

178. PIB’nin genel içeriği aşağıdakileri içermektedir:

- Önerilen projenin kısa bir açıklaması;
- Proje yönetiminden sorumlu kurumlar;
- Mevcut Şikayet Mekanizması.

179. PIB, doğrulanmış proje etkilerine dayalı olarak uygulamaya hazır LARP’nin hazırlanması sırasında güncellenecek ve uygun olduğu hallerde aşağıdaki bilgileri içerecektir:

- AKB SPS ve Türk yasaları ile uygulamalarına uygun tazminat ilkeleri;
- Haklar;
- Projeye uygulanabilir rehabilitasyon paketleri;
- Mevcut projeye özgü GRM.

7.6 Kamuya Açıklama

180. LARP taslağı, AKB web sitesinde İngilizce olarak, ILBANK ve Besni Belediyesi web sitelerinde ise Türkçe olarak kamuya açıklanacaktır. Kadastro doğrulaması, nüfus sayımı, DMS, SES, değerlendirme ve diğer gerekli etki değerlendirme faaliyetlerinin tamamlanmasının ardından, uygulamaya hazır LARP hazırlanacak ve inceleme ve onay için AKB’ ye sunulacaktır. AKB’ nin onayı sonrasında, uygulamaya hazır LARP, AKB, ILBANK ve Besni Belediyesi web sitelerinde kamuya açıklanacak ve etkilenen kişilere, ilgili Besni Belediyesi ofislerinde erişilebilir bir biçimde ve dilde sunulacaktır. LARP izleme raporları da Proje LARF ve AKB SPS (2009) gerekliliklerine uygun olarak kamuya açıklanacaktır.

181. PIB, doğrulanmış proje etkilerini, geçerli hakları, tazminat ve geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik tedbirleri, uygulama düzenlemelerini ve Proje Şikayet Mekanizmasını yansıtacak şekilde, uygulamaya hazır LARP’ ın hazırlanması sırasında güncellenecektir. AKB’ nin uygulamaya hazır LARP’ ı incelemesi ve onaylamasının ardından, güncellenmiş PIB, Besni Belediyesi ve ILBANK aracılığıyla Türkçe olarak yayınlanacak ve danışma ve LARP uygulama faaliyetleri sırasında etkilenen kişilere ve hanelere doğrudan dağıtılacaktır. Güncellenmiş PIB ayrıca uygulamaya hazır LARP’ ye ek olarak sunulacaktır.

VIII. ŞİKAYET GİDERME MEKANİZMASI (GRM)

182. Şikayet, bir bireyin veya topluluk grubunun çözülmesini istediği bir mesele, endişe, sorun veya iddiadır. SPS 2009, yerel temelli, proje sahasına özgü, kültürel ve dilsel açıdan uygun, baskıcı olmayan ve tüm Projeden Etkilenen Kişiler (PEK'ler) ile diğer proje toplulukları için erişilebilir ve ücretsiz bir Şikayet Giderme Mekanizması (GRM) kurulmasını gerektirmektedir. Bu, proje faaliyetleriyle ilgili şikayetleri mevcut yasal mekanizmalardan daha hızlı bir şekilde ele almak ve çözmek için kullanılan yargı dışı bir yoldur. Bu, çevresel ve sosyal koruma önlemleri açısından proje performansını iyileştirir.
183. GRM'nin amacı, etkilenen kişilere ve diğer paydaşlara projenin sosyal, çevresel ve diğer performansına ilişkin öneri veya şikayetlerini iletebilecekleri açık ve basit bir yol sunmaktır. GRM, cinsiyet eşitliğine duyarlı, kültürel açıdan uygun ve etkilenen kişiler için kolayca erişilebilir, anlaşılır ve şeffaf bir süreç kullanarak şikayetleri derhal ele alacaktır.
184. Şikayet Giderme Mekanizması, Alt Projenin risklerine ve olumsuz etkilerine göre ölçeklendirilecektir. Genel olarak, Proje için iki aşamalı bir Şikayet Giderme Mekanizması (GRM) kurulacak ve bu mekanizma, arazi edinimi veya inşaat faaliyetlerinin başlamasından önce tam olarak faaliyete geçecektir. Birinci aşama, Besni Belediyesi tarafından belediye düzeyinde yönetilecek; ikinci aşama ise ILBANK aracılığıyla sağlanacaktır. Alt proje düzeyindeki arazi edinimi ve yeniden yerleşim etkileri, inşaat faaliyetleri, erişim kısıtlamaları, geçici etkiler, varlıklara verilen zararlar, paydaş katılımı ve sahaya özgü diğer çevresel ve sosyal konularla ilgili şikayetler, başlangıçta belediye düzeyinde yönetilecektir. Belediye düzeyinde tatmin edici bir şekilde çözülemeyen, Besni Belediyesi' nin yetki alanının ötesinde eylem veya koordinasyon gerektiren ya da şikayetçi tarafından daha ayrıntılı inceleme için sevk edilen şikayetler, GRM' nin ikinci aşaması olarak ILBANK' a iletilecektir. Birinci kademe, PIU'lar aracılığıyla alt proje düzeyinde kurulacaktır. Bu kademenin başlıca temsilcileri, her bir PIU tarafından atanan şikayet çözüm koordinatörü (GFP) ile yüklenicilerin Ç-S uzmanları ve görevlendirilmiş PMSC Ç-S uzmanları olacaktır. PMSC ve yükleniciler, saha düzeyindeki şikayetlerin/şikayetlerin alınması, kaydedilmesi ve PIU ile PMU ile koordinasyonunun sağlanmasında yardımcı olmakla yükümlüdür.
185. Besni Belediyesi tarafından, proje uygulama süresi boyunca endişe ve şikayetlerin etkin bir şekilde yönetilmesi amacıyla belediye düzeyinde bir Şikayet Komitesi kurulacaktır. Şikayet Komitesi, projeye özel mahalle muhtarları, inşaat mühendisleri, belediye temsilcisi, yüklenici temsilcisi, etkilenen kişilerin temsilcileri ve uygun görülen diğer üyelerden oluşacaktır. Gerektiğinde, Şikayet Komitesi üyelerine şikayet belgeleme süreciyle ilgili eğitim verilebilir. Şikayetçi, projeye özgü GRM sürecinden geçmeksizin herhangi bir zamanda Yerel Mahkemeye şikayette bulunabilir. Etkilenen kişiler, her aşamada Türk yargı sistemi aracılığıyla tazminat talep etme hakkını saklı tutar. Kamulaştırma işlemleriyle ilgili mahkeme masrafları, yürürlükteki ulusal mevzuata uygun olarak yönetilecektir.
186. Mevcut belediye şikayet giderme mekanizması, proje düzeyindeki GRM için operasyonel platform olarak kullanılacak ve AKB SPS (2009) ile uyumlu, projeye özgü prosedürler, şikayet kaydetme gereklilikleri ve denetim düzenlemeleriyle desteklenecektir.
187. Besni Belediyesi halihazırda 7/24 hizmet veren bir şikayet hattı işletmektedir. Şikayetler alınır, usulüne uygun olarak kaydedilir ve ardından çözüm için ilgili uzmanlara yönlendirilir. Proje kapsamında, bu mevcut belediye şikayet sistemi, projeye özgü GRM için operasyonel giriş noktası olarak hizmet verecek ve aşağıda açıklanan projeye özgü prosedür ve gerekliliklere uygun olarak işleyecektir.

188. Proje sahası çevresindeki topluluklar, projeye özgü GRM hakkında ve bu sisteme nasıl erişebilecekleri konusunda, iletişime geçebilecekleri irtibat kişilerinin adresleri ve telefon numaraları da dahil olmak üzere, aşağıdaki yollarla bilgilendirilecektir: (i) topluluk toplantıları veya bireysel görüşmeler sırasında verilen topluluk bilgileri; (ii) proje alanındaki genel halka Türkçe olarak dağıtılan broşürler; ve (iii) sosyal medya/kablolu yayın ve/veya yerel gazetelerdeki duyuruların yanı sıra proje sahalarındaki ilan panoları, köy ve diğer yerel yönetimlerin proje web siteleri vb. GRM aracılığıyla şikayetler her zaman yapılabilir ve ücretsizdir.

189. ILBANK, mevcut Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi (ESMS) aracılığıyla bir şikayet giderme mekanizması oluşturmuştur; bu mekanizma, bu proje ve alt projelerinin çevresel ve sosyal performansı ile ilgili olarak etkilenen kişilerin endişelerini, şikayetlerini ve taleplerini almak ve bunların çözümünü kolaylaştırmak üzere genişletilecektir. ILBANK'ın Şikayet Politikası, Eylül 2021'den beri Türkçe ve İngilizce dillerinde mevcuttur. Bu politika, ILBANK'ın Uluslararası Finans Kuruluşları (IFI) tarafından finanse edilen tüm projeleri ve alt projeleri için geçerlidir. ILBANK, bu politika aracılığıyla, herhangi bir paydaşın proje faaliyetleriyle ilgili şikayette bulunmasına, endişe veya sorunlarını dile getirmesine ya da uygun geri bildirim, öneri, istek ve taleplerini iletmesine olanak tanıyacak şeffaf ve kapsamlı bir prosedür oluşturmayı amaçlamaktadır. ILBANK'ın özel bir birimi, alınan şikayetleri derhal değerlendirecek ve yanıt verecektir.

190. Projeye özgü Şikayet Yönetimi Mekanizması (GRM), arazi edinim faaliyetleri veya inşaat işleri başlamadan önce kurulacak ve tam olarak faaliyete geçecek olup, proje uygulaması süresince ve aşağıdaki genel model çerçevesinde aktif kalacaktır:

1. Adım: Şikayetin iletilmesi: Şikayetler şahsen, telefonla, e-posta yoluyla, şikayet kutuları, web sitesi, çağrı merkezi, resmi mektup/dilekçe veya faks yoluyla iletilir. Proje/alt proje süresince süreç ve belgelere ilişkin ayrıntılı kayıtlar elektronik ortamda veya basılı kopya olarak tutulur.

Adım 2: Şikayet kaydı: Alınan şikayet, alındığı tarihten itibaren en geç 2 gün içinde kaydedilir. Şikayetçi, herhangi bir kayıttan kişisel verilerinin silinmesini talep edebilir ve süreç boyunca gizlilik korunur.

Adım 3: Şikayetin değerlendirilmesi: Şikayetin GRM veritabanına kaydedilmesinden sonra, ILBANK/Besni Belediyesi GRM ekibi şikayetin uygunluğunu değerlendirir, şikayeti sınıflandırır ve proje/alt proje bölgesinin kültürel özelliklerine uygun şekilde kısa mesaj, e-posta, telefon görüşmesi veya tutanakla belgelenen yüz yüze görüşme vb. yollarla şikayetçiye bilgilendirir. Bu adım, şikayetin çözülmesi için gereken süreyi belirler (eğer şikayet hemen çözülmezse). Şikayetin çözülmesi için ek bilgiye ihtiyaç duyulursa, şikayetin alındığı tarihten itibaren en fazla 5 iş günü süre tanınır.

4. Adım: Şikayet değerlendirmesi: Şikayetin alınmasından itibaren 10 iş günü içinde, GRM ekibi şikayeti değerlendirecek ve şikayetin çözümü için gerekli eylemleri ve sorumlu tarafları belirleyecektir. Şikayetin niteliği ve karmaşıklığı gerektiriyorsa, bir soruşturma ekibi oluşturulacaktır (örn. teknik ekip, çevresel ve sosyal ekip, danışmanlar, hassas şikayet ekibi vb.). Şikayetin geçerli olmadığına karar verilirse, şikayetçiye bilgi verilecek ve başka bir işlem yapılmayacaktır.

Adım 5: Belirlenen önlemlerin uygulanması: Şikayetin alınmasından itibaren 15 iş günü içinde, GRM ekibi uygun önlemleri alacak ve şikayeti çözmek için çalışacaktır. Şikayetin çözülmesi daha fazla zaman gerektiriyorsa, şikayetçi bilgilendirilecek ve onayı istenecektir. Bu onay belgelenecek ve şikayetçinin onayıyla GRM veritabanına kaydedilecektir.

GRM, LARP uygulaması sırasında tespit edilebilecek tüm etkilenen kişiler, topluluklar, işletmeler, hassas gruplar, gayri resmi kullanıcılar ve proje faaliyetlerinden etkilenebilecek diğer paydaşlar tarafından erişilebilir olacaktır.

191. Şikayetçi, şikayetin çözümünden memnun kalmazsa, ILBANK, şikayetçiyle istişare içinde bir Temyiz Komitesi kurulmasını başlatacaktır. Bu komitenin amacı, şikayetçiye mahkeme dışı prosedürler yoluyla şikayetini arabuluculuk yoluyla çözme fırsatı sunmaktır.
192. Böylelikle, mağdur taraflar, Temyiz Komitesi kurulduktan sonra bile Türkiye Cumhuriyeti kanunları uyarınca yasal işlem dahil olmak üzere dış hukuk yollarına başvurma hakkını elinde tutacaktır. Temyiz Komitesi, proje düzeyinde ek bir uyuşmazlık çözüm mekanizması sağlayacak olup, hiçbir aşamada şikayetçinin yargı yollarına başvurma hakkını kısıtlamayacak veya bu hakkın yerine geçmeyecektir.
193. AKB tarafından finanse edilen projeler söz konusu olduğunda, AKB destekli bir projeden olumsuz etkilendiklerini düşünen topluluklar ve bireyler, şikayetlerini AKB'nin Hesap Verebilirlik Mekanizması'na (AM) da iletebilirler. AM, AKB tarafından finanse edilen veya yönetilen projelerden olumsuz etkilenen kişilere endişelerini dile getirmeleri için bağımsız ve etkili bir platform sunar.

IX. KURUMSAL DÜZENLEMELER

9.1 Giriş

194. LARP'nin planlanması, hazırlanması ve uygulanmasında farklı süreçler ve farklı taraflar yer almaktadır. Bu bölümde, arazi edinimi ve yeniden yerleşim faaliyetleri sırasında yer alan başlıca kurum ve kuruluşlar ile bunların rol ve sorumlulukları açıklanmaktadır.
195. LAR'ın işlenmesi ve uygulanmasındaki çeşitli işlevler, farklı devlet kurumları ve kuruluşları tarafından yerine getirilmektedir. Projenin Uygulayıcı Kurumu Besni Belediyesi olacak ve ILBANK, proje uygulamasının baş sorumluluğunu üstlenen Yürütücü Kurum (EA) olacaktır.

9.2 Başlıca Proje Kuruluşları

ILBANK

196. Yürütücü Kurum (EA), İLBANK'tır. Proje hazırlığı, uygulaması, ilgili kurumlar arasındaki koordinasyon, yönetim, izleme ve proje uygulamasının değerlendirilmesinden genel olarak sorumludur. Mal, hizmet ve iş (inşaat) alımları da İLBANK'ın genel sorumluluğu altındadır. İLBANK bünyesindeki Proje Yönetim Birimi (PMU), PIU ile etkin bir şekilde koordinasyon sağlayacak ve proje faaliyetlerini denetleyecektir. Özellikle, İLBANK aşağıdakileri gerçekleştirecektir:

- Uygulayıcı kuruluşlar tarafından sunulan LARP'leri inceleyecek ve onaylayacak ve LARP'ler için AKB'nin onayını alacaktır;
- Arazi edinimi ve şikayetlerin çözülmesi süreçlerinde yer alan devlet kurumları ve yerel yönetimleri yönetecek;
- Etkilenen kişilere tazminat ödenmesini sağlayacak;
- Arazi edinimi ve şikayetlerin çözülmesi süreçlerinde yer alan devlet kurumları ve yerel yönetimleri yönetecek;
- Arazi edinimi ve yeniden yerleşim faaliyetlerinin onaylanmış LARP'ye uygun olmasını sağlayacak;
- LARP'yi hazırlamak ve son haline getirmek üzere uzmanların işe alınmasını sağlamak;
- LARP'nin uygulanmasının izlenmesini sağlamak;

- Tüm LARP görevlerinin uygulanmasında yer alan ilgili kurumlar arasında kurumlar arası koordinasyonu ve irtibatı sağlamak;
- PEK şikayetlerinin çözümü dahil olmak üzere üst düzey kararlar almak.
- Şikayet Giderme Mekanizmasının kurulmasını denetlemek.

Besni Belediyesi İdaresi

197. Besni Belediyesi, proje hazırlık ve koruma faaliyetlerini desteklemek üzere irtibat görevlileri atamıştır. Arazi edinimi ve inşaat işleri faaliyetlerinin uygulanmasından önce resmi bir Proje Uygulama Birimi (PIU) faaliyete geçirilecektir.
198. Besni Belediyesi, tüm arazi edinimi ve yeniden yerleşim (LAR) görevlerinin planlanması ve uygulanmasının genel yönetiminden sorumlu olacak (kurulacak) Proje Uygulama Birimi (PIU) aracılığıyla görevlerini yerine getirecektir. Besni Belediyesi'nin, projenin bulunduğu Besni Kasabası'nda bir bölge ofisi bulunmaktadır. Bu ofis, yerel yönetimle ilgili LAR görevlerinin uygulanmasına yardımcı olacaktır.

BESNİ PIU

199. Besni Belediyesi, benzer projelerin yönetiminde ilgili deneyime sahip uzmanlar istihdam etmektedir. Besni Belediyesi, arazi edinimi ve yeniden yerleşim (LAR) faaliyetlerini kolaylaştırmak üzere atanmış irtibat kişilerinden oluşan bir **Proje Uygulama Birimi (PIU)** kuracaktır. **Atanmış personel ile bunların rol ve sorumluluklarını da içeren PIU'nun yapısı, aşağıdaki Tablo 9-1'de sunulmuştur.** PIU ayrıca, inşaat dönemi boyunca proje koruma önlemleri konularını denetlemek üzere bir Koruma Önlemleri Uzmanı atayacak olan Proje Yönetimi ve Kontrollük Müşavirinden de destek alacaktır. Koruma Önlemleri Uzmanı, Yüklenicinin Sosyal Koruma Önlemleri Uzmanı ile yakın işbirliği içinde çalışacaktır. PIU, LAR uygulaması konusunda iki sosyal koruma önlemleri uzmanı arasında olduğu kadar, ilgili kuruluşlar, devlet makamları ve AKB arasında da koordinasyon mekanizması olarak işlev görecektir. Etkili iletişimi sağlamak ve atanan görev ve sorumluluklarla ilgili yanlış anlaşılmalara önlemek amacıyla, her iki sosyal koruma önlemleri uzmanı için de net bir Görev Tanımı (ToR) hazırlanacaktır.

Tablo 9-1. Arazi Edinimi ve Yeniden Yerleşim (LAR) Uygulaması için Besni Belediyesi Proje Uygulama Birimi (PIU)

Adı	Unvan	Telefon	E-posta
Ekrem LENGER	Mühendis (İnşaat Mühendisi)	+90 507 152 47 02	ekremlenger@hotmail.com
Onur GÜLTEN	Bayındırlık İşleri Vekil Müdürü / İnşaat Mühendisi	+90 543 456 38 27	onur_gulten@hotmail.com
Fevzi YILMAZ	Arazi Edinim Uzmanı (Harita Mühendisi)	+90 506 886 57 56	fevziyilmaz18@gmail.com
Serdar Hüseyin ÖZFIRINCI	Su İşleri Müdür Vekili	+90 530 886 72 80	setuma02@gmail.com

Adı	Unvan	Telefon	E-posta
Semra SEMİZ	Cinsiyet ve Sosyal Uzman	+90 542 207 31 88	semrasemiz64@gmail.com
Bayram TEKİNERDOĞAN	Saha Görevlisi	+90 507 605 76 16	sttrtt019@gmail.com
Atanacak	Çevre Uzmanı	-	-

200. Besni Belediyesi bünyesinde kurulacak PIU'nun irtibat noktaları ve iletişim bilgileri belirlenecek ve sunulacaktır. Bu irtibat noktaları atanacak olup, süreç boyunca değişikliklere tabi olabilir.

201. PIU, uygulamaya hazır LARP'nin uygulanmasını denetleyecektir. Nihai LARP'nin hazırlanması sırasında PIU'nun görevleri arasında, nihai tasarıma dayalı olarak PEK listesinin doğrulanması, PEK'lara yaklaşan arazi ve diğer varlık edinimleri hakkında bildirimde bulunulması, PEK nüfus sayımı ve sosyoekonomik anket verilerinin toplanması ve doğrulanması ile edinilecek arazi ve diğer varlıkların değerlemesinin denetlenmesi yer alacaktır. PIU, herhangi bir edinim, arazi kamulaştırması ve/veya yeniden yerleşim vb. ihtiyaç duyulacak alanları belirleyecek ve tanımlayacaktır. PIU, tazminat ödemelerinin işlenmesinden, PEK'lerle düzenli istişarelerin yürütülmesinden, GRM'de aktif rol oynamaktan, iç izleme faaliyetlerini yürütmekten, Besni Belediyesi web sitesinde sosyal koruma belgelerinin yayınlanmasından ve LARP ile ilgili faaliyetler hakkında düzenli raporlar hazırlamaktan sorumlu olacaktır.

202. Projenin tasarımı, inşası ve işletilmesinde bir dizi başka departman ve kurum da önemli bir rol oynayacaktır. Projenin hazırlanması, uygulanması ve işletilmesinde yer alacak başlıca kuruluş ve kurumlar şunlardır:

203. Besni Belediyesi, projede aktif bir role sahiptir ve proje amaçları doğrultusunda arazi kamulaştırma faaliyetlerini yürütmekten sorumlu olacaktır. Belediye, bu faaliyetleri yürütürken ILBANK ve diğer ilgili makamlarla yakın işbirliği içinde çalışacaktır.

YEREL YÖNETİMLER

204. Proje mahallelerinin muhtarları, mahalle sakinleri arasında büyük saygı görmektedir ve etkilenen topluluklarla iletişim kurmak için önemli birer irtibat noktası görevi görecektir. Muhtarlar, topluluklarına proje hakkında bilgi verecek ve şikayetlerin çözümü ile paydaş katılımı süreçlerinde aktif rol alacaktır.

YEREL MAHKEME

205. Yerel mahkeme, proje düzeyindeki Şikayet Yönetimi Mekanizması (kredi onayı sırasında kurulur) tarafından çözülemeyen tüm projeye ilgili şikayetleri veya adresinden görülebileceği üzere, Proje Etkilenen Kişinin (PEK) şikayetini doğrudan mahkemeye götürmeyi tercih ettiği durumları ele alacaktır. Besni Belediyesi, mahkeme işlemleriyle ilgili tüm masrafları karşılayacaktır.

TAPU SİPARİŞİ

206. Arazi edinimi durumunda, bu kurum yeni arazi sahibini, sahip olunan arazi alanını ve PEK'ye ait kalan araziye tescil eder.

İNŞAAT MÜTEAHHİTİ

207. Besni Belediyesi tarafından ihale edilecek İnşaat İşleri Yüklenicisi, inşaat işlerini üstlenecek ve inşaat faaliyetlerinden kaynaklanan özel araziler ve mülkler üzerindeki etkilerin azaltılmasından sorumlu olacaktır. İnşaat faaliyetleri, hafifletme önlemlerine uyulmasını sağlamak amacıyla Besni Belediyesi ve Proje Yönetimi ve Kontrollük Müşaviri tarafından yakından izlenecektir. Yüklenici, projenin sosyal bileşenlerini izleyecek ve GRM süreçlerine katılacak bir Sosyal Koruma Uzmanı istihdam edecektir. Her Yüklenicinin Aylık Raporunda, projenin sosyal bileşenlerine ilişkin bir bölüm bulunmalıdır. Ayrıca, yüklenici, su ve kanalizasyon şebekelerinin tamamlanmasının ardından tüm caddeleri onaracaktır. Yüklenici, geçici etkiler, erişim yönetimi, yüklenicinin neden olduğu hasarlar, şikâyet yönetimi ve inşaatla ilgili sosyal etkilerin izlenmesi ile ilgili gereklilikler dahil olmak üzere, onaylanmış LARP' nin tüm ilgili hükümlerine uyacaktır.

PROJE YÖNETİMİ VE DENETİM DANIŞMANI

208. Proje Yönetimi ve Kontrollük Müşaviri (PMS), inşaat çalışmaları sırasında ortaya çıkabilecek tüm arazi edinimi ve yeniden yerleşim ile ilgili konuları denetleyecek bir Sosyal Koruma Uzmanına sahip olacaktır. Uzmanlar, Besni Belediyesi'ne altı aylık Sosyal Koruma İzleme Raporlarının hazırlanmasında yardımcı olacaktır.

AKB

209. Projenin finansman kurumu olarak görev yapan AKB, projeyi periyodik olarak denetleyecek, hazırlanması gereken tüm sosyal koruma belgelerini (yani LARP/LARF/SDDR, altı aylık sosyal izleme raporları vb.) inceleyip onaylayacak ve bunları AKB web sitesinde yayınlayacaktır. AKB, iç izleme ve LARP tamamlanma raporlarını inceleyecek ve sözleşmelerin verilmesi ile inşaat işlerinin imzalanması ve başlatılması için onay verecektir.

X. YENİDEN YERLEŞİM BÜTÇESİ VE LARP UYGULAMA TAKVİMİ

210. Uygulama Kurumu (IA) olarak Besni Belediyesi, LARP'ın AKB ve ILBANK tarafından onaylanıp yayınlanmasının hemen ardından LARP'ı uygulamaya başlayacaktır.

211. LARP, AKB ve ILBANK tarafından onaylanır onaylanmaz, Besni Belediyesi, yerel yetkililerin yardımıyla LARP'ın uygulanmasına başlayacaktır. Etkilenen Kişiler (PEK'lar) bilgilendirilecek ve kamulaştırma süreci başlamadan önce tazminat tutarı konusunda müzakere etme fırsatı verilecektir. Besni Belediyesi, PEK'lara önceden bildirimde bulunacak ve inşaat çalışmalarının başlamasından önce, bu LARP'ta tanımlanan uygunluk kriterlerine göre hak ettikleri tazminatı ödeyecektir. Şikâyetler veya itirazlar (varsa), bu LARP'ta sunulan ve uygulamaya hazır LARP için güncellenecek olan kabul edilmiş şikâyet prosedürüne göre ele alınacaktır. Arazi edinimi, şantiye teslimi, fiziksel veya ekonomik yerinden edilme ve etkilenen bölümlerdeki inşaat işlerinin başlaması, tazminat ödemesi ve tüm ilgili yardımların sağlanması ile geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik tedbirlerin uygulanması

dahil olmak üzere, ilgili LARP tedbirlerinin tam olarak uygulanmasının ardından ve gerekli hallerde AKB ' nin LARP Tamamlama Raporunu incelemesi ve onaylamasının ardından gerçekleştirilecektir.

212. Aşağıdaki tablo, LARP'ın hazırlanması, sonlandırılması ve uygulanmasının farklı aşamalarına ilişkin geçici bir zaman çizelgesini sunmaktadır. Bu zaman çizelgesi, projeye ilgili diğer süreçlere bağlı olarak değişebilir.

Tablo 9-2: Geçici LARP Hazırlık ve Uygulama Takvimi

GÖREV	SORUMLULUK	BAŞLANGIÇ	BİTİŞ
Danışmalar, projenin sunumu, GRM ve değerlendirme yaklaşımının temelleri	Besni Belediyesi	5 Mayıs 2026	21 Mayıs 2026
Detaylı projenin tamamlanması	Tasarım Danışmanı	Belirlenecek	Belirlenecek
LAR etkilerinin doğrulanması ve nihai detaylı tasarıma dayalı olarak son başvuru tarihinin belirlenmesi ve duyurulması	Besni Belediyesi	Belirlenecek	Belirlenecek
Nüfus sayımı, DMS/IOL, değerlendirme ve nihai tasarıma dayalı SES	Besni Belediyesi/Değerleme Uzmanları	Belirlenecek	Belirlenecek
LARP hazırlığı ve dokümantasyonu	Besni Belediyesi	Belirlenecek	Belirlenecek
LARP'ın gözden geçirilmesi	Besni Belediyesi	Belirlenecek	Belirlenecek
LARP'ın görüş alınması amacıyla AKB ve ILBANK'a sunulması	Besni Belediyesi	Belirlenecek	Belirlenecek
AKB ve ILBANK tarafından inceleme ve görüş bildirme	AKB/ILBANK	Belirlenecek	Belirlenecek
AKB/ILBANK yorumlarına göre LARP'ın son halinin hazırlanması	Besni Belediyesi /ILBANK	Belirlenecek	Belirlenecek
Son halini almış LARP'ın inceleme ve onay için AKB'ye sunulması	Besni Belediyesi / ILBANK	Belirlenecek	Belirlenecek
AKB'nin nihai LARP'ı incelemesi ve onaylaması	AKB	Belirlenecek	Belirlenecek
Hükümetin LAR bütçesini onaylaması	Besni Belediyesi	Belirlenecek	Belirlenecek
AKB'nin incelemesi ve onayı sonrasında nihai LARP'ın AKB, ILBANK ve Besni Belediyesi web sitelerinde yayınlanması	AKB/ILBANK/Besni Belediyesi	Belirlenecek	Belirlenecek
LARP'IN UYGULANMASI		Belirlenecek	Belirlenecek
PEK'lara toplantı daveti ve kamulaştırma sürecinin başlatılmasına ilişkin bildirim teslim edildi	Belirlenecek	Belirlenecek	Belirlenecek
Tazminat tutarı konusunda PEK'larla müzakere	PEK'lar/Besni Belediyesi		

Tazminatın ödenmesi	Besni Belediyesi /ILBANK/PEK'lar	Belirlenecek	Belirlenecek
LARP İzleme Raporunun Hazırlanması	PIU/PMSC	Belirlenecek	Belirlenecek
AKB, uygun olduğu hallerde LARP Tamamlama Raporuna onay verir	AKB	Belirlenecek	Belirlenecek
AKB, LARP Tamamlama Raporunu onaylar	AKB	Belirlenecek	Belirlenecek
İlgili LARP önlemlerinin tamamlanmasının ve AKB'nin LARP Tamamlama Raporunu onaylamasının ardından, etkilenen alanların/bölgelerin yükleniciye devredilmesi (uygulanabilir olduğu durumlarda)	Besni Belediyesi	Belirlenecek	Belirlenecek
Uygulanabilir LARP önlemlerinin tamamlanmasının ve AKB'nin LARP Tamamlama Raporunu onaylamasının ardından, etkilenen bölümlerde inşaat işlerine başlanması (uygulanabilir olduğu durumlarda)	Yüklenici	Belirlenecek	Belirlenecek
SÜREKLİ GÖREVLER			
İzleme: Yarı yıllık Sosyal Koruma Önlemleri İzleme Raporları	Besni Belediyesi / PMSC	Belirlenecek	Belirlenecek
Şikayetler	Besni Belediyesi /ILBANK	Belirlenecek	Belirlenecek

213. Tahmini LARP uygulama bütçesi, etkilenen arazi ve diğer varlıklar için ikame maliyetine göre hesaplanan tazminatları, geçerli ödenekleri ve yardımları ile LARP uygulamasıyla ilgili idari maliyetleri içermektedir. Ön bütçeleme amacıyla, doğrudan idari maliyetler geçici olarak tazminat ve yardım alt toplamının %5' i olarak tahmin edilmektedir. Bu yüzde, gösterge niteliğinde bir planlama varsayımdır ve gerçek uygulama gerekliliklerine göre, uygulamaya hazır LARP' ta gerektiğinde gözden geçirilecek ve ayarlanacaktır.

214. Arazi edinimi ve yeniden yerleşimin etkilerinin değerlendirilmesi devam etmektedir. Etkilerin teyit edilmesi ve nüfus sayımı, DMS, SES ve değerlendirme çalışmalarının tamamlanmasının ardından, LARP bütçesi buna göre güncellenecektir. Uygulamaya hazır LARP' ta sunulan nihai bütçe, nihai etki değerlendirmesi ve değerlendirme süreciyle belirlenen fiili tazminat, yardım, uygulama, izleme, idari maliyet ve acil durum ihtiyaçlarına dayandırılacaktır.

Tablo E 9-1: Tahmini Bütçe Özeti

Kalem	Maliyet (TRY)	Maliyet (USD)
I. Tazminat Bütçesi, Ödenekler Dahil		

Arazi tazminatı	Belirlenecek	Belirlenecek
Binalar ve yapılar için tazminat	Belirlenecek	Belirlenecek
Ağaçlar için tazminat	Belirlenecek	Belirlenecek
İş kayıpları için tazminat	Belirlenecek	Belirlenecek
İşsizlik kayıpları için tazminat	Belirlenecek	Belirlenecek
Önemli ölçüde etkilenen hanelere ödenecek yardımlar	Belirlenecek	Belirlenecek
Hassas gruplara ödenekler	Belirlenecek	Belirlenecek
Ara Toplam (geçici tahsisata göre)	Belirlenecek	Belirlenecek
II. İdari Maliyetler		
Doğrudan idari maliyetler (tazminat ve yardım Ara Toplamının %5'i olarak geçici olarak tahmin edilmiştir)		Belirlenecek
Toplam		Belirlenecek
Acil durum karşılığı %10		Belirlenecek
Toplam LAR Bütçesi (TRY*) ve USD		Belirlenecek

TRY* - Döviz kuru, LARP güncellendiğinde eklenecektir. Bütçe, güncellenen LAR değerlendirilmesine göre revize edilecektir.

XI. İZLEME VE RAPORLAMA

11.1 Giriş

215. İzleme, LARP'ın etkin bir şekilde uygulanması, arazi edinimi ve yeniden yerleşim faaliyetleriyle ilgili öngörülemez etkilerin belirlenmesi ve bu etkileri gidermek için uygun önlemlerin zamanında alınması açısından hayati önem taşımaktadır. Etkili kurumsal düzenlemeler uygulamayı kolaylaştırır ve etkili izleme, uygulamanın başlangıçta planlandığı şekilde devam etmesini sağlar.

Bu LARP, projenin önemli ölçüde gönülsüz yeniden yerleşime yol açmayacağı için iç izlemeye tabi tutulacaktır. AKB SPS 2009'a göre, 200 veya daha fazla kişi evlerinden fiziksel olarak yerinden edilirse veya üretken ya da gelir getirici varlıklarının %10'unu veya daha fazlasını kaybederse, gönülsüz yeniden yerleşim etkileri önemli kabul edilir. İç izleme, Proje Yönetim ve Denetim Danışmanı' nın (PMSC) desteğiyle, PIU aracılığıyla Besni Belediyesi tarafından yürütülecektir. Yüklenici, LARP' ın uygulanmasını destekleyecek ve izleme ve raporlama için gerekli bilgi ve belgeleri sağlayacak; ILBANK ise LARP ve AKB SPS (2009) gerekliliklerine uyumu denetleyecektir.

11.2 İç İzleme

216. İç izlemenin temel amacı, tazminat süreci, Şikayet Giderme Mekanizması ve LARP uygulama prosedürünün etkinliği gibi LARP uygulama sürecini izlemektir. İç izleme, PMSC koruma önlemleri uzmanlarının desteğiyle, PIU aracılığıyla Besni Belediyesi tarafından rutin olarak gerçekleştirilecektir. Yüklenici, LARP uygulamasını destekleyecek ve izleme amacıyla ilgili bilgi ve belgeleri sağlayacaktır. Projeye özgü izleme düzenlemelerinde aksi kararlaştırılmadıkça, altı ayda bir Sosyal Koruma Önlemleri İzleme Raporları ILBANK ve AKB'ye sunulacaktır.

217. İzleme, LARP'ın uygulanmasıyla eş zamanlı olarak yapılacaktır. Bu, sahaya sık sık ziyaretler yapılmasını ve Projeden Etkilenen Kişiler (PEK'ler) ile Yürütücü Kuruluş (EA) birimiyle iletişim kurulmasını gerektirecektir. Bu görev, tazminat planının kararlaştırılan hükümlere ve AKB SPS 2009 gerekliliklerine uygun olarak uygulanıp uygulanmadığını belirten nihai bir uygunluk raporu ile sonuçlanacaktır. İç izleme, PMSC koruma önlemleri uzmanlarının desteğiyle PIU aracılığıyla Besni Belediyesi tarafından yürütülecektir. Yüklenici, uygulamayı destekleyecek ve izleme ve

raporlama için gerekli bilgileri sağlayacaktır. ILBANK, onaylanmış LARP ve SPS gerekliliklerine uyumu denetleyecektir.

218. LARP Tamamlama Raporu, AKB ve ILBANK ile paylaşılacaktır. Tazminat, yardım ve geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik tedbirler dahil olmak üzere tüm ilgili LARP tedbirleri, etkilenen kesimlerde inşaat işlerine başlanmadan önce tam olarak uygulanacaktır. Arazi edinimi veya yeniden yerleşim etkilerinin meydana geldiği kesimlerde inşaat işlerine başlanmadan önce, LARP Tamamlama Raporunun AKB tarafından incelenmesi ve uygun görüş verilmesi gerekecektir.

219. Rapor, aşağıdaki LARP hükümlerinin değerlendirilmesini içerecektir:

- Arazi edinimi ve yeniden yerleşim faaliyetlerine ilişkin takvimler ve hedefler;
- Yeniden yerleşim uygulamasının, onaylanmış nihai LARP ile uyumlu olup olmadığının doğrulanması;
- Değerleme raporlarında ve PEK anlaşmalarında kullanılan birim tazminat oranları;
- Tüm AH'lere teslim edilen LARP'ta tanımlanan tazminat ve tutarlar;
- Uygulanabilir olduğu durumlarda, geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik tedbirlerin uygulanması ve etkinliği;
- Tazminat dağıtım prosedürünün zamanlaması;
- GRM ve şikayet vakalarının değerlendirilmesi;
- Yerel ve merkezi düzeyde GC'nin eğitimi;
- Halkın görüş alınmasına ilişkin değerlendirme;
- LARP'de belirtilen ek destek tedbirlerinin uygulanması da dahil olmak üzere, önemli ölçüde etkilenen kişilere ve hassas hanelere uygun yardımın sağlanması;
- Geçici erişim kısıtlamaları, iş ve gelir kesintileri ve diğer geçici ekonomik yerinden edilme etkileri dahil olmak üzere, inşaatla ilgili geçici sosyal etkilerin izlenmesi (uygulanabilir olduğu durumlarda);
- LARP'nin tatmin edici bir şekilde uygulandığına dair nihai değerlendirme ve gerekirse, gerekli düzeltici önlemlerin ayrıntıları.

EKLER

Ek 1. 1. Derece Arkeolojik Alanla İlgili Yazışmalar, İzin Talepleri ve Kararlar

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü
Şanlıurfa Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü

Sayı : 53837929.02.01.108/ 1587
Konu : Besni Ören Yeri, Atıksu Arıtma Tesisi
kolektör hatları hk.

ŞANLIURFA
13/08/2014

D.G.Y.Y

Adıyaman ili, Besni ilçesi, Besni Ören Yeri I. Derece Arkeolojik Sit Alanı sınırları içerisinde geçecek ve Atıksu Arıtma Tesisine gidecek olan kolektör hatlarının projelendirilmesine ilişkin Kurulumuzun 11.08.2014/1134 sayılı kararı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ferhat KARAGÖZLÜ
Müdür

EK: Karar (1 Sayfa)

DAĞITIM:

Gereği

- Adıyaman Valiliği
(İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)
(Müze Müdürlüğü)
- Besni Belediye Başkanlığı

Bilgi

- Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü
(Kurullar Dairesi Başkanlığı)
(Kazılar Dairesi Başkanlığı)

M. GETİNER
M. R. BÜYÜK

ADRES: Yusufpaşa Mah. Divanyolu Cad. No:68 ŞANLIURFA TİF: 0 414 215 44 00 Fax: 0 414 215 44 05
e-posta:sanliurfakurul@kultur.gov.tr

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ŞANLIURFA KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Toplantı Tarihi ve No : 11.08.2014-104
Karar Tarihi ve No : 11.08.2014-1134

Toplantı Yeri
ŞANLIURFA

Adıyaman ili, Besni ilçesi, Besni Ören Yeri I.Derece Arkeolojik Sit Alanı'ndan geçecek olan ve Atık Su Arıtma Tesisine gidecek olan toplayıcı hatlar ile kolektör hattının projelendirilebilmesi amacıyla Kurulumuzdan ön izin kararı istenen, Besni Belediye Başkanlığı İmar ve Şehircilik Müdürlüğü'nün 11.06.2014/1023 sayılı, 23.06.2014/1176 ve 08.07.2014/1303 sayılı yazıları ve ekleri, Kurulumuzun 29.11.2011/74 sayılı I.Derece Arkeolojik Sit Alanı'nın devamına yönelik kararı, Müdürlüğümüz uzmanlarının 08.08.2014 tarihli raporu, konuya ilişkin bilgi, belge ve fotoğraflar incelenmiştir.

Yapılan görüşmeler sonucunda; Besni ilçesi Atıksu Arıtma Tesisi ve tesise gidecek olan toplayıcı hatların Besni Ören Yeri I. Derece Arkeolojik Sit Alanı içerisinde geçmesi gerektiği ve bu unsurların 658 sayılı ilke kararında belirtildiği gibi zorunlu altyapı tesisi olarak değerlendirilebileceğine;

Ancak I.Derece Arkeolojik Sit Alanı içinden geçen kısımda: toplayıcı hat güzergahını (koordinatları ile), kazı ebatlarını ve kazının hangi yöntemle yapılacağını ayrıntılı biçimde tanımlayan; Ören Yeri içerisindeki tescilli sivil mimarlık örnekleri ve anıtsal yapılar ile etkileşimini belirten projelerin hazırlanmasından sonra konunun Kurulumuzca yeniden değerlendirilebileceğine karar verildi.

ASLI GİBİDİR

Ferhat KARAGÖZLÜ
Bölge Kurulu Müdürü

BAŞKAN
Yrd. Doç. Dr.
Muhammed AYDOĞAN
(İMZA)

BAŞKAN YARDIMCISI
Tahsin Cengiz
KAMAN
(İMZA)

ÜYE
Prof. Dr.
Mehmet ÖNAL
(İMZA)

ÜYE
Prof. Dr.
Tamer GÖK
(İMZA)

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Cihat
KÜRKÇÜOĞLU
(İMZA)

ÜYE
Yrd. Doç. Dr.
Ayşe Gül GÜZEL
(İMZA)

ÜYE
Müslüm Cengizhan
AKALIN
(İMZA)

ÜYE
Fehmi ERARSLAN
Adıyaman Müze
Müdürlüğü Temsilcisi
(İMZA)

ÜYE
Ekrem Lenger
Besni Belediye Başkanlığı
Temsilcisi
(İMZA)

Ek 2: Besni

Belediye Web Sitesi ve Sosyal Medya Kanallarında Yayınlanan Halk Danışma Toplantısı Duyurusu (5 Mayıs 2026)

Besni Kanalizasyon ve Yağmursuyu Şebekeleri Yapım İşi Projesi Paydaş Katılım Toplantısı

➔ > DUYURULAR > Besni Kanalizasyon ve Yağmursuyu Şebekeleri ...

ADİYAMAN İLİ, BESNİ İLÇESİ, İLÇE MERKEZİ GENELİNDE
GERÇEKLEŞTİRİLMESİ PLANLANAN
BESNİ KANALİZASYON VE YAĞMURSUYU ŞEBEKELERİ YAPIM İŞİ PROJESİ
PAYDAŞ KATILIM TOPLANTISI İLAN METNİ

“Besni Belediyesi” ve “İller Bankası A.Ş.” tarafından, Asya Kalkınma Bankası (ADB) Finansmanı ile Adıyaman İli, Besni İlçesi, İlçe Merkezi genelinde “Besni Kanalizasyon ve Yağmursuyu Şebekeleri Yapım İşi”nin yapılması planlanmaktadır. Söz konusu Proje için yürütülen çevresel ve sosyal çalışmalar kapsamında halkı bilgilendirmek, halkın görüş ve önerilerini almak, inşaat ve işletme dönemlerinde halk ile işbirliği tesis etmek üzere Besni Belediyesi tarafından planlanan ve aşağıda detayları verilen “Paydaş Katılım Toplantısı” düzenlenecektir.

İlgilenenlerin katılmasını rica ederiz.

Saygılarımızla,

PROJE SAHİBİ: Besni Belediye Başkanlığı

Tel. : 0 416 318 10 09

Faks : 0 416 318 12 21

TOPLANTI YERİ VE TARİHİ

Adıyaman İli, Besni İlçesi, Besni Belediyesi Recep Tayyip Erdoğan Kongre ve Kültür Merkezi Konferans Salonu

Tarih :05.05.2026

Saat :15:00

**BESNİ İLÇE MERKEZİ GENELİNDE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ PLANLANAN
BESNİ KANALİZASYON VE YAĞMUR SUYU
ŞEBEKELERİ YAPIM İŞİ PROJESİ**

PAYDAŞ KATILIM TOPLANTISINA TÜM HALKIMIZ DAVETLİDİR.

Yer:
Recep Tayyip Erdoğan
Kongre ve Kültür Merkezi

Tel:
0 416 318 10 09

Tarih:
05.05.2026

Saat:
15:00

BESNİ BELEDİYESİ

Destekleyici Web Bağlantıları

Besni Belediyesi – Resmi Sosyal Medya Duyurusu

- <https://www.facebook.com/share/p/1CeuD7rNto/>

Yerel Gazete – Besni Güncel

- <https://www.besniguncel.com/besnide-altyapi-hamlesi-icin-yarin-toplanti-yapilacak>

Yerel Haber Sitesi – Kahta Haber Postası

- <https://share.google/9RFpy7Sg5EuwSHFkH>

Yerel Gazete – Yeni Yol Gazetesi

- <https://www.yeniyolgazetesi.com/guncel/besnide-altyapi-atagi-paydas-katilim-toplantisi-duzenleniyor/705381>

Yerel Haber Sitesi – Adıyamanlılar.net

- <https://www.adiyamanlılar.net/besnide-dev-altyapi-hamlesi-vatandas-gorusleri-alinacak>

Yerel Haber Sitesi – Gözde TV

- <https://www.gozdetv.com.tr/haber-besnide-altyapi-atagi-paydas-katilim-toplantisi-duzenleniyor-16174.html>

Yerel Gazete – Besni Ekspres

- <https://besniekspres.com/gundem/besnide-dev-altyapi-projesi-icin-kritik-toplanti-vatandaslar-davet-edildi/1/>

Ek 3: Proje Bilgilendirme Broşürü (PIB)

TEKNİK BİLGİLER

Proje Verileri

- 85 km** Kanalizasyon Hattı
- 14 km** Yağmursuyu Hattı
- Öngörülen Süre: **24 Ay**
- Kontrol ve Parsel Bacaları**

Kazanımlar ve Hedefler

İklimaya Dayanıklı Altyapı:

- Deprem ve aşırı yağışlara karşı dirençli sistem.

Temiz Su Kaynakları:

- Atıksu kaçaqlarının önlenmesi ve yeraltı sularının korunması.

Arıtma Verimliliği:

- Yağmur suyunun arıtma tesisine yük getirmesinin engellenmesi.

ŞİKAYET VE İLETİŞİM KANALLARI

Çevresel ve Sosyal Koruma:

Uyarı levhaları, güvenli yaya geçişleri, eğitilmiş ekiplerle güvenli çalışma, düzenli hafriyat depolama, çevreye duyarlı atık bertarafı, alternatif ulaşım yolları.

Sorular ve şikayetleriniz için bize ulaşın.

ALO 153 BEYAZ MASA

Besni Belediyesi

- ☎ (0416) 318 10 09
- ✉ info@besni.bel.tr
- 🌐 https://besni.bel.tr/
- 📍 Dumlupınar, Eski Besni Cd. No:2, 02300 Besni/Adıyaman

İLBANK

- ☎ (0312) 508 79 79
- 🌐 www.ilbank.gov.tr
- ✉ bilgiedinme@ilbank.gov.tr

Asya Kalkınma Bankası Şikayet Giderme Mekanizması

- 📌 ADB Accountability Mechanism
- ✉ amcomplaint@adb.org

ŞİKAYET MEKANİZMASI:

Dilekçelerinizi telefon ve e-posta ile veya web sitemizdeki başvuru formları üzerinden iletebilirsiniz.

Proje kapsamında etkilenecek mahalleler: 15 Temmuz Şehitler, Erdemoğlu, Kaymakam Hasan Tütün, Pınarbaşı, Dumlupınar, Cırtmeydan, Yukarısarhan, Aşağısarhan, Yeni Besni, Korupınar, Çat ve Ali Erdemoğlu mahalleleri.

Projenin Amacı: Deprem hasarlı altyapıyı iklimle dayanıklı olarak yenilemek.

Finansman: Asya Kalkınma Bankası'ndan Türkiye Cumhuriyetine'ne hibe.

Koordinasyon: İLBANK ve Besni Belediyesi koordinasyonu, Müşavir denetimi.

Kapsam: Eski şebeke PE, betonarme, koruge borularının yenilenmesi.

Süre: Yaklaşık 24 ay.

Ek 4: DANIŞMA TOPLANTILARI TUTANAKLARI

1. Mahalle Muhtarları, Yerel Sakinler ve Diğer Paydaşlarla Yapılan İstişare Tutanakları

Tarih: 5 Mayıs 2026

Saat: 10:30–12:00

Toplantı Yeri: Besni Belediyesi Recep Tayyip Erdoğan Kongre ve Kültür Merkezi

Katılımcılar: 26 (25 erkek ve 1 kadın)

Hedef Grup: Mahalle Muhtarları, Yerel Sakinler, İşletmeler ve Diğer İlgili Paydaşlar

Besni Belediyesi, İLBANK ve Besni Proje Uygulama Birimi (PIU) temsilcileri de toplantıya katıldı.

Katılımcıların taranmış listesi ve istişare sırasında çekilen fotoğraflar ektedir.

Danışma toplantısı aşağıdakiler tarafından gerçekleştirilmiştir:

- Besni Belediyesi Belediye Başkanı
- İLBANK Gaziantep Bölge Müdürlüğü temsilcileri
- Besni Belediyesi Proje Uygulama Birimi (PIU) temsilcileri

Gündem:

- Önerilen Proje hakkında bilgi paylaşımı ve katılımcılara danışma
- Sorular, yanıtlar ve tartışma

Katılımcılarla paylaşılan temel bilgiler:

- Önerilen Projeye ilişkin temel teknik bilgiler;
- Projenin kapsamı ve hedefleri hakkında bilgiler;
- Önerilen kanalizasyon ve yağmur suyu şebekesi hakkında bilgiler;
- Arazi edinim süreciyle ilgili bilgiler;
- Beklenen çevresel ve sosyal etkiler ile etki azaltma önlemleri hakkında bilgiler;
- Proje Şikayet Giderme Mekanizması (GRM) hakkında bilgiler.

Yaklaşık 90 dakika süren istişare toplantısı, paydaşların aktif katılımını teşvik etmek amacıyla açık tartışma formatında Türkçe olarak gerçekleştirildi. Katılımcılara, önerilen Proje, Projenin hedefleri, planlanan faaliyetler, uygulama düzenlemeleri, öngörülen çevresel ve sosyal etkiler, etki azaltma önlemleri, arazi edinim süreci ve Proje Şikayet Giderme Mekanizması (GRM) hakkında bilgi verildi. Katılımcılara ayrıca, önerilen Proje ile ilgili temel bilgileri içeren bir Proje Bilgi Broşürü (PIB) dağıtıldı.

Katılımcılar, Projeye genel olarak destek verdiklerini ifade ettiler ve Besni'deki mevcut kanalizasyon ve yağmur suyu altyapısının iyileştirilmesinin önemini vurguladılar. Soruların çoğu, Proje uygulama takvimi, inşaat metodolojisi, kazı çalışmalarının ardından yolların eski haline getirilmesi, atık su ve yağmur suyu yönetimi, ihale düzenlemeleri, yüklenici denetimi, mevcut altyapı tesislerinin korunması ve inşaat sırasında bölge sakinleri ile işletmeler üzerindeki geçici etkilerin en aza indirilmesine yönelik tedbirlere odaklandı. Katılımcılar ayrıca, Proje uygulaması boyunca yerel topluluklarla düzenli iletişimin sürdürülmesinin önemini vurguladılar.

Aşağıda, mahalle muhtarları, yerel sakinler, işletmeler ve diğer paydaşlarla yapılan kamu istişaresinden alınan sorular ve cevaplar yer almaktadır.

Sorular ve Öneriler	Cevap
Kanalizasyon ve yağmur suyu şebekeleri tek bir ihale paketi kapsamında mı yoksa ayrı sözleşmelerle mi ihale edilecek?	Kanalizasyon ve yağmur suyu şebekeleri tek bir sözleşme paketi kapsamında ihale edilecektir.
Kazı çalışmalarının ardından yollar nasıl eski haline getirilecek? Her mahalledeki tüm caddeler eski haline getirilecek mi?	Kazı, boru yatağı hazırlığı, boru döşeme, geri dolgu ve sıkıştırma işlemlerinin ardından, etkilenen tüm yollar, kaldırım taşı, asfalt veya beton dahil olmak üzere orijinal yüzey türlerine göre eski haline getirilecektir.
Atık su ve yağmur suyunun toplanacağı bir tesis olacak mı?	Atık su, kanalizasyon şebekesi ve toplayıcı hat üzerinden planlanan Atık Su Arıtma Tesisi'ne (WWTP) taşınacaktır. Arıtılmış atık su, alıcı akarsuya deşarj edilecek, ortaya çıkan çamur ise uygun şekilde bertaraf edilecektir. Yağmur suyu, yağmur suyu şebekesi üzerinden taşınacak ve planlanan sekiz deşarj yapısı vasıtasıyla en yakın akarsulara deşarj edilecektir.
Yağmur suyu sistemi açık drenaj kanalları içerecek mi?	Hayır. Yağmur suyu sistemi tamamen kapalı boru şebekesinden oluşacaktır. Yağmur suyu pompa istasyonları planlanmamıştır ve yağmur suyu doğrudan en yakın akarsulara deşarj edilecektir.
Sakinler, önceki kentsel dönüşüm çalışmaları sırasında önemli ölçüde rahatsızlık yaşamıştır. Bu Proje sırasında da benzer sorunlar yaşanacak mı ve ne gibi önlemler alınacak?	İnşaat öncesinde bir Trafik Yönetim Planı hazırlanacaktır. Mahalle muhtarları ve bölge sakinleri önceden bilgilendirilecek ve geçici rahatsızlıkları en aza indirecek şekilde inşaat faaliyetleri düzenlenecektir.
Oyalı Mahallesi kanalizasyon projesine dahil edilecek mi?	Oyalı Mahallesi eskiden bir köydü ve belediye sınırlarına ancak yakın zamanda dahil edildi. Henüz bir imar planı uygulanmamış ve imar çalışmaları başlamamış olduğundan, bu alan Projenin ikinci aşaması kapsamında planlanmıştır.
Bu projede neden beton borular kullanılmaktadır?	Beton borular, dayanıklı, maliyet etkin, uzun ömürlü olmaları ve Türkiye genelinde yaygın olarak kullanılmaları nedeniyle tercih edilmiştir.
İhale süreci nasıl yürütülecek ve yükleniciyi kim denetleyecek?	Proje, uluslararası rekabetçi bir ihale süreciyle gerçekleştirilecektir. Yüklenici, Besni Belediyesi ve Denetim Danışmanı tarafından denetlenecek olup, İLBANK ve Asya Kalkınma Bankası (AKB) da izleme ve gözetim faaliyetlerini yürütecektir.
Denetim Danışmanını denetlemekle sorumlu bir kurum olacak mı?	Evet. Denetim Danışmanı, Proje'nin uygulanması süresince Besni Belediyesi, İLBANK ve AKB'ye karşı sorumlu olacaktır.
İnşaat ne zaman başlayacak ve ihale ne zaman açılacak?	İhaleye 2026 yılı içinde çıkılması planlanmaktadır. İnşaat, sözleşmenin imzalanması ve şantiyenin teslimi sonrasında başlayacaktır.
Altyapı çalışmalarının tamamlanmasının ardından	Altyapı çalışmaları ve sıkıştırma işlemleri tamamlandıktan sonra, yollar kaldırım taşları, asfalt

Sorular ve Öneriler	Cevap
yolların eski haline getirilmesinden kim sorumlu olacak?	veya beton dahil olmak üzere orijinal yüzey türlerine göre eski haline getirilecektir.
Kazı çalışmalarının yürütüldüğü alanlarda doğal gaz tesisatı kurulmasına izin verilecek mi?	Altyapı çalışmalarının tamamlanmasının ardından, uygun olduğu durumlarda gelecekte doğal gaz tesisatı kurulmasını kolaylaştırmak için doğal gaz dağıtım şirketi ile gerekli koordinasyon sağlanacaktır.
İnşaat süresince bölge sakinleri bilgilendirilecek mi?	Evet. Mahalle muhtarları ve yerel sakinler, inşaat takvimi ve uygulama programı doğrultusunda düzenli olarak bilgilendirilecektir.
İşler tek bir müteahhit yerine birkaç müteahhit arasında paylaşılsaydı uygulama daha hızlı olur muydu?	İşler tek bir sözleşme paketi kapsamında ihale edilecektir. Ancak, inşaat programına bağlı olarak, sakinlerin mağduriyetini en aza indirmek amacıyla inşaat ekiplerinin sayısı artırılabilir.
Tüm caddelere yeni kanalizasyon ve yağmur suyu altyapısı kurulacak mı?	15 Temmuz Şehitleri Mahallesi'nin bir kısmında yağmur suyu altyapısı inşa edilecektir. Oyali Mahallesi hariç, proje alanı içindeki planlanan tüm caddelere önerilen altyapı kurulacaktır.
Şu anda akarsulara deşarj edilen atık suya ne olacak?	Proje kapsamında altı adet pompa istasyonu bulunmaktadır. Kanalizasyon şebekesi aracılığıyla toplanan atık su, bu pompa istasyonlarına taşınacak ve ardından deşarj edilmeden önce arıtılmak üzere Besni'nin güney kesiminde bulunan planlanan Atık Su Arıtma Tesisi'ne aktarılacaktır.
İnşaat sırasında mevcut altyapı tesislerine zarar gelirse ne olacak?	İnşaat başlamadan önce, Yüklenici mevcut altyapıya zarar gelmesini önlemek için ilgili kamu hizmetleri kurumlarıyla koordinasyon sağlayacaktır. Herhangi bir hasar meydana gelmesi durumunda, Yüklenici gerekli belgeleme prosedürlerini izleyerek onarımdan sorumlu olacaktır.

5 Mayıs 2026 tarihinde düzenlenen Paydaş Danışma Toplantısı'ndan fotoğraflar

Katılımcıların İmzaları

EK-6 - Toplantı Tutanağı Örneği

ADİYAMAN İLİ BESNİ İLÇESİ, İLÇE GENELİNDE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ PLANLANAN BESNİ KANALİZASYON VE YAĞMURSUYU ŞEBEKELERİ YAPIM İŞİ PROJESİ PAYDAŞ KATILIM TOPLANTISI TUTANAĞI					
Toplantı Konusu:	ADİYAMAN İLİ BESNİ İLÇESİ, İLÇE GENELİNDE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ PLANLANAN BESNİ KANALİZASYON VE YAĞMURSUYU ŞEBEKELERİ YAPIM İŞİ PROJESİ PAYDAŞ KATILIM TOPLANTISI				
Toplantı Yeri / Tarihi	BESNİ BELEDİYESİ RECEP TAYYİP ERDOĞAN KONGRE VE KÜLTÜR MERKEZİ			SAAT: 15:00	
Katılımcılar:	İsim-Soyisim	Meslek	Temsil Ettiği Kurum / Yerleşim Yeri	Telefon	
1	Mehmet Ali İSPİR	İnsaat Mühendisi	İlker Bankası Gaziantep Bld. Md.	[Redacted]	
2	Sefer GENÇ	İnsaat Mühendisi	İlker Bankası Gaziantep Bld. Md.	[Redacted]	
3	Ferit KENGER	İnsaat Mühendisi	Besni Belediyesi Başkanlığı	[Redacted]	
4	Halil Karadag	Devlet Yrd.	Besni Belediyesi Başkanlığı	[Redacted]	
5	Rasit ALKAN	Belediye Başkanı	Besni Belediyesi Başkanlığı	[Redacted]	
6					
No	Görüşülen Konular				
1					
2					

EK-5 - Örnek Katılımcı Listesi

ADİYAMAN İLİ BESNİ İLÇESİ, İLÇE GENELİNDE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ PLANLANAN BESNİ KANALİZASYON VE YAĞMURSUYU ŞEBEKELERİ YAPIM İŞİ PROJESİ PAYDAŞ KATILIM TOPLANTISI KATILIMCI LİSTESİ				
YER: BESNİ BELEDİYESİ RECEP TAYYİP ERDOĞAN KONGRE VE KÜLTÜR MERKEZİ				
TARİH: 05.05.2026			SAAT: 15:00	
KATILIMCILAR				
İsim - Soyisim	Meslek	Temsil Ettiği Kurum / Yerleşim Yeri	Telefon Numarası	İmza
Mehmet Türkmen	esnaf	Kaymakam Hacı İsmail Mahallesi	[Redacted]	[Signature]
Muhterem	Ticarət	Şat mah. muhterem	[Redacted]	[Signature]
Zeynel TEMEL	ESNAF ve muhterem	Hosam TUTUN MAH	[Redacted]	[Signature]
Hacı UGAR	Muhterem	Yukarı Sarıhan Mahallesi	[Redacted]	[Signature]
Hacı Mehmet	Muhterem	Başbağ Sarıhan muhterem	[Redacted]	[Signature]
Cemal Polat	Muhterem	Pınarbaşı Mahallesi	[Redacted]	[Signature]
F. İ. P. Y. M.	Muhterem	Dumlupınar mahallesi	[Redacted]	[Signature]
Erdoğan Akte	Muhterem	Muhterem Muhterem Mahallesi	[Redacted]	[Signature]
Murat Oğuz	Muhterem	Çift meşhur mah	[Redacted]	[Signature]
Hicabi Cengiz	Muhterem	İS. Temmuz Şehit mah	[Redacted]	[Signature]
Mustafa ÖZGÜR	Muhterem	Oyalı mahallesi	[Redacted]	[Signature]
Ömer Erhan	Al Porti Bani Mah.	Kocayazır	[Redacted]	[Signature]

EK-5 - Örnek Katılımcı Listesi

ADIYAMAN İLİ BESNİ İLÇESİ, İLÇE GENELİNDE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ PLANLANAN BESNİ KANALİZASYON VE YAĞMURSUYU ŞEBEKELERİ YAPIM İŞİ PROJESİ PAYDAŞ KATILIM TOPLANTISI KATILIMCI LİSTESİ				
YER: BESNİ BELEDİYESİ RECEP TAYYİP ERDOĞAN KONGRE VE KÜLTÜR MERKEZİ				
TARİH: 05.05.2026			SAAT: 15:00	
KATILIMCILAR				
İsim - Soyisim	Meslek	Temsil Ettiği Kurum / Yerleşim Yeri	Telefon Numarası	İmza
MUSTAFA DOĞAN	CHP İlçe Başkanı	CHP	[REDACTED]	[İmza]
SAHİN SÜMER		Besni Merkez	[REDACTED]	[İmza]
Abdullah Solmaz	ESNAF	Besni merkez2	[REDACTED]	[İmza]
Ali R. Ali			[REDACTED]	[İmza]
Halabi Deniz	İlçel Kuvvetleri		[REDACTED]	[İmza]
Omer Korkmaz	Hurfiyetçi		[REDACTED]	[İmza]
İlhan Tirmaz	Esnek (Kerem)	Besni	[REDACTED]	[İmza]
Alihan Akkurt	Esnek	Besni	[REDACTED]	[İmza]
S. Vakkas Durmuş	Esnek	Besni	[REDACTED]	[İmza]

NOT: 5 Mayıs 2026 tarihinde düzenlenen paydaş danışma toplantısı kapsamında, katılımcılara toplantı tutanaklarının, fotoğrafların ve katılımcı listelerinin LARP ve ilgili Proje belgelerinde kullanılacağı bildirilmiş ve gerekli onaylar alınmıştır. Kişisel verilerin toplanması, işlenmesi ve saklanması, Türkiye Kişisel Verilerin Korunması Kanunu' nun (KVKK) ilgili hükümlerine uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

2. İşletmeler ve Ticari Kuruluşlarla Yapılan Danışma Toplantısı Tutanağı

Tarih: 21 Mayıs 2026

Saat: 10:30–12:00

Toplantı Yeri: Şire Pazarı, Besni

Katılımcılar: 21 (21 erkek)

Hedef Grup: İşletme ve Ticari Kuruluş Sahipleri

Besni Belediyesi, İLBANK ve Besni Proje Uygulama Birimi (PIU) temsilcileri de toplantıya katıldı.

Katılımcıların taranmış listesi ve istişare sırasında çekilen fotoğraflar ektedir.

Danışma toplantısı aşağıdakiler tarafından gerçekleştirilmiştir:

- Besni Belediyesi Belediye Başkanı
- İLBANK Gaziantep Bölge Müdürlüğü temsilcileri
- Besni Belediyesi Proje Uygulama Birimi (PIU) temsilcileri

Gündem:

- Önerilen Proje hakkında bilgi paylaşımı ve katılımcılara danışma
- Sorular, yanıtlar ve tartışma

Katılımcılarla paylaşılan temel bilgiler:

- Önerilen Projeye ilişkin temel teknik bilgiler;
- Projenin amaçları ve kapsamı hakkında bilgiler;
- Planlanan uygulama takvimi hakkında bilgiler;
- Beklenen çevresel ve sosyal etkiler ile etki azaltma önlemleri hakkında bilgiler;
- Proje Şikayet Giderme Mekanizması (GRM) hakkında bilgiler.

Yaklaşık 90 dakika süren istişare, işletmelerin ve ticari kuruluş sahiplerinin aktif katılımını teşvik etmek amacıyla açık tartışma formatında Türkçe olarak gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara, Proje kapsamı, uygulama düzenlemeleri, inşaat takvimi, öngörülen çevresel ve sosyal etkiler, etki azaltma önlemleri ve Proje Şikayet Giderme Mekanizması (GRM) hakkında bilgi verilmiştir. Önerilen Proje ile ilgili temel bilgileri içeren bir Proje Bilgi Broşürü (PIB) tüm katılımcılara dağıtılmıştır.

Katılımcılar, Projeye genel olarak destek verdiklerini belirtirken, inşaat süresince ticari faaliyetlerdeki geçici aksaklıkların en aza indirilmesinin önemini vurguladılar. Soruların çoğu, inşaat takvimi, trafik yönetimi, işletmelere erişim, çevresel iyileştirmeler, mevcut altyapının korunması ve Proje uygulaması sırasında talep ve şikayetlerin iletilmesine ilişkin prosedürler üzerine odaklandı.

Aşağıda, işletmeler ve ticari tesis sahipleriyle yapılan kamu istişaresinde sorulan sorular ve verilen yanıtlar yer almaktadır.

Sorular ve Öneriler	Cevap
Projenin tahmini süresi ne kadar olacak ve inşaat çalışmaları hangi sırayla yürütülecek?	İnşaat süresinin yaklaşık 24 ay olması beklenmektedir. Çalışmalar, daha alçak rakımlı mahallelerden başlayarak daha yüksek rakımlı bölgelere doğru ilerleyecek ve her mahalledeki inşaat faaliyetleri tamamlandıktan sonra bir sonraki bölgeye geçilecektir.
İnşaat süresince işletmeleri etkileyen trafik sıkışıklığı, yol kapatmaları ve erişim kısıtlamaları nasıl yönetilecektir?	İlgili kurumlarla koordineli olarak alternatif erişim yolları belirlenecektir. İnşaat faaliyetleri, işletmeler ve sakinler üzerindeki olumsuz etkileri en aza indirmek amacıyla aşamalı olarak ve dikkatli bir şekilde planlanarak yürütülecektir.
Proje, Pınarbaşı Mahallesi'ndeki dere çevresindeki koku sorununu çözecek ve çevre koşullarını iyileştirecek mi?	Dere, Devlet Su İşleri (DSİ) kurumunun sorumluluğu altında kalacaktır. Ancak, proje kapsamında dereye yapılan atık su deşarjları ortadan kaldırılacak ve bu da çevre koşullarının iyileştirilmesine, koku, böcek ve diğer zararlıların azaltılmasına katkıda bulunacaktır.
İnşaat sırasında mevcut dijital altyapı kayıtları kullanılacak mı?	Evet. Mevcut altyapı tesislerini doğru bir şekilde tespit etmek, gereksiz kazı çalışmalarını azaltmak ve inşaat verimliliğini artırmak amacıyla güncellenmiş dijital altyapı verileri ve mühendislik tasarımları kullanılacaktır.
Kazı alanlarının çevresinde hangi güvenlik önlemleri alınacak?	Kazı alanları güvenli hale getirilecek, mümkün olduğu durumlarda geçici kazılar her iş gününün sonunda kapatılacak ve nihai ıslah çalışmalarının ardından geçici seviye farkları ortadan kaldırılacaktır.
Proje uygulaması sırasında işletmeler şikayet, talep veya önerilerini nasıl iletebilir?	Katılımcılara, mevcut iletişim kanalları, başvuru prosedürleri ve şikayetlerin değerlendirilmesi ve

Sorular ve Öneriler

Cevap

Projenin işletmeler için beklenen uzun vadeli faydaları nelerdir?

çözülmesi süreci dahil olmak üzere Proje Şikayet Giderme Mekanizması (GRM) hakkında bilgi verildi. Projenin mevcut kanalizasyon altyapısını iyileştirmesi, daha iyi çevre koşullarına katkıda bulunması, ticari faaliyetler üzerindeki uzun vadeli etkileri azaltması ve Proje alanı içindeki genel yaşam kalitesini artırması beklenmektedir.

The main poster is titled "DUYURU" (Announcement) and features the logo of Beşni Belediyesi (Beşni Municipality). It announces a public meeting on May 21st at 10:30 AM at the Beşni Şiire Pazarı. The meeting is about the planned infrastructure, sewerage, and rainwater network works. It mentions that the mayor, Reşit ALKAN, will be present and that the meeting is important for the community. The poster also includes a quote: "Daha yaşanabilir bir Beşni için çalışmaya devam ediyoruz." (We continue to work for a more livable Beşni). At the bottom of the poster, it says "HALKIMIZA ÖNEMLE DUYURULUR." (Announced with importance to our people) and provides contact information for the municipality.

The three smaller photographs show a group of people, including men and women, seated around long tables in a meeting room. They are engaged in discussions and looking at documents on the tables. The setting appears to be a formal meeting or a public consultation session.

21 Mayıs 2026 tarihinde işletmeler ve ticari kuruluşlarla düzenlenen istişare toplantısından duyurular ve fotoğraflar

Katılımcıların İmzaları

Besni Belediyesi Kurulması ve Yönetimi

Proje Bilgilendirme Toplantısı

Katılım Formu

21.05.2026

KATILIMCI AD-SOYAD	UNVAN	imza
1) [Redacted]	Şifeci	[Signature]
2) [Redacted]	MAHAL	[Signature]
3) [Redacted]	Şifeci	[Signature]
4) Mehmet Ali İspir	İLBAK	[Signature]
5) Bulent Özkan	PMC	[Signature]
6) [Redacted]	Esnaflık	[Signature]
7) [Redacted]	Esnaflık	[Signature]
8) [Redacted]	Esnaflık	[Signature]
9) [Redacted]	Yatırımcı	[Signature]
10) [Redacted]	Esnaflık	[Signature]
11) [Redacted]	[Redacted]	[Signature]
12) Meltem ZENGİ	(Yeni Besni) (mehmet mehmet)	[Signature]
13) [Redacted]	[Redacted]	[Signature]
14) [Redacted]	Şifeci	[Signature]
15) [Redacted]	Yatırımcı	[Signature]
16) [Redacted]	[Redacted]	[Signature]

21.05.2026

BESNİ BELEDİYESİ KANALİZASYON

VE YAĞMUR SUYU PROJESİ

BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

KATILIM FORMU

Katılımcı	Ünvan	İmza
17) [Redacted]	Başyeri	[Signature]
18. HOSAYIN TEAN	PMC KE-3	[Signature]
19. Faruk BAYRATCI	PMC-Proje Arıstırma	[Signature]
20. BİSRA GÜLPA	İCBANK Gıda ve İm. Bm.	[Signature]
21. Zeynep Bozer	PMC - İstisna Uzman	[Signature]

3. Kadınlar ve Hassas Gruplarla Yapılan Danışma Toplantısı Tutanağı

Tarih: 21 Mayıs 2026

Saat: 13:00–14:00

Toplantı Yeri: Besni, Pınarbaşı Mahallesi Taziye Evi

Katılımcılar: 26 (26 kadın)

Hedef Kitle: Kadınlar, Hassas Gruplar, Yeni Besni Mahallesinin Kadın Muhtarı ve Sivil Toplum Örgütleri (STÖ) Temsilcileri

Yeni Besni Mahallesinin Kadın Muhtarı, Besni Sevgi Ağacı Dayanışma ve Yardım Derneği Başkanı ile Besni Belediyesi, İLBANK ve Besni Proje Uygulama Birimi (PIU) temsilcileri de istişare toplantısına katıldı.

Katılımcıların taranmış listesi ve danışma toplantısı sırasında çekilen fotoğraflar ektedir.

Danışma toplantısı aşağıdaki kişiler tarafından gerçekleştirilmiştir:

- Besni Belediyesi Belediye Başkanı
- İLBANK Gaziantep Bölge Müdürlüğü temsilcileri
- Besni Belediyesi Proje Uygulama Birimi (PIU) temsilcileri

Gündem:

- Önerilen Proje hakkında bilgi paylaşımı ve katılımcılara danışma
- Sorular, yanıtlar ve tartışma

Katılımcılarla paylaşılan temel bilgiler:

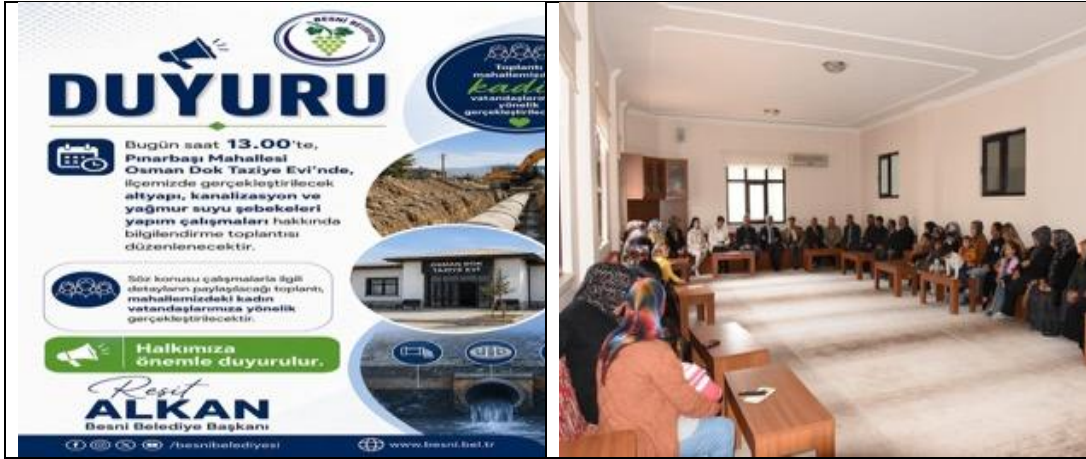
- Önerilen Projeye ilişkin temel teknik bilgiler;
- Projenin amaçları, kapsamı ve uygulama düzenlemeleri hakkında bilgiler;
- Planlanan uygulama takvimi ve inşaat sırası hakkında bilgiler;
- Beklenen çevresel ve sosyal etkiler ile etki azaltma önlemleri hakkında bilgiler;
- Trafik yönetimi tedbirleri, geçici erişim düzenlemeleri ve inşaat sırasında kamu güvenliği hakkında bilgiler; bu bilgilerde özellikle kadınların, çocukların, yaşlıların ve engelli kişilerin güvenliğine özel önem verilmiştir;
- Mevcut iletişim kanalları ve şikayet bildirim prosedürleri dahil olmak üzere, Proje Şikayet Giderme Mekanizması (GRM) hakkında bilgiler.

Yaklaşık 60 dakika süren istişare, kadınların ve hassas grupların aktif katılımını teşvik etmek amacıyla açık tartışma formatında Türkçe olarak gerçekleştirildi. Katılımcılara, önerilen Proje, Projenin hedefleri, uygulama düzenlemeleri, öngörülen inşaat faaliyetleri, çevresel ve sosyal etkiler, etki azaltma önlemleri, inşaat süresince trafik ve yaya güvenliği ile Proje Şikayet Giderme Mekanizması (GRM) hakkında bilgi verildi. Önerilen Proje hakkındaki temel bilgileri içeren bir Proje Bilgilendirme Broşürü (PIB) tüm katılımcılara dağıtıldı.

Katılımcılar, Projeye genel olarak destek verdiklerini ifade ettiler ve Projenin çevre koşullarının ve halk sağlığının iyileştirilmesine yapacağı beklenen katkıyı memnuniyetle karşıladılar. Özellikle, güvenli yaya erişiminin sağlanmasının ve Proje uygulaması boyunca yerel topluluklarla etkili iletişimin sürdürülmesinin önemini vurguladılar.

Danışma Toplantısı Sırasında Ortaya Atılan Temel Konular

- Katılımcılar, projenin beklenen süresi ve proje alanı içindeki inşaat faaliyetlerinin sırası hakkında bilgi talep ettiler.
- Katılımcılar, inşaat süresince özellikle kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve engelli kişiler için güvenli yaya erişiminin sağlanmasının önemini vurguladılar.
- Katılımcılar, günlük yaşamdaki geçici aksaklıkları en aza indirmek için etkili trafik yönetimi önlemlerinin alınması ve inşaat faaliyetleri hakkında önceden bildirimde bulunulması gerektiğini vurguladılar.
- Katılımcılar, Proje'nin getireceği çevresel iyileştirmeleri, özellikle de koku, böcek ve diğer rahatsız edici etkilerin azalmasına yol açması beklenen dereye atık su deşarjının ortadan kaldırılmasını memnuniyetle karşıladılar.
- Katılımcılar, gereksiz kazı çalışmalarını en aza indirmek ve mevcut altyapıyı korumak amacıyla mevcut altyapı kayıtlarının ve mühendislik tasarımlarının nasıl kullanılacağına dair bilgi talep ettiler.
- Proje uygulama süreci boyunca şikayet, talep ve önerilerin iletilmesine ilişkin prosedürler de dahil olmak üzere, Proje Şikayet Giderme Mekanizması (GRM) hakkında bilgi verildi.
- Katılımcılar, Proje uygulaması süresince yerel topluluklarla düzenli iletişimin sürdürülmesinin önemini vurguladılar ve Projenin, Proje alanı içindeki çevre koşullarını, halk sağlığını ve genel yaşam kalitesini iyileştireceği yönündeki beklentilerini dile getirdiler.

21 Mayıs 2026 tarihinde düzenlenen Kadınlar ve Hassas Gruplarla Danışma Toplantısı Duyurusu ve Fotoğrafları

Katılımcıların İmzaları

ADİYAMAN İLİ BESNİ İLÇESİ, İLÇE GENELİNDE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ PLANLANAN BESNİ KANALİZASYON VE YAĞMURSUYU ŞEBEKELERİ YAPIM İŞİ PROJESİ PAYDAŞ KATILIM TOPLANTISI KATILIMCI LİSTESİ

YER:BESNİ BELEDİYESİ RECEP TAYYIP ERDOĞAN KONGRE VE KÜLTÜR MERKEZİ Pınarbaşı Mah. Osman Dök Zariye evi

TARİH:05.08.2026 13:30

SAAT: 16:00

İsim - Soyisim	Meslek	Temsil Ettiği Kurum / Yerleşim Yeri	Telefon Numarası	İmza
[Redacted]	Ev hanımı	[Redacted]		[Signature]
[Redacted]	Ev hanımı	[Redacted]		[Signature]
[Redacted]	Ev hanımı			[Signature]
[Redacted]	Ev hanımı			
[Redacted]	Ev Hanımı			
[Redacted]	Ev hanımı			[Signature]
[Redacted]				[Signature]
[Redacted]				[Signature]
[Redacted]	Evhanımı			[Signature]

ADİYAMAN İLİ BESNİ İLÇESİ, İLÇE GENELİNDE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ PLANLANAN BESNİ KANALİZASYON VE YAĞMURSUYU ŞEBEKELERİ YAPIM İŞİ PROJESİ PAYDAŞ KATILIM TOPLANTISI KATILIMCI LİSTESİ			
YER:BESNİ BELEDİYESİ REÇEC TAYYIP ERDOĞAN KONGRE VE KÜLTÜR MERKEZİ PINARBAZI MAH. OSMAN DOK TALİYE EVİ			
TARİH: 21.05.2026 05.05.2026	13:30		SAAT: 16:00
KATILIMCILAR			
İsim - Soyisim	Meslek	Temsil Ettiği Kurum / Yerleşim Yeri	Telefon Numarası
[Redacted]	Ev hanımı		
[Redacted]	Ev hanımı		
[Redacted]	Ev hanımı		
[Redacted]	Gü. Hanımı		
[Redacted]	Ev Hanımı		
[Redacted]	Ev Hanımı		
[Redacted]	İ. Bernak Başkanı		
Meltem Zengin	Muhhtar	geni Besni mahalle muhtefar	
[Redacted]	Ev Hanımı		
[Redacted]			
[Redacted]	Ev Hanımı		
[Redacted]	Ev hanımı		

EK-5 - Örnek Katılımcı Listesi

ADİYAMAN İLİ BESNİ İLÇESİ, İLÇE GENELİNDE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ PLANLANAN BESNİ KANALİZASYON VE YAĞMURSUYU ŞEBEKELERİ YAPIM İŞİ PROJESİ PAYDAŞ KATILIM TOPLANTISI KATILIMCI LİSTESİ				
YER: BESNİ BELEDİYESİ RECEP TAYYİP ERDOĞAN KONGRE VE KÜLTÜR MERKEZİ D. na başı Mah. Osman Dök Taziye Evi				
TARİH: 21.05.2026 05.05.2026			SAAT: 13:30 16:00	
KATILIMCILAR				
İsim - Soyisim	Meslek	Temsil Ettiği Kurum / Yerleşim Yeri	Telefon Numarası	İmza
[Redacted]	Ev hanımı			[Signature]
[Redacted]	Ev hanımı			[Signature]
[Redacted]	[Redacted]			
[Redacted]	Ev Hanımı			[Signature]
[Redacted]	Ev Hanımı			[Signature]